

Air Live'i
must karp
teeb 3G-st
lihtsasti
kiire WiFi

Kogu töde Sony
kaamerast NEX-5

Prestigio
e-luger:
kas astub
Kindle'ile
kandadele?

Eesti kõige popim
nutitelefon Wildfire

Nr 65, september 2010 ■ Hind 42.90 kr; 2.74 €

[digi]

Logitech ja
need teised:
testis neli
head hiirt

Suures testis 13 sülearvutit

Kuidas tuleks mõõta
mobiliineti kiirust?

Starcraft 2!
Starcraft 2!
Starcraft 2!

Testime ja kiidame
Panasonicu uut
fotokaamerat

ISSN: 9771736269016

Kuidas Facebookis privaatseks jääda?

KOOLIALE ARVUTIKESKUSES!

320GB Välised kõvakettad

990 EEK

850 EEK
52.32 EUR

Samsung N150 Plus sülearvuti

Väike ja kerge sülearvuti on ideaalne kaaslane koolis!

- 10" WSVGA ekraan (1024 x 600)
- 160GB kõvaketas
- 1GB DDR2 operatiivmälu
- 6cell aku (kuni 14 tundi)
- Windows 7 Starter
- Kaal kõigest 1,24 kg

4990 EEK

4690 EEK
299.75 EUR

DELL Studio 1737 sülearvuti

10990 EEK

Suur ja võimas sülearvuti

- 17" ekraan (1440x900)
- Intel Core 2 Duo T6600
- 500GB kõvaketas
- 4GB DDR2 operatiivmälu

9990 EEK
638.48 EUR

SAMSUNG R530 sülearvuti

- 15.6" ekraan (1366x768)
- Intel Core Duo T4500
- 320GB kõvaketas
- 3GB DDR3 operatiivmälu
- Windows 7 Home Premium

9190 EEK

8150 EEK
520.88 EUR

INTEL Core i3 Gamer Lauaarvuti

Väga võimas mänguarvuti!

- Protsessor: Intel Core i3 540 3.06 GHz
- Mälu: 4GB dual channel DDR3 1333MHz
- Videokaart: ATI HD5670 1GB
- Kõvaketas: 1TB 32MB SATA
- Kirjutaja: DVD+/-RW Dual Layer
- Korpus Xigmatek Asgard

9490 EEK

8790 EEK
73.50 EUR

Samsung R528 sülearvuti

- 15.6" ekraan (1366x768)
- Intel® Core™ i3 330M 2.13GHz
- 500GB kõvaketas
- 4GB DDR3 operatiivmälu

9990 EEK

9250 EEK
591.18 EUR

1TB väline kõvaketas Western Digital

Suure mahutavusega väline kõvaketas varukoopiate, filmide, muusika ning piltide salvestamiseks!

1500 EEK

1150 EEK
73.50 EUR

arvutikeskus

Parima valikuga arvutisalongid Eestis!

VESSE ESINDUS

Address: Peterburi tee 62a, Tallinn
Avatud: E-R 10-19, L 10-17
Telefon +372 605 4550
Mobiil +372 5838 0075
E-post: vesse@arvutikeskus.ee

MUSTIKA ESINDUS

Address: Tammsaare tee 116, Tallinn
Avatud: E-R 10-20, L-P 10-18
Telefon +372 697 9817
Mobiil +372 5553 2540
E-post: mustika@arvutikeskus.ee

VEERENNI ESINDUS JA TEENINDUSOSAKOND

Address: Veerenni 15, Tallinn
Avatud: E-R 10-18
Kauplus +372 661 5880
Teenindus +372 623 7194
Mobiil +372 5830 6075
E-post: garantii@arvutikeskus.ee
E-post: veerenni@arvutikeskus.ee

TOIMETAJA VEERG

Õudus kuubis

Henrik Roonemaa

peatoimetaja

Augustis testisime jälle arvuteid, sellesama numbri jaoks. See on igal aastal parajalt närvesööv ülesanne, sest pärast seda tuleb minna kosutavale spaapuhkusele, et vere-rõhk jälle normi saada.

Me nimelt ei suuda kuidagi aru saada, miks arvutitootjad oma kliente nõnda kiusavad. Igal aastal tulevad nad välja mõne uue geniaalse leiutisega, mis peaks klientide elu mugavamaks tegema, aga tegelikult panevad nii meid kui ka kasutajaid lihtsalt juukseid kitkuma.

No kelle elu teeb mugavamaks see, kui uut arvutit avades on sinna eelinstallitud mitukümmend mõttetut programmi, mis kõik tahavad sulle hüplikakende või teatemuulikestega midagi öelda? Miks on su esimene kogemus uuest arvutist aknateate- ja ikoonimeri, millest peab hakkama läbi kahlama? Miks pannakse klaviatuurile kõige ebavajalikumatesse kohtadesse „kasulike lisaklahve“, mida mitte keegi mitte kunagi ei kasuta?

Ma ei ole tähele pannud, et 25 000 krooni maksvate äriklassi sülearvutite omanikke niimoodi peeditakse

Ma ei ole tähele pannud, et 25 000 krooni maksvate äriklassi sülearvutite omanikke niimoodi peeditatakse, aga kui sa hakkad 9000 krooni eest arvutit ostma, oled korraka nagu suure arvutifirma katsealune loomake, kellele labürindis sibades kõiksugu takistusi ette pannakse ja siis muheledes jälgitakse, kuidas ta vurrude värisedes üha uusi barrikaade ületama asub.

Arvutitootjad - lõpetage see jama ära. Arvutikasutajad - eemaldage see saast.

42

Testime 13 sülearvutit, mis sobivad koju ja on hinna poolest sõbralikumad

VÄRSKE KRAAM

7 ■ Uudised

Canonil on uus kaamera

12 ■ Tulevik

Tulevikul on uus autor

14 ■ Top

iPhone'il on uued mängud

16 ■ Minevik

1987. aastal oli see kõik uus

18 ■ Arvamus

Nokial peaks olema uus kurss

20 ■ Naistekas

Kati Murutaril on uus nimi ja foon

22 ■ Veiko Tamme imeline maailm

Veiko tahab endale uut toiteplokki

JÄRELE PROOVITUD

24 ■ Sony NEX-5

Sony taskukahur

26 ■ LG GT540

Enam odavamaks Android vist küll ei lähe

26 ■ Tomtom XXL IQ Routes

Suurt ekraani toetab õige pisike jal

28 ■ Canon IXUS 210

Liiga isuäratav menüü

29 ■ LG GD880

Väga ilus, aga loll

30 ■ Panasonic G2

Tugev kümnevõistleja

32 ■ Prestigio (DMI) EB605WT

Vaese mehe Kindle

33 ■ Sony Ericsson Xperia X10 mini Pro

X10 mini nüüd seest veel suurem kui väljast

34 ■ HTC Wildfire

Peaaegu nagu päris

35 ■ NETI

Kõik on uus septembrikuus

36 ■ Logitech Wireless Headset H760

Rääkimiseks pole vaja paigal istuda

36 ■ cleankeys

Täna on meil pesupäev!

38 ■ Samsung G2 Portable

Ka kõvakettad on nüüd igati ökod

38 ■ Hauppauge WinTV aero

Sissehitatud antenniga pole midagi teha

40 ■ Air Live 3G Traveler II

Parim must karp üldse

41 ■ Cellular Line'i GPS Pocket Antenna

Võtmehoidja, tundub ka kui GPS-moodul

75

Transformers:
War for Cybertron

43 ■ Suur test

Sügisese vastu uue arvutiga

52 ■ Väike test

Hea hiir on sinu kõige parem väike sõber

KUIDAS ...

56 ■ ... turvaliselt Facebookis käia?

Sest muidu tuleb õudusunenägu

57 ■ ... oma arvuti tehnilisi andmeid teada saada?

Sa oled ju uudishimulik inimene

58 ■ ... koostada mänguarvutit?

2. ja viimane osa pikast õpetusest

62 ■ ... vihm pildile püüda?

Sügis on ukse ees

64 ■ ... õigesti mõõta mobiilse interneti laadimiskiirust?

Ja mitte niisama viriseda

SELLEST DIGIST TAHAKSIN

Toimetaja Henriku valik

Mis?

Nikon D7000, mida veel olemas pole

Miks?

Ostsin pool aastat tagasi Nikon D90 ja teadsin küll, et see on üsna vana mudel.

Mis leheküljel pikemalt kirjutatakse?

Lk 7

PLAY

68 ■ Starcraft 2: Wings of Liberty

Küberkuues klassika

72 ■ Metal Gear Solid: Peace Walker

Rahu on kõigest illusioon

74 ■ Green Day: Rock Band

Üks väga kiire süldiots

75 ■ Transformers: War for Cybertron

Õigete fännide maiuspala

76 ■ Sniper: Ghost Warrior

Äärmiselt frustreriv amet

77 ■ Retro

1994: Kõige paremad mängud

78 ■ Limbo

Väike poiss üksinda suures pimeduses

78 ■ DeathSpank

Naljanumber, mida mängida on igav

79 ■ Argipäevamängud

Tahaks lennata ...

VEEL

81 ■ Ostujuht

Minu valge lustikummut

82 ■ Pikk test

Elagu Eesti app'id

VÕITJAD

Elmisel kuul küsitud küsimuse õige vastus on, et 2011. aasta märtsis ilmub „Red Faction: Armageddon“, mille tegevus toimub jällegi Punasel planeedil.

Xbox 360-mängu „Alpha Protocol“ võitis:

■ Kristjan Virula

PS3-mängu „Pure Football“ võitis:

■ Peep Uudeküll

Mängude plakatid:

- Nikita Skitsko
- Toomas Erik Anijärv
- Siim Oselein
- Mattias Aksli
- Sander Överus
- Artur Reinpõld

Auhinnad saab kätte [digi] toimetusest Liimi 1, Tallinn.

**Tellijale
ajakiri 15%
soodsam**

Tellimine

- telefonil 660 9797
- e-posti aadressil:
levi@presshouse.ee
- veebis aadressil www.telli.ee

Aastatellimus 399 krooni.
Otsekorraldus 33 krooni kuus.

[digi]

Address: Liimi 1, 10621 Tallinn tel 661 6186 faks 661 6185
e-post digi@presshouse.ee

Toimetus

Peatoimetaja Henrik Roonemaa
(henrik.roonemaa@presshouse.ee)
Toimetajad Sven Vahar (sven.vahar@presshouse.ee),
Martin Mets (martin.mets@presshouse.ee)
Kujundaja Holger Vaga (holger@presshouse.ee)
Keeletoimetaja Piret Reidla (piret.reidla@presshouse.ee)

Reklaam

Raimo Kõrts (raimo.korts@presshouse.ee, tel 661 6186)

Fotod tootjatelt, kui ei ole märgitud teisiti.

Väljaandja Presshouse OÜ Trükk Unipress

© Presshouse OÜ Digis avaldatud tekstide ja fotode avaldamine ükskõik millisel viisil on keelatud ilma väljaandja eelneva kirjaliku loata. Kõik õigused on kaitsitud.

- e-posti aadressil digi@presshouse.ee
- aadressil [digi], Liimi 1, 10621 Tallinn

Testige sülearvutite graafika

Tervist! Võiksite teha sülearvutite graafika-kaartide testi, kuna ma ise kasutan sülearvutit ka mängimiseks, siis olekski hea teada, millised kaardid kõlbavad mängimiseks ning millised igapäevategevusteks. **MARGO**

[DIGI] VASTUS: Hea idee, ehk korjame lähemal ajal mõned mängimiseks sobivad sülearvutid kokku ja teeme võrdlustesti.

Mänguriarvuti koostamisest

Ilmad lähevad jahedaks, tuuliseks ning akna taga on kuulda vihmapiiskade krabistamist. Suvi hakkab läbi saama, kuid kas see on halb? Arvutitarvete tootjad on puhkusest tagasi ning aina rohkem on oodata väiksemaid, kiiremaid ning huvitavamaid seadmeid, mis tähendab ka seda, et [digi]s on iga kuuga aina rohkem huvitavat lugeda. Jõudes nüüd ajakirja juurde, sooviksin veidike rääkida viimases numbris olnud artiklitest. Väga

KUIDAS...

koostada mänguriarvuti?

See lagu ei ole mõeldud üksikasjalikuks kokkupanemisejuhendiks, pigem on tegu lihtsalt ühe omaniku rõõmstava mänguriarvuti kirjeldusega (järgmine kuu tuleb juttu ka kokkupanemise ja kiirendamisest), kust keegi võib ka endiselt mõne idee noppida.

Mänguriarvuti koostamine on väga hea hobi, mis annab teile võimaluse valida kõik komponendid ise. Kui soovite teha mänguriarvuti, peate valima kõik komponendid ise. Kui soovite teha mänguriarvuti, peate valima kõik komponendid ise. Kui soovite teha mänguriarvuti, peate valima kõik komponendid ise.

- 1. Põlvkonn/Arhitektuur**
Kõige olulisem valik on arvuti põlvkonn/Arhitektuur. Arhitektuurid on AMD ja Intel. AMD on viimastel aastatel muutunud populaarsemaks, kuid Intel on endiselt populaarne. Kui soovite teha mänguriarvuti, peate valima kõik komponendid ise.
- 2. Süsteem**
Süsteem on arvuti aju. Süsteemid on Windows ja Linux. Windows on populaarne, kuid Linux on endiselt populaarne. Kui soovite teha mänguriarvuti, peate valima kõik komponendid ise.
- 3. Põlvkonn/Arhitektuur**
Kõige olulisem valik on arvuti põlvkonn/Arhitektuur. Arhitektuurid on AMD ja Intel. AMD on viimastel aastatel muutunud populaarsemaks, kuid Intel on endiselt populaarne. Kui soovite teha mänguriarvuti, peate valima kõik komponendid ise.
- 4. Süsteem**
Süsteem on arvuti aju. Süsteemid on Windows ja Linux. Windows on populaarne, kuid Linux on endiselt populaarne. Kui soovite teha mänguriarvuti, peate valima kõik komponendid ise.
- 5. Tulemused**
Tulemused on arvuti tulemused. Tulemused on Windows ja Linux. Windows on populaarne, kuid Linux on endiselt populaarne. Kui soovite teha mänguriarvuti, peate valima kõik komponendid ise.

toore on, et selgitate lugejatele, kuidas koostada mänguriarvutit, aga ei, mitte päris. Lugeja saab peamiselt teada ainult seda, mida härra Rainer oma mänguriarvuti jaoks ostis ehk kirjutatud on vaid mõnest väljavaliitud tootest, kuid võiks rääkida rohkem sellest, mis turul hetkel saada on ning miks on üks parem kui teine.

Loodan, et saate veel ühes [digi] numbris antud teema käsile võtta ja asjad ära seletada. Positiivse poole pealt ei saa märkimata jätta, et väga kasulik ning informatiivne oli SSD-kestaste test, kindlasti said paljud oma arvuti uuendamise osas uusi mõtteid ning kasulikke infot kõvaketaste kohta. Lõpetuseks soovin teile edu ja jaksu ning loodan, et kõledad ilmad teie head kirjutamisostust ning huumorisooni ära ei kaota! Henrik, edu sulle linnakorterit müügis ning maamaja ot-

KUU KIRI

Mitte ainult netipulgad

Olete päris palju kirjutanud USB-netipulkadest, aga äkki saaks juttu teha ka sülearvuti sisse käivat modemitest? Näiteks mul on sülearvutit vaba mini-PCIe pesa (mürgitusega WWAN), kuhu võiks 3G-kaart ilusti sobida (SIM-kaardi pesa ja antennijuhmed on ka juba olemas), aga ei tea, kust seda osta saaks ja millist valida. Kui suurt võrdlustesti teha ei saa, siis oleks hea ka lihtsalt väike ülevaade sellest, mis standardeid kaart peaks toetama, et Eesti 3G-võrkudega toimida, ja millele veel peaks tähelepanu pöörama. Tore oleks muidugi ka võrdlus mi-

ni-PCIe kaartide ja USB-netipulkade vahel, eriti antenni tundlikkuse osas. **INDREK**

[DIGI] VASTUS: Aitäh hea idee eest, Indrek. Sülearvutitesse sisse ehitatud mobiilneti kaardid on vajalik teema ning me oleme sellel ka ise veidi silma peal hoidnud. Katsume lähemal ajal mõned sellised kaardid omale testida saada ning siis teeme mini-PCI kaartidest ka pikemat juttu. Sulle anname aga hea idee eest auhinnaks eelmisel kuul välja lubatud USB-tuunerit, millega saad arvutist telepilti näha. Palju õnne!

singuil, oled teinud õige valiku! :) **LAURI**

SSD-de test oli hea

Tahtsin ära märkida viimase digi SSD ja kõvaketaste testi, olen pikemat aega mõelnud, kas tasub SSDga jännata või mitte, viimane kirjutus oli informatiivne ja abiks otsustamisel. Tänu:)

Ja niipalju märgiks veel ära, et Ik 13 on trükikurat sisse sattunud, minu sünniaastal küll tuumailutulestikku polnud:) Tsernobõlis juttust see vast aastal 1986. **TANEL**

[DIGI] VASTUS: Aitäh kõigile, kes Tsernobõli teemal sõna võtsid, muidugi oli see meie nappukas ja palume vabandust.

Hea nipp LastPassi kasutajatele

Te mainisite, et see ei ole just kõige turvalisem, kui kõik paroolid on ainult ühe parooliga kaitstud, ja et parem oleks kasutada teenust, mis nõuab ka ID-kaarti. Ma ise olen ka seda teenust juba üle poole aasta kasutanud ja seal on ka müüd võimalusi, et oma kontot paremini kaitsta. Nimelt on seal võimalik gene-

JÄRGISE KUU AUHIND

September on käes ja ka meie lugejad ilmselt linnas tagasi. Meie ootame endiselt kirju, parandusi, ettepanekuid, ideid ja miks mitte ka iseküpsetatud kooke ja küpsiseid. Järgmise kuu auhinnaks on Hauppauge telepulk.

60 on number, mis teeb Sind õnnelikuks!

Sest kui ostad nüüd Photopointist ükskõik millise Tamroni objektiivi, ostame Sinu vana 18-55mm KIT objektiivi **60 euro** eest tagasi!

TAMRON®

SIXTIETH ANNIVERSARY

Vali endale uus Tamroni objektiiv:
www.photopoint.ee

Pakkumine kehtib Photopointi kauplustes kõikidele Tamroni objektiividele välja arvatud 55-200mm.
Kampaania kestab 1. – 30. september 2010.
60 € = 939 krooni.

UUS JA VANAD

Canon 60D maandus 550D ja 7D vahele

Augusti lõpus tõi Canon avalikkuse ette uue kaamera mudelinimega EOS 60D, mis ühest küljest peaks olema küll 50D järglane, kuid teisalt on täiesti uut tüüpi kaamera. 60D pole enam poolprofessionaali kaamera, vaid liikunud redelil veidi allapoole, väiksemaks ja lihtsamaks. Kaamerale on 18 megapiksline sensor APS-C CMOS, mis tulistab 5,3 kaadrit sekundis, ning pöörlev-keerlev 3tolline ekraan. Samas on ta nüüd plastkerega, pisut väiksem ja näiteks sarivõte on aeglasem.

Canon EOS 50D

Kuigi ametlikult veel keegi 60D-d testinud ei ole, tundub üldine arvamus sellise klassi kaamerate uuenduste suhtes olevat üsna tüüpiline: uus on parem, aga mitte nii palju, et kohe söösta oma vana välja vahetama. 50D sensori lahutusvõime on madalam, ei salvesta videot, kehvema säri mõõtmise süsteemiga ja raskem.

Canon EOS 7D

Uus 60D on üsna täpselt sihitud odavamana 550D ja kallimana 7D vahele ehk edasijõudnud amatööri klassi.

7D on seega endiselt palju paremate näitajatega kaamera ehk omakorda selgelt klass 60D-st üle: kaks DIGIC 4 pilditöötlusprotsessorit, 19 autofookuspunkti, sarivõtte kiirus 8 kaadrit sekundis ja nii edasi.

Nikon D7000

Ka Nikon D90 vajab mudeliuuendust ja suure tõenäosusega tuleb see septembri keskel ning saab nimeks D7000. Siit edasi läheme suuresti ennustamise radadele, aga informeeritumad ennustajad ütlevad, et D7000 saab endale 16 megapiksline sensori, D700-ga võrreldava mürataseme ja Full HD video salvestamise.

VÄRSKED KÜSIMUSED

3 küsimust tahvelarvutite kohta

? iPad on juba tükk aega väljas, kas teised tootjad kavatsivadki jätta käte peale istuma või mis toimub?

D Ei kavatse. Ilmselt tuli iPadi suur populaarsus tarbijate seas paljudele tootjatele natuke üllatusena ning nad polnud valmis selleks, et tuleb end väga kiiresti tahvelarvutite arendamise alal liigutama hakata. Siin kehtib aga ka eestlaste kohta käiv ütlus, kuidas alguses ei saa vedama ja pärast ei saa pidama. Üksteise järel lekitab uudiseid selle kohta, kuidas suurtel firmadel, nagu Toshiba, Samsung ja teised, on lähema kuu-paari-kolme jooksul tahvelarvuteid välja tulemas. Inteli Oak Traili platvorm saab valmis 2011. aasta alguses ning see peaks uutele tahvelarvutitele andma protsessorivõimsust, et ülesannetega hakkama saada.

? Kas need uued tahvelarvutid hakkavad olema paremad kui iPad?

D Keegi ei tea. Ühest küljest oleks see ju loogiline: tootjaid on palju, riistvaraplatforme palju (Qualcomm, Texas Instruments, NVIDIA, Intel ja veel teisedki tahavad sellest turust tükki saada) ning konkurents peaks viima paremate toodeteni odavamana hinnast. Iseküsimus on see, kui hästi Android end tahvelarvutites õigustab, sest seni seda keegi väga suurelt turule toonud ei ole. Kas tahvlite protsessorid jaksavad Androidi kiirelt ja sujuvalt vedada? Kas akud peavad vastu? Samas on valdav enamus esimese laine tahvelarvuteid just Androidiga, nii et lootust on.

? Mida ma nüüd siis teema pean?

D Lihtsalt ootama, praegu ei ole küll õige aeg tahvelarvutit osta. Oota parem paar kuud ja vaata siis.

Kolm suurt S-IPS-kuvarit

Ka meil on arvutipoodidest juba valida päris mitme S-IPS-paneeliga kuvari vahel. Milline neist endale soetada? Üllatus-üllatus, hea kuvari saamiseks ei peagi autot maha müüma.

Kuvar	HP ZR24W	Dell UltraSharp U2711	LG W3000H-Bn
Hind	7745 krooni ★★★★★	14 990 krooni ★★★	umbes 16 000 krooni ★★★
Suurus	24 tolli ★★★★★	27 tolli ★★★★★	30 tolli ★★★★★
Eraldusvõime	1920 x 1200 ★★★★★	2560 x 1440 ★★★★★	2560 x 1600 ★★★★★
Heledus	400 cd/m ² ★★★★★	350 cd/m ² ★★★★★	370 cd/m ² ★★★★★
Kontrastsus	1000 : 1 ★★★★★	1000 : 1 ★★★★★	1000 : 1 ★★★★★
Pikslisuurus	0,27 mm ★★★★★	0,233 mm. ★★★★★	0,25 mm ★★★★★
Vaatenurk	178°/178° ★★★★★	178°/178° ★★★★★	178°/178° ★★★★★
Hinne kokku	★★★★★	★★★★☆	★★★★★

NUMBRID KASTIS

120

-megapikselse sensori sai hiljuti valmis Canon

13 280 x 9184

pikslit oleks sellega tehtud foto suurus

1/60

seniori pinnast kuluks selle puhul HD-video salvestamiseks

50

-megapikselse sensori tõi Canon avalikkuse ette juba 2007. aastal

0

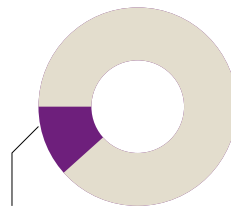
kaamerat seni kasutab seda sensorit

0

on tõenäosus, et ka uus sensor nähtavas tulevikus mõnda tavainimesele kättesaadavasse kaamerasse jõuaks

56 000 000

ameeriklast mängib suhtlusvõrgustikes mängu, selgitas hiljutine uuring

10 protsenti mängijatest on sellistes mängudes ka päris raha kulutanud

LG on 3D

Kui vahepeal hakkas tunduma, et 3D-vaimustus ehk läheb mööda, siis nii hästi meil vist siiski ei lähe. LG teatas, et toob septembri alguses Berliinis toimival kodulelektronika messil IFA välja terve komplekti 3D-tooteid: telerid, projektorid ja Blu-ray-mängijad. Muuhulgas tuuakse avalikkuse ette vaid 8,8 mm paksune LED-teler. Küllap vastavale sellisele solvangule ka teised tootjad.

Kahetuumalised miniarvutid on kohal

HP Mini 5103 on maailma üks esimesi kahetuumalise Atom-protsessoriga varustatud miniarvuteid, kuid mitte kauaks, sest juba lähema kuu jooksul peaks uute protsessoritega odavarvutid turu üle ujutama. Võlusõna on Atom N550, mis on muidugi jälle parem ja kiirem kui ühetuumalised protsessorid. Miniarvutite ostjatel on seega tark kuu aega oodata ja siis vaadata.

Kui sa näed teel selliseid autosid, hoia parem alt: tegemist on Itaalias Parma ülikoolis välja töötatud autonoomse autojuhtimise süsteemi katsetusega. Masinad sõidavad 13 000 kilomeetrit Milanost Shanghaisse ning ainult konvoi esimest autot juhib inimene, ülejäänusid arvuti. See pilt näitab, et vähemalt Kiievisse jõudsid nad küll üsna ilusti.

SCANPIX

11

protsenti ütles, et nad plaanivad tulevikus kulutada

53

protsenti mängijatest on naised

35

protsenti mängijatest pole elus enne mitte ühtegi videomängu mänginud

43

aastat on nende keskmine vanus

15

aastat vanaks sai 24. augustil Windows 95. Palju õnne!

7 700 000 000

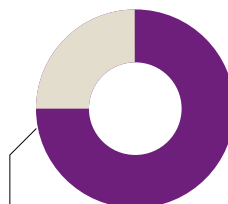
dollarit maksis McAfee eest augustis Intel

5 000 000 000.

seade lülitati augustikuu jooksul internetti

10

aastaga kasvab internetti ühendatud seadmete hulk vähemalt neljakordseks, ennustab IMS Research

75 protsenti inimestest kasutab sotsiaalmeedia ja e-posti jaoks sama parooli

Uus Nikon D3100

Nikon uuendas mudelivalikut ning tõi turule odavama klassi peegelkaamera D3100 ehk pikikese 14,2megapikselse kaamera, mis salvestab ka HD-videot. D3000 järglasel on nüüd peal ka LCD otsevaade ning ISO kuni 12 800-ni. Lisaks tutvustas Nikon ka nelja objektiivi: AF-S 85mm f/1.4G, 28-300mm f/3.5-5.6G ED VR, AF-S DX 55-300mm f/4.5-5.6G VR ja AF-S 24-120mm f/4G ED VR.

Logitechilt uus klaviatuur

Logitech sai valmis uue valgustusega klaviatuuri K800, mis peaks olema oma ala tipptoode: klaviatuuril on sensor, mis tunnetab käte lähenemist ja lülitab seepeale valguse sisse, taustvalgustuse tugevus sõltub ruumi valgusest, mille jaoks on jälle omaette sensor ja nii edasi. K800 töötab akudelt kuni 10 päeva ning akude laadimiseks tuleb ta lihtsalt USB-kaabliga arvuti külge ühendada.

Kõik ühe eest

Kahe sõbra tagasipöördumine Playstation 3-le oli vaid aja küsimus ja nüüd on ka teada, millal see aeg on – järgmise aasta sügisel, kui ilmub „Ratchet & Clank: All 4 One“. Tegu on ikka samasuguse madinaplatvormikaga nagu varasemad kolm PS3-l ilmunud mängu, kuid seekord on rõhk hoopis nelja mängija koostööl, nagu pealkirjastki võib välja lugeda. Kõik see saab toimuma nii võrgus võhivõorastega kui ka ühe teleri taga koos parimate sõpradega ning mängust on võimalik suvalisel hetkel lahkuda või sellega suvalisel hetkel liituda, muidu tuleb leppida arvuti juhitud kaasvõitlejatega. Lugu on lõbus ja lööv nagu alati. Galaktika suurimad kangelased ja kurjamid – veider kaslane Ratchet, robot Clank, supersaamatu kangelane Qwark ja õel Doktor Nefarious – peavad koos töötama, et pääseda müstilise masina sisemusest, millesse nad on lõksu sattunud.

Pilvede keskel „ujuv“ linn Columbia paistab esimeste piltide järgi välja paljulubav.

Vee alt pilvede peale

See, et „BioShock“ järje saab, pole teab mis uudis. Küll aga on see meeldiv uudis, sest nagu „BioShock 2“ arvustuses mõned kuud tagasi ütlesime, on kahe esimese osa tegevuspaigaks olnud linn Rapture oma salapära minetanud.

„BioShock Infinite“i tegevus toimub täiesti uues ajas ja kohas – 1912. aastal hiiglaslike õhupallide küljes rippuvas linnas, mis peaks väljendama Ameerika tehnilist edukust. Muidugi mõista ei kulge elu selles linnas aga planeeritud rada pidi ja järjekordne utoopia variseb ühel hetkel veriselt kokku. Pilvede vahele saab seigelda juba 2012. aastal.

EESTI TOP 10

August 2010

- 1 Splinter Cell: Conviction
- 2 Assassin's Creed II
- 3 Battlefield: Bad Company 2
- 4 UFC Undisputed 2010
- 5 Prince of Persia: The Forgotten Sands
- 6 F1 2010
- 7 Alpha Protocol
- 8 Batman Arkham Asylum GOTY
- 9 GTA IV: Episodes from Liberty City
- 10 Napoleon: Total War

ÜHE LAUSEGA

„CRYSIS 2” lükkub edasi järgmise aasta märtsi.

MÖTTETEGEVUST SOOSIV FPS „PORTAL 2” avaneb 9. veebruaril 2011.

„HOMM VI” on töös ja peaks ilmuma juba 2011. aastal.

ÕUDUS-FPS „F.E.A.R. 3” hakkab meid hirmutama selle aasta sügise asemel hoopis järgmisel aastal.

TÄIESTI UUE graafikamootoriga „S.T.A.L.K.E.R. 2” ilmub kahe aasta pärast.

21.–26.09 TOIMUB KINOS SÕPRUS MÄNGU/FILMİNÄDAL, kus näidatakse videomängudega seotud filme, toimuvad vastavasuliselised loengud ning muidugi ka mängitakse suurel ekraanil.

Kapten Qwark lubab hoolitseda selle eest, et uue „Ratchet & Clank” huumorikarikas oleks alati pilgeri täis.

KALENDER

September on strateegiamängukooli kuu

7 R.U.S.E.
Ubisofti korduvalt edasi lükkunud reaalajastrateegia, mis lisaks hunniku sõjatehnika vanarauaks muutmisele keskendub ka mitmesugustele pettema-
noövritele.

14 Halo: Reach
Sügise haku üks oodatuid Xbox 360 mängu. Legendaarseteks saanud FPSi sarjast, kus inimesed peavad võitlust tulinukatega, jutustatakse seekord esimese mängu eellugu.

21 Sid Meier's Civilization V
Käigupõhiste strateegiamängude valitseja „Civilization” on tagasi! Loomulikult palju parema graafikaga, kuid lubatakse, et mängitavus selle varju ei jää.

28 FIFA 11
Electronic Artsi igasügisese jalgpallisimulaatori seekordne osa pakub jällegi hulga (kohustuslikke) uuendusi, täiendatud on muidugi mõista ka mängijate nimekirju.

LÜHIDALT

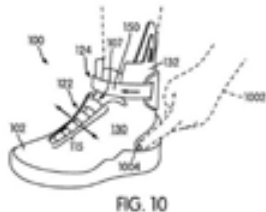

FIG. 10

Nike'i ketsid seovad end ise

Sporditarvete tootja Nike patenteeris hiljuti jalavarju, mis ise enda paelad koomale tõmbab. Filmis „Tagasi tulevikku 2” tõmbas peategelane moodsamalt astumiseks jalga sarnase funktsionaalsusega valged ketsid, mis muide samuti Nike'i logo kandsid. Filmi sündmused leidsid aset aastal 2015, mis annab alust arvata, et 25 aastat tagasi vändatud linateses kujutatud varustust võib peatselt ka meiegi poodidest leida. Nüüd oleks veel vaja, et keegi leiutaks selle hõljuva rula.

Taanlane kosmosesse

Kosmoselaevad ei stardi mitte ainult teiselt poolt maakera, vaid ka siitsamast Läänemere kaldalt. Taanlaste Kristian von Bengtsoni ja Peter Madse- ni poolt juhitud meeskond on peale läheduse erakordne veel selle poolest, et nende mehitatud kosmoselennu projekti on rahastatud ainult annetustest ja sponsoritelt saadud toega. Õnnestumise korral saab Taanist pärast USA-d, Venemaad ja Hiinat neljas riik, mis on olnud võimeline inimest kosmosesse saatma.

ISTOCKPHOTO

Vana kooli arvutid on huvasti jättes alati väga viisakad.

Arvutid kaovad ajalukku

Juba mitu aastat käib tehnoloogiafirmade tagatubades agar sagimine. Tõuke selleks andis Apple oma iPhone'iga, lükates uppi rohkem paradigmasid, kui neid teati olevat. Valdonna suuremate tegijate jaoks on selgeks saanud, et personaalarvuti kui sellise päevad on loetud.

Ei, arvutid ei kao kuhugi, klõbisevad klaviatuurid ning hendlavad kuvarid jäävad endi-

selt meie sekka, kuid tegemist ei ole enam domineeriva liigiga infotehnoloogiamaastikul. Uueks liidriks tõusevad võrguühendusega laiatarbeseadmed, mis on spetsialiseerunud info vahendamisele ja meelelahutusele. Töenäoliselt on kõige selgem tõend selle suuna võidukäigust iPad, mis sundis ka muidu üsna tagurlikke firmasid oma seisukohti üle vaatama.

Millal selline asi juhtuda võiks? Praegust arengut jälgides võib arvata, et see juhtub juba lähima viie aasta jooksul ehk siis on üsna tõenäoline, et aastal 2015 me enamasti loeme e-posti, kuulame muusikat ja vaatame videot puhkuseriisist juba mõne iPad-i laadse seadme, võrguühendusega teleri, mobiiltelefoni või moodsama auto pardaarvuti vahendusel.

Trükitud akud

Elektronikaseadmete igaveseks nuhtluseks on vajadus patareide järele. Need on tavaliselt vale kujuga, liiga suured ja liiga raske ning sisaldavad pahatihti kemikaale, mis on mürgised või söövitavad. Fraunhoferi uurimis- instituudi teadlased on töötanud välja patarei, mida on võimalik trükkides kanda suvalisele pinnale, võimaldades kergeid, paberõhukesi ja elastseid energiakandjaid.

Tulevikus võib aku olla just nii õhuke nagu tarvis.

Viipa oma telerile

Microsofti mängukonsooli Xbox 360 lisa Kinect pole veel müügi- le tulnudki, kuid juba on selle vastu huvi tundnud erinevad teleritootjad. Kinect kujutab endast 3D-kaamerat, mis jälgib kasutajat ja tõlgendab tema liigutusi. Teleritootjad sooviksid asendada olemasolevad puldihunnikud žestide süsteemiga, millega kasutaja pil- dikummutile juhtnööre anda saaks. Kas see tähendab ka seda, et koduelektroonika juhtimiseks töötatakse välja spetsiaalne viipekeel, näitab juba aeg.

Tehnoloogia mis kasvab. koos Sinu ootustega

ABB hooneautomaatika süsteem

kontrollib kodu turvalisust: teatab lahtistest akendest, lekkivatest torudest, tuleohust jms; aitab säästa energiat, tagab optimaalse küttekulu, vähendab kulusid valgustusele ja ventilatsioonile, tagab läbi innovatiivsete lahenduste mugavuse hoone haldamisel.

ABB uusim tehnoloogia ei sea Sinu fantaasiale piire.

Maaletooja: ABB AS
Pärnu mnt. 148, Tallinn
telefon 680 1800
www.abb.ee

Power and productivity
for a better world™

Pildid rubriigist „Tunne oma lapsepõlve”. Nüüd on võimalik lapsepõlv iPhone’il taas elustada.

10 vana mängu uus elu iPhone’i ekraanil sinu käes

- 1** **Achtung, achtung!**
„Wolfenstein 3D” tähtsust ei saa alahinnata – tegemist oli sisuliselt FPSi kui žanri loojaga. Nüüd on see 1,59 € eest ka iPhone’ile saadaval. Tegelase juhtimine on talutav, kuigi mõnevõrra ebamugav, heliefektid pisut kaasaajastatud ning, mis kõige parem, telefoniversioonil on kaart! Lite-versiooni saab ka tasuta.
- 2** **Pärsia prints seikleb jälle**
Frustratsioon „Prince of Persia” on kindlasti süüdi sadade kui mitte tuhandete klaviatuurile enneaegses surmas. Süüdlaseks saab see ka paljude iPhone’ide enneaegses surmas, sest mäng on nii autentselt porditud, et ka kõik vihatekitav, alates kogemata kuristikku hüppamisest ja lõpetades riukalike logisevate plaatidega, on alles. Hind: 0,79 €.
- 3** **„Monkey Island” sari**
Nüüdseks on telefonile saada nii „Monkey Island: Special Edition” kui „Monkey Island 2: Special Edition”. Mõlemad on täiesti mängitavad ja vana hea sisu koos naljadega pakub endiselt lõbu. 5,99 € tükk.
- 4** **Ameerika-Prantsuse sõprus**
„Broken Sword” oli nii hea seiklusmäng, et seda tasub kindlasti mängida ka tänapäeval. Arvutile leiab selle netist tasuta, telefoniversioon maksab 3,99 €.
- 5** **Head ulmet ka**
Veel väga häid vanu seiklusmänge: kes pole „Beneath A Steel Sky’d” arvutil mänginud, saab seda nüüd telefonil teha 2,39 € eest. Nagu teistegi siin
- 6** **Ilma „Doomita” ei saa**
Pärast „Wolfenstein” tuli „Doom” ja nii ka telefonile – „Doom Classic” maksab 5,49 € ning on igati legendi vääriline. Hind on küll päris kõrge, aga mäng ise jookseb telefonil hästi ning kuigi FPSi-de juhtimine ei ole iPhone’i puutetundliku ekraani tugevamaid külgi, saab siiski hakkama.
- 7** **Idast läände**
Vahest kõige suurema muudatuse on läbi teinud legendaarne 1980ndate arvutimäng „The Oregon Trail”. Nüüd on see ilusa värvilise graafikaga ja pisut lapsik mäng, kuid läbimängimise võlu jätkub vähemalt paarikolmeks korraks ja seda pole 0,79 € eest sugugi vähe.
- 8** **Pisut mõttetööd**
Kõigest 3,99 € ning kogu „Mysti” maailma võlu ongi su telefonis. „Mysti” sarja võib pidada ka kõigi aegade üheks segasemaks arvutimängude hulgas, aga avastamisrõõmu jagub kindlasti tükkis ajaks.
- 9** **Ussid!**
„Worms” on tõeline klassika ning hea uudis on see, et kogu Wormsi-maailma võlu on väga autentselt telefoni toodud. Halb uudis on see, et „Worms” maksab 3,99 €, aga see on kindlasti kulutamist väärt summa.
- 10** **Käega ei tee kärbsesepagi**
5,49 € on küll ro-pult kallis, aga „Sim City Deluxe” on ilusti tehtud ka iPhone’il ehk natuke tüütu ja igav, aga tõeline fänn ei pea pettuma.

5 veebisaiti, kust otsida odavaid lennupileteid

1 Skyscanner otsib pileteid 600 lennufirma 670 000 liini seast ehk üle mõistuse suu- rest lendude hulgast. Hea on teada, et Skyscanneri abiga on võimalik otsida ka pileteid riigist riiki, mitte ainult konkreetset lennujaamast lennu- jaama, nii et odavama pileti leidmiseks näiteks Suurbri- tanniasse pole vaja kõiki len- nujaamu ükshaaval läbi proo- vida.

www.skyscanner.net

2 Expedia on alati palju eri- pakkumisi, aga ka muidu on valik esinduslik. Nad ise lu- bavad, et nende kaudu leiad alati kõige odavama variandi, ning on isegi valmis maksta 50 dollarit, kui see nii ei ole. Saad otsida ja broneerida ka autorenti ja hotelli.

www.expedia.com

3 eDreams on Hispaania taustaga veebisait ning kuna kontorid on Hispaanias ja Itaalias, leiab ehk veidi roh- kem just selle piirkonna rei- sipakkumisi. Peale lennupi- letite pakuvad ka hotelle ja autorenti. Õnneks ei pea ot- sima lennujaamast lennujaa- ma, vaid sait oskab lende ku- vada ka linnast linna.

www.edreams.com

4 Eestist lennates ei ole teist varianti – alati on väga hea mõte kiigata ka Air Balticu kodulehele. Kuigi nad on oma lisatasudega väga riualikud ja kuigi vahepeal võib tekki- da tõsiseid kahtlusi, et nende tarkvara saab aru, kui sa mingi piletit huvitatud oled, ja tõstab automaatselt hinda, on tegemist siiski siinse kandi hea odava lennufirmaga, mill- le sihtkohtade hulgas on ka eksootilisi piirkondi, nagu Lähis-Ida.

www.airbaltic.com

5 EasyJeti teavad küll kõik eestlased, kuid tihti on hea mõte ka Ryanairi koduleh- te vaadata, sest Riiast, vahe- maandumisega kolmest lii- nil olevast Saksa linnast ühes, võib saada kõikjale Euroopas- se superodavaid pileteid.

www.ryanair.com

10 suuremat rumalust arvutitestist

1 Klaviatuur lisanditega

Äriklassi sülearvutite klaviatu- re ei rikuta peaaegu kunagi ära, kodukasutajale mõeldud mu- delite klahvistikke aga „rikasta- takse“ kõikvõimalike lisadega. Näiteks HP, kes on ühel mude- lil klaviatuuri kõige vasakpoolse- ma veeru täitnud lisaklahvide- ga, nii et kalkulaatoriklahv asub kohe Controli kõrval, Print-klahv aga vasaku Shifti kõrval. Vajutat natuke Controlist mööda ja juba hüppab mingi tüütu aken lahti.

2 Doki nagu jaksad

Nii HP kui Dell peavad va- jalikuks „rikastada“ töölauda dokkidega, mis tilgendavad ja- lus, nõuavad ressursi ja teevad arvuti käivitumise aeglasemaks.

3 Ikoonimeri

Kui täiesti uue arvuti töö- laual on kaks rida ikoone, siis ajab see kopsu üle maksa. Ebay link, Magic see ja Easy too. See on kõik ebavajalik ja koormav saast, koristage ära.

4 Palav on!

Ordi väikese arvuti rand- metoed läksid mõne minuti- ga nii kuumaks, et pikemaajaline töötamine sellega on täiesti välistatud.

5 Kaabel keset arvutit

Ühe HP mudeli voolukaa- bel tuli ühendada keset arvu- ti vasakut külge ehk kohta, kus

SVENVAHAR

Kui Controlist mööda vajutad, saad kalkulaatori. Palju õnne!

ta igal juhul kogu aeg sulle ette hakkab jääma.

6 Ei kuule!

Selle aasta testimodeli- tel on pea kõigil erakordselt nõr- gad ja halvad kõlarid. Isegi kõne ei kosta sealt välja, rääkimata muusikast. Erandiks HP-d oma Altec Lansingutega, mis on veidi paremad. Veidi.

7 F-klahvid on ajalugu

Kas oled harjunud Win- dowsis akent sulgema Alt + F4 kombinatsiooniga? Tühjagi. Mit- mel uuel arvutil on F-klahvide funktsioon nüüd sekundaarne ehk edaspidi tuleb selleks vaju- tada Fn + Alt + F4.

8 Loks on sees

See on uskumatu, kui pal- ju uued arvutid loksuivad. MSI

ja testi mitte jõudnud HP Elite- Booki jalad olid erineva kõrguse- ga, nii et arvutid lihtsalt kõiku- sid laual.

9 Hiiglaslikud puuteplaadid

Vist Apple'i eeskujul on haka- tud arvutitele panema hiigelsuu- ri puuteplaate. Paraku on täiesti kindel, et trükkides läheb käe- serv sellise hiigelplaadi vastu ja kursor hüppab paigast.

10 Vaheta mis mille vastu?

Üks HP arvuti teatas meile, et asjade paremaks optimeerimi- seks võtaks ta nüüd kasutuse- le teise graafikakiibi. Aga mida ta mille vastu kavatses vaheta- da, polnud küll kirjas. Kas kiire- ma aeglasemaks või vastupidi? Ei saanudki teada.

TOP 5

5 valdkonda, kus areng on seiskunud

1 Hiired ja klaviatuurid

Logitechilt tuli Darkfield- sensor ja Apple'ilt puutetundlik Magic Mouse, aga üldiselt pole küll midagi suurt aastatega juh- tunud.

2 Printerid

Tindid ega toonerid oda- vamaiks pole läinud, ühtegi põhi- mõtteliselt uut tehnoloogiat tu-

rule pole tulnud. Jah, paber ei jää enam eriti kinni, hea seegi.

3 Skannerid

Pole mingit erilist vahet, kas sa ostad tänapäevase skan- neri või mõne aasta vanuse mu- deli.

4 Arvutikõlarid

Oleme juba tükk aega

tahtnud testi teha, aga mida- gi uut lihtsalt ei ole – ei uusi teh- noloogiasid, tootjaid ega vaata et isegi uusi mudeleid.

5 Akud

Akude parem vastupida- vus telefonides ja arvutites on saavutatud säästlikumate kiibis- tike arvelt. Ootame põnevusega vesinikakusid.

Fakte vanadest mängudest

1 Commander Keen

Selle mööda galaktika kõrvõimalikke ohtlikke kotti ringiuitav kollase kiivriga poisikesse täielik nimi on William Joseph „Billy Blaze” Blazkowitz II. „Wolfenstein 3D” peategelase nimi oli William „B.J.” Blazkowitz ning Commander Keen on tema pojapoeg. Keen astub üles ka „Doom II” salatasemel Grosse, kus ta, kahjuks, on üles poodud. Mitmes eksemplaris.

2 Goobers

Nii „Wolfenstein 3D” versioon 1.1 või hilisemas kui ka „Rise of the Triadis” oli mõlemas võtmesõna „goobers”. „Wolfenstein 3D” puhul tuli see anda käsürea võtmena ning see laadis mängu üles silumisrežiimis, kus oli võimalik kasutada mitmesuguseid lisafunktsioone, mis mängu hõlbustasid. „ROTTi” puhul aga taaskäivitas konsoolile kirjutatud käsk GOOBERS terve mängu.

3 „Duke Nukem” päriselus

1999. aastal juhtus kurb sündmus Brasiilias, kus 24aastane tudeng tulistas kinos surnuks 3 inimest ja haavas kaheksat. Hiljem väideti, et ta oli inspiratsioon saanud „Duke Nukemi” tasemest, kus samuti toimus tegevus kinos. Ajendatuna sellest juhtumist keelustati sama aasta lõpus Brasiilias mängude „Doom”, „Mortal Kombat”, „Requiem”, „Blood”, „Postal” ja „Duke Nukem” müük ning poodidest kästi kõik koopiad ära korjata.

3DRealms ja tema kurb saatatus

1987. aastal asutati paljudele vanaema põlvkonna mänguritele kindlasti vägagi tuttav Apogee Software. Sisuliselt oli esimestel aastatel tegu ühemehefirmaga ja Apogee esimeseks mänguks oli „Kingdom of Kroz”. Kes seda mängu veel mäletab, võib end tõemeeli ürgvanaks *gamer*’iks lugeda.

Apogee oli esimene, kes võttis kasutusele uudse jaosvara mudeli, mille puhul mängu esimese osa või mõned tasemed sai tasuta ning nende registreerimisel ja maksimisel sai kätte ka ülejäänud mängu. See meetod osutus tulusaks ja populaarseks ning teisedki firmad hakkasid just nõnda oma toodangut müüma.

Nimi 3DRealms võeti kasutusele aastal 1994 eesmärgiga

kinnistada iga mängužanri jaoks oma kaubamärk, kuid ajapikku selgus, et sellel poleks mõtet, ning 1990ndate lõpul loobuti Apogee nime kasutamisest ja tegutseti 3DRealmsi nime all.

Lisaks oma loodud mängudele võtsid nad avaldada ka teiste arendajate toodangut.

Meenutagem, milliseid mängu Apogee/3DRealms välja andnud on. Vähem tuntuimatest võiks mainida näiteks neid: „Duke Nukem” (2D platvormikas), „Crystal Caves”, „Bio Menace”, „Halloween Harry”, „Blake Stone: Aliens of Gold”, „Hocus Pocus, Boppin’”, „Death Rally”, „Shadow Warrior”, „Terminal Velocity”. Kui need mängud sulle tuttavad ette tulevad, siis võid end õnnitleda, oled korralik vana kooli PC-mängur. Isegi

kui need mängud on sulle tundmatud, siis „Wolfenstein 3D”, „Duke Nukem 3D”, „Rise of the Triad”, „Max Payne” ja „Prey” peaksid ometigi nostalgiapisarad silmanurka tooma.

Tähelepanelikud mängurid seostavad muidugi paljud neist nimedest hoopis teiste mängustuudiodega ja tõsi on, osade mängude, näiteks „Wolfenstein 3D”, „ROTT” ja „Max Payne”i arendajateks olid hoopis teised stuudiod ja Apogee/3DRealms oli lihtsalt nende avaldajaks ja levitajaks.

Apogee tegevuse kõrgajaks jäi 1990ndate esimene pool ja keskaik. Aja jooksul lakkasid nad ise aktiivselt arendamast ja kaotasid mõned magusad mängud, mis oleks võinud nende nime alt välja minna.

1987: Samal aastal, kui loodi Apogee Software, toimus maailmas hulk veidraid ja eriskummalisi asju

TELEVISIOON

The Simpsons

19. aprillil esilinastus „The Tracy Ullman Show” käigus esimene „Simpsonite” episood. Selle tulevast populaarsust ei osanud keegi ennustada.

JULGUSTÜKID

Mathias Rust Moskvas

Moskvas Punasel väljakul maandus kerglennukiga 19aastane hulljulge saksa noormees Mathias Rust. Piirivalve sai kõva peapesu ja Rust pisteti pokri.

ABSURD

Peróni kadunud käed

Röövlid tungisid Argentiina endise presidendi Juan Peróni hauakambrisse, varastasid kadunud kätte käed ja nõudsid 8 miljoni dollarit. Raha ei makstud.

Sony Center

Tagasi kooli uue Sony Vaio sülearvutiga

Vaio M-seeria sülearvutid

Intel® Atom™ N470 1.83 GHz
Mälu: 1 GB DDR2 667 MHz
250 GB SATA kõvaketas 5400 rpm
DVD+-RW/+R DL/RAM kirjutaja
10" 1024 x 600 LED taustvalgustusega ekraan
Intel® Graphics Media Accelerator 3150
3x USB; Bluetooth; WiFi
MS Pro, Duo; SD mälukaartipesad
Motion Eye veebikaamera
Windows® 7 Starter
Kaal 1.4 kg

Hind **6999.-** (enne 7999.-)

Vaio E-seeria sülearvutid

Intel® Core™ i3-350UM 2.26 GHz
Intel® HM55 Express
Mälu: 4 GB DDR3 1066 MHz
500 GB SATA kõvaketas 5400 rpm
DVD+-RW/+R DL/RAM kirjutaja
14" 1600 x 900 LED taustvalgustusega ekraan
ATI Mobility Radeon™ HD 5145 512MB
3x USB; Bluetooth; WiFi; e-SATA; HDMI
MS Pro, Duo; SD mälukaartipesad
Motion Eye veebikaamera
Windows® 7 Home Premium 64-bit

Hind **14 999.-** (enne 16 499.-)

Suvilast koju uue Sony LED digiteloriga

32" KDL-32EX700

tavahind 14 999.-
soodushind **12 499.-**

40" KDL-40EX700

tavahind 17 999.-
soodushind **14 999.-**

46" KDL-46EX700

tavahind 24 999.-
soodushind **21 999.-**

60" KDL-60EX700

tavahind 45 999.-
soodushind **39 999.-**

Edge LED taustvalgustus, 100 Hz, Wi-Fi Ready, Bravia Internet Video, Full HD, BRAVIA Engine 3, Ambient Sensor, Presence Sensor, DLNA Video / Photo / Music, USB Media Player (DivX), 4x HDMI, PC sisend

32" KDL-32EX301

tavahind 7499.-
soodushind **6499.-**

HD Ready, BRAVIA Engine, Bravia Sync, Picture Frame Mode, USB Media Player (DivX), 4x HDMI, 2x SCART, PC sisend, DVB-T/C MPEG-4 HD tüüner

32" KDL-32EX500

Tavahind 11 599.-
Soodushind **9999.-**

100 Hz, Wi-Fi ready, Bravia Internet Video, Full HD, Bravia Engine 3, Ambient Sensor, Presence sensor, DLNA Video/Photo/Music, USB Media Player (DivX), 4x HDMI, PC sisend

40" KDL-40EX402

tavahind 11 999.-
soodushind **10 499.-**

Full HD, BRAVIA Engine 2, USB Media Player (DivX), 4x HDMI, 2x SCART, PC sisend, DVB-T/C MPEG-4 HD tüüner

Lisaks palju teisi superhaid sügispaakumisi.

Sony Center Solaris

Estonia pst 9, Tallinn
Tel 66 313 66
scsolaris@miterassa.ee

Sony Center Tasku

Turu 2, Tartu
Tel 73 055 30
sctasku@miterassa.ee

www.sonycenter.ee

Tribüünil või rajal?

Soome kirjaniku Hannu Raittila romaanis „Canal Grande” läheb salk soomlasi UNESCO egiidi all puuvaiadele ehitatud Veneetsia linna uppumisest päästma.

Veneetslased aga ei usu, et nende linn uppuma hakkaks, ning koomiliselt praktilised ja tõsised soomlased ajavad neid vaid naerma.

Ühe keskse tegelaskuju, insener Marrasjärvi ülimalt asjalikkuse rõhutamiseks on kirjanik kasutanud kujundina Nokia Communicatorit (kui kirjutamisaastat vaadata, võis tegemist olla Nokia 9110-ga). Sellest aparaadist ei lahku insener hetkekski, vaid aina toksib kodusesse Soome kolleegidele ja perele tüütult tõsimeel-

Kui vaadata Nokia viimaste aastate ajalugu, leiame sealt hulgaliselt sahmimist kõigis võimalikes suundades. Ainsana on kõrvale jäetud oma platvormi sihipärane arendamine

seid näpunäiteid.

Asjaolu, et kirjanik valis Marrasjärvi karakteri võimendamisel oluliseks kujundiks just Nokia telefoni, on täiesti mõistetav, meenutades Nokia tollast mainet: funktsionaalsus, usaldusvärsus, insenertehniline tipp-tase, innovatiivsus, kvaliteet.

Marrasjärvi koos oma kommunikaatoriga esindab seda niinimetatud Soome sisu (en.wikipedia.org/wiki/Sisu), mille üle soomlased nii uhked on. Nokia 9110-le järgnesid selle aja kohta ülivingsed Symbianiga telefonid, nagu Nokia 6600.

Kuid siis juhtus Nokias midagi, justkui olek-

sid nad kaotanud oma „sisu”. Mäletate Nokia nGage'i, mis pidi viima Nokia mängutööstuse titaaniks? Nüüd mäletavad kummalist telefoni, mida pidi rääkimisel hoidma külg vastu kõrva, vähesed; ammugi pole midagi kuulda Nokia rollist mängukonsooliäris.

Või kas mäletate Nokia plaani teenida raha sisuteenuste äris, nagu rakendused, muusika ja navigatsioon? Vald-kond, kus Apple teenib miljardeid dollareid, toob Nokiale samal ajal vaid tühise 1,6% käibest.

Samasugune järjekindlusetus valitseb tootekontseptsioonide vallas. Näiteks tegeleti mõned aastad Nokia 8800 taoliste luksustelefonidega, kuid jäeti asi miskitõttu sinnapaika. Vaevalt oli probleemiks liigne konkureerimine Nokia omatava Vertu toodanguga, sest viimaste hinnad algavad ju kaks korda kõrgemalt.

Kui vaadata Nokia viimaste aastate ajalugu, leiame sealt hulgaliselt sahmimist kõigis võimalikes suundades; ainsana on kõrvale jäetud sihipärane investeerimine oma tarkvaraplatformi arengusse. Androidi ja iOS-iga võrreldes ei ole Symbianil ei tegu, nägu ega inimesi, kes viitsiks sellele platvormile uusi programme kirjutada.

Nüüd, kui nutitelefonide äri nimeline võidusõit on esimesest kurvist läbi ning kõigil, eriti Google'il ja Apple'il, on gaas täiega põhjas, jääbki paljudele segaseks, kas Nokia üldse on rajal, ning kui on, siis millele nad oma võimalootused rajavad. Kas kohe-kohe poodi jõudev Nokia N8 on üle hulga aja jälle üks selline Nokia telefon, mille Raittila võiks asetada insener Marrasjärvi taskusse?

Sest seda, millise telefoni asetaks ta edevate veneetslaste kohvikulauale nende trenditeadlikkuse rõhutamiseks, teame me ju niigi.

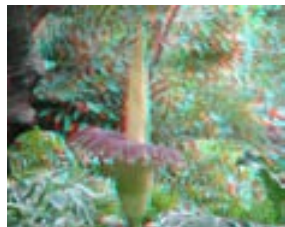

Mart Parve

kolumnist

KUU PLUSSID

+ Prillideta 3D-pilt aasta lõpuks
Toshiba töötab 3D-tehnoloogia kallal, mis prille ei vaja. Uus tehnoloogia peaks võimaldama prillideta 3D-pilti näha mitte ainult ühes punktis seistes nagu seni, vaid ka ringi liikudes.

+ Õnnelikud sumokad
Jaapani sumokad, kes arvutit ei kasuta, aga kelle suurte käte jaoks on telefonid liiga väikesed, on avastanud, et iPad on nende sõrmede jaoks täpselt paras, võimaldades neil sõnumeid toksida.

+ Sony leiutab
Sony tuli välja sootuks uut tüüpi kaameratega, kus peegelmehhanism on poolläbiipaiste, lastes valgust nii pildiotsijasse kui ka sensorile, võimaldades autofookust isegi video salvestamise ajal.

TSITAADID

„Sul on valida, kas olla tasu väärt ja seda mitte saada või saada tasu seda mitte väärt olles”.

Free Software Foundationi eestvedaja Richard Stallman vastuseks küsimusele, kas on eetiline oma tarkvara eest raha küsida.

„Me oleme probleemi juba ammu tõstatanud, aga senini pole keegi sellele reageerinud.”

Microsoft Eesti telefonineiu aus vastus küsimusele, miks kuvab Microsofti veebisait Windows Vista telefonitsi aktiveerimiseks juba aastaid vale telefoninumbrit.

Kus on normaalne telefon täiskasvanutele?

Sven Vahar
toimetaja

me edasi.

Paljud müügil olevad telefonid oleks pärit nagu Laste Maa-ilmast: odav plast, narrid värvilised ribad ja ebamugavad klahvid. Võtad kätte ja tunned, et pihus on mänguasi. Noorte jaoks võivad lilla triibuga korpus ja mussimängimise klahvid ju olulised olla, aga vitriinide vahel lonkides jõudsimise järeldusele, et päris raske on leida täiskasvanud inimesele sellist head ja korralikku, soliidse väljanägemisega normaalset telefoni. Isegi kallimate mudelite hulgast on keeruline leida tavalist telefoni, kõik on sellised koor-koos-orkestriga tüüpi vinged riistapuud. Aga tal pole seda kõike ju vaja.

Vaatame Sony Ericssoni ja Samsungi ja teisi ka, soovitasin. Ta ohkas. Seni on olnud tal kõik Nokiad. Eks ta siis kasutab oma vana praegu edasi.

Käisime sõbraga koos talle uut telefoni otsimas. Puutetundlikud telefonid talle ei meeldi ja parem oleks, kui ei oleks klapiga.

Oh häda, selliseid korralikke telefone enam lihtsalt ei ole. Uued on enamasti kas puutetundlikud või moodsalt imetillukeste või liitklahvidega. Võta Nokia E52, soovitasin, viimane normaalse väljanägemisega Nokia. Ei taha, see on tema käe jaoks natuke liiga lai. Otsisi-

Blackberry saab kolki

Saudi Araabia, Araabia Ühendemiraadid ja India kaaluvad mõnede Blackberry teenuste keelustamist, sest need kasutavad krüpteerimist, mis ei võimalda valitsusel suhtlust pealt kuulata-vaadata.

TAGASISIDE

Mida arvatakse Amazoni uuest Kindle'ist?

+ Kindle jätab kõik konkurendid kaugele selja taha

David Pogue loetleb oma New York Timesi kolumnis üles need omadused, mille poolest Kindle Apple'i iPadist iga kell üle on: see on kerge, väike ja odav. Kuna Kindle 3 kaal on vaid kolmandik iPadi kaalust, mis tundub korra kätte võttes ebaoluline, kuid muutub ülioluliseks niipea, kui sa tahad oma elektroonilisi raamatuid tundide kaupa lugeda. Kindle, ütleb David Pogue, on konkurentsituult parim e-raamatute lugemiseseade. Kuigi uue Kindle'i versiooni hinnalanguse eest tuleb tänada esmajoones Apple'it, kelle iPadi hinnavahe vana Kindlega väga suur ei olnud, siis nüüd on Wi-Fi-ga Kindle vaid 139 dollari eest hinna-väärtuse suhtelt teiste e-raamatuluguritega võrreldes täiesti omaette liigas.

+ Amazon on asjast õigesti aru saanud

Wiredi ajakirjanik Steven Levy hindab Amazoni uut Kindle'it hindega 9. Ta märgib, et Amazon on e-raamatute lugemisest õigesti aru saanud ja liigub iga uue Kindle'i versiooniga sammukese ligemale ideaalse seadme poole. Amazoni eesmärgiks on tekitada inimestes harjumus seda seadet kogu aeg kaasas kanda ja Kindle 3 kuuajane akukestvus ning endisest suurem mahutavus ainult kinnistavad seda harjumust. Uus Kindle on juba sellises hinnaklassis, kus seda jaksatakse osta ühte perre mitu.

+ Nüüd saab ka ühe käega hoida

Melissa J. Perenson PC Worldist räägib uuest Kindle'ist naise seisukohalt. Ta ütleb, et Kindle 3 on nii mugav, et tema saab seda ka ühe käega hoida. Vanemad Amazoni e-lugeri mudelid olid selle jaoks liiga kobakad. Ta kiidab ka klaviatuuri ja uusi lehekülje keeramise nuppe, mis on samuti mugavamad kui kunagi varem.

O Oleks võinud olla parem

CNet vaatab asjale siiski ka veidi kriitilise pilguga ja heidab ette seda, et endiselt on puudu ePub-vormingu tugi, aku ei ole vahetatav, puudub mälukaardipesa ja seadmega ei tule kohe kaasa kaitsvat ümbrist. Kui need miinused välja arvata, siis ülejäänus on nende arvates ikkagi tegemist hea seadmega ja nüüd oleks õige aeg e-lugurite maailma sisse hüpata ka neil, kes seda seni on kalliks pidanud.

KUU MIINUSED

- Saksamaa mõttetud seadused

Saksamaal tahetakse töötajail ära keelata töötaotlejate Facebooki konto uurimine ja selle põhjal otsuse langetamine, samas kui guugeldada endiselt tohib.

- Apple tembutab

Apple üritab patenteerida tehnoloogiat, mille abil saaks kasutada iPhone'i välja lülitada, kui on alust arvata, et too seda kuritarvitab. Selleks tahab Apple lasta telefonil kasutajat salaja pildistada ja tema tegevusi jälgida.

Kolm Twitteri-tööriista

Palju õnne, niisiis oled otsustanud liituda Twitteriga! Aga et su säutsu-kogemus täielik oleks, leia endale sobivaim klient.

	Twirl	TweetDeck	Echofon
Mis see on?	Twitteri desktopi-klient	Twitteri desktopi-klient	Twitteri Firefox-i-sisene klient
Võimalused	Kaunis kasutajaliides ja palju erinevaid värvikombinatsioone; saab eraldada @-vastused, otseteateid ja otsitulemused, erinevalt TweetDeckist aga ei saa tulpasid ühel ekraanil võrrelda; õigekirjakontroll (inglisekeelne); Sõprade/Jälgijate paneel, kust saab mugavalt oma kontakte hallata; hiirega üle kontakti pildi libistades ilmuvad kiirvalikud: vasta, saada otseteade, märgi lemmikuks, saada edasi; mitme konto korraga avatuna hoidmine; võimalus postitada pilti otse arvutist TwitPici	Väga funktsionaalne, aga võtab palju ruumi (katab terve ekraani); TweetDeck näitab sildipilve – suurepärase võimalus hoida kätt pulsil; võimalus jagada ekraan erinevatesse tulpadesse (nt eraldada @-vastused, otseteateid, lemmikud, Facebooki, otsitulemused); saab sisse logida erinevate kontodega; sõprade gruppimine; tõlkefunktsioon (inglise keelde); säutsu ajastamine	Võimalus eraldada @-vastused, otseteateid; mugav retweet'imine (parema hiireklahviga); olemas ka mugav „reply all“ valik; grupeerib ühte sama kasutaja viimased teated
Lisainfo	Twirl on väike, funktsionaalne ja tagasihoidlik, pakkudes samas kõiki põhivõimalusi.	TweetDeck sobib ideaalselt neile, kes peavad Twitteri-liiklusel pidevalt silma peal hoidma. Ideaalne ka säutsusõltlastele.	Mugav ja kiire viis värskendada oma Twitteri-staatusotse brauserist. Minimaalselt lisavõimalusi.
Hinne kokku	★ ★ ★ ★ ★	★ ★ ★ ★ ★	★ ★ ★ ★ ★

Kodaki uus kaamera teeb jagamise lihtsaks

Kodak tõi paar nädalat tagasi turule uue fotoaparaadi. Kodak M590 on varustatud 14,9 megapikselse sensoriga, on superõhuke (1,5 sentimeetrit) ja saadaval kolmes värvitoonis: lilla, punane, sinine ja hõbedane. Kaamera laseb sul jagada klõpsitud pilte mugavalt Facebooki, Youtube'i, Orkuti ja Flickriga tänu Kodak Share nupule. Olemas on ka puuteekraan ja mitmed muud lisafunktsioonid. Maksma hakkab digikaamera umbes 2000 krooni.

2000 krooni eest saab sellise uue Kodaki kaamera.

KIA plaanib ökoautot

Sel kuul toimuval Pariisi autonäitusel tuleb KIA välja uue kontseptuaalse ökoautoga. KIA Pop on kolmeistmeline, töötab elektrilise jõul ning mõistagi ei erita üldse kahjulikke gaase. Praegu pole KIA veel väga palju detaile uue auto kohta väljastanud, aga piltide põhjal võib Popi küll juba futuautoks nimetada. Ja kui mõnus oleks sellise piskese Tallinna südalinnas parkimiskohta leida!

Kati Murdmaa viis vidinat

1

Telefon

Eile just sattusin sedamoodi ringsõidule Rapla-Tartu-Viljandi-Rapla, et mobiil ununes koju laadima. Kodu lammastele talveks vihtasid tehes olid lapsed sunnitud pidevalt majja jooksuma ja telefonile vastama. Murphy seaduse kuuletudes sai mu abikaasa mobiili aku tühjaks, nii et veetsime päeva infosulus – ja see tuli hilisõhtul tasa teha. Telefoniga kaasas käivad laadijad on niisil sama tähtsad vidinad kui telefon ise. Väide, et telefoni maha jättes saad puhata, ei vasta tõele – lähed närviliseks ja pead pärast paaristõugetega kõik tasa ja järele tegema.

2

Läpakas Ordi Enduro

Olen oma väikese valge Ordi Enduroga nii harjunud, et ta on mu jaoks nagu kehaosa. Ta on kirjutusmasin, postkontor ja aken maailma. Mis on maal elades mitmekordselt oluline. Kui armas ja vajalik mu läpakas mulle on, sain teada paari päeva eest, kui emaplaadi patarei sai tühjaks ja rüperaali mõistus lõppes otsa. Miin tabas paanika ja lein. Õnneks tegi Pärnu Ordi-guru Heiki Mäesalu selle tunni ajaga korda ja maailmalõppu ei tulnudki. Oh Ordi, ma armastan sind!

3

Internetipulk

Juunikuust alates pole mul uues talus püsiühendust olnud – mõne nädala eest kaevati 700 meetri pikkune kraav, kuhu matsime hinnalise sidekaabli. See toob meile püsiühenduse ja digitele. Telekast ma neil kolmel kuul puudust tundnud ei ole, küll aga on huulepulk ja netipulk mul kõrvuti ridikülis. Minust on saanud hea leviga koha leidmise ja vabade hetkede netitöö tegemiseks kasutamise virtuoos.

4

Fotoaparaat Olympus

Kuni Peter Murdmaaga kohtumiseni oli see mulle sama tähtis vidin kui telefon või arvuti – tegin oma lugude juurde ise pildid ning iga päev laadisin fotokast värsked pilte läpakasse. Nüüd on mul Peter. Tema pildistab, laadib ja töötleb. Ja mu Olympus mossitab üsna hüljatuna kabineti naela otsas, olgem ausad.

5

Föön

Mina seda ei kasuta. Aga meil Peteriga on palju tütreid. Ja sellepärast on majapidamises mitu fööni. Vastasel juhul oleks enne perekondlikke väljaminemisi majas talumatu sõda ühe fööni pärast. Nüüd kõlab meie maja enne külla või kontserdile minekut nagu tuulejumala palee.

KÖÖK

Kuum vesi on punane, külm jällegi sinine

Amazonist saab tellida vägevaid LED-valgusteid, mida kinnitatakse köögikraanile. Kui vesi on jahe, on ka valgus sinine, kuid kui vesi on soojem kui 89 kraadi, muutub valgus punaseks.

Nii ei pea sa enam vee temperatuuri teadmiseks kätt kõrvetama! Kindlasti on ka nõudepesu märksa lõbusam, kui kraanikaasis on värvimuusika. Otsi Amazonist sõnaga „faucet light“. Rõõmus vidin maksab umbes 40 krooni ja sellele lisanduvad muidugi saatekulud, nii et ehk on targem soovitud värvimäng mõne suurema pakiga kokku panna. See-eest saab aga su köök sellise omanäolise nüansi, millele pole ühelgi sõbraldagi vastu panna, kui palju tahes raha ta poleks ka oma uhkele köögile kulutanud.

See vesi on väga kuum, eks.

Sügisene ploomisupp

See supp sobib hästi kasutamaks ära kõike head ja paremat, mis aiast kokku kogutud. Võid vabalt koostisosi varieerida ning kasutada serveerimisel kitsejuustu asemel hoopis Merivaiku või hapukoort.

VAJA LÄHEB:

liiter ploomimahla, liiter tomatimahla, paar sellerivart, paarsada grammi herneid, porru valge osa, paar sibulat, (aroomi- või küüslaugu-)soola, sidrunipart, paar lehte basiilikut, serveerimiseks kitsejuustu

VALMISTAMINE:

Lase ploomi- ja tomatimahla potis keema. Kui supp mulksub, maitsesta sidrunipirra ja näiteks aroomi- või küüslaugusoolaga. Lisa juurde seller, herned, porru, sibul – kõik kenasti hakitud (välja arvatud siis muidugi herned, need on ikka kenasti puhastatud). Lase mõni minut keeda, aga mitte väga kaua – juurikad võiksid kõik mõnusalt krõmpsuda olla! Seejärel lisa rebitud basiilikulehti ning serveeri mõne lusikatäie kitsejuustuga.

Kogu tõde toiteplokkidest

Augustikuu [digi] lubasime, et järgmisena võtame ette toiteplokkide teema. Ja seda me teemegi. Kui eelmises korpuseloos sai juba autodega võrdlust alustatud, siis jätkame siin sama liini: ei piisa ainult heast mootorist ja käiguosast ega isegi heast kerest.

Vaja on ka head kütust ja süsteemi, mis selle mootorile ette kannab. Vale kütusega saame oma autost roomava roti ja eriti „hea” valiku korral üsna peatselt ka mootorist lahti. Sama kehtib arvuti puhul.

Arvuti kütuseks on elekter ja nii nagu autodele on eri marke bensiine ja diislikütuseid, nii tarbib ka arvuti erinevaid voolusid. Seinakontaktist saabub meile 220 V vahelduvvool ning toiteplokk on see osa, mis peab selle alaldama ning vajalikeks pingeteks (+12 V, +5 V, +3,3 V, -12 V) jagama. Toiteplokk, mida inglise keeles kutsutakse PSU (Power Supply Unit), on samuti läbi teinud pika arengutee ning kaasajal on valitsevaks ATX form factor (viimane versioon 2.31). On plokkide ameeriklastele ja asiaatidele, mis tarbivad 100-127 V sisendpinget, ning muu maailma jaoks 220-240 V, on plokkide lülitiga nende vahel ning uusimad on nn *autodetect*’iga, mis saavad ise aru, mida seinal pakkuda on.

Ülespuhutud näitajad

Peamiseks parameetrik, mida me toiteploki valikul silmas peame, on pakutav võimsus. Siin aga on peidus mitmeid nippe - mitte alati ei tasu uskuda, mida (odav) tootja on ploki peale kirjutanud. Kord uurisin huviga CeBITi messil Codegeni boksis, et mis vahe on neil 300 W, 350 W ja 400 W plokkidel. Vastus oli aus - vahet pole, kirjutame, mida tellija soovib.

Peamiseks parameetrik, mida ühe toiteploki valikul jälgida tuleks, on tema poolt pakutav võimsus

Ja nii leiamegi plokkide, mille puhul korrutatakse läbi kõigi kanalite voldid ja nende maksimaalsed amperaažid, mille juures veel plokk kümne sekundiga õhku ei lenda, summeeritakse ja saadakse vatid. Reaalses elus suudab selline toiteplokk heal juhul pakkuda vaid poolt kirjas olevast. Leidub ausaid tootjaid, kes näitavad

igal kanalil maksimaalse talutava amprite arvu ja töös kasutatava ning mis summas arvestavad realselt pakutavat võimsust. Sedagi antakse varuga. Omal ajal Arvuti-maailma jaoks suurt plokitesti tehes tundis näiteks Anteci 450 W plokk end hästi ka siis, kui talt küsiti 600 W; samas testis oli ka uhkete kirjadega 550 W plokk, mis hakkas hüppama ja kargama ja „amprihaisu” levitama juba 400 W koormuse all.

Nüüd jõuame selleni, miks on arvuti uuendamisel vaja vahetada ka plokk. Kõige esimene asi on see, et plokk lihtsalt ei jõua uut süsteemi ära toita: arvuti ei võta pilti ette või suudab küll piiripealse olukorras operatsioonisüsteemi min-

na, ent niipea kui graafikakaart lülitub uut mängu käivitades 3D-režiimi ja voolutarve kasvab hüppega, kukub masin kokku - viskab ette „sinise surma” või alustab lihtsalt restarti.

Miks kondekad punni lähevad?

Teine probleem on nõrga ploki poolt pakutavas ebapiisavas toites, mille korral peavad eriti kriitilised osad, nagu protsessori toiteahel, pingutama, et stabiilset pinget hoida. Kui on tegu odavama, elektrolüüt-kondekaid kasutava emaplaadiga, siis kuumenevad need üle ja õige pea „lähevad nad punni” või löövad üldse „kaane pealt”. Kui teil tekib küsimusi, miks nii, siis teeme lihtsa arvutuse. Prae-

gused tipp-protsessorid, näiteks Intel i7-9xx, töötavad pingel ca 1,3 V ning nende tippvõimsus ülekellamata on 130 W. Mee-nutame Ohmi seadust ja me saame protsessorit läbivaks voolutugevuseks umbes 100 A! Sellega võiks juba keevitada. Sama kehtib ka teise voolujanuse komponendi, graafikakaardi juures. Ka neid võib nigel plokk hävitada ja kokkuvõttes tuleb „toitekat“ uuendamata kokku hoitud raha hiljem mitmekordselt kinni maksta, sest ebaõigest ekspluatatsioonist tingitud rik- ked garantii alla ei lähe.

Kiri 80+ või 85+ toiteploki peal näitab selle ploki minimaalset kasutegurit: mida kõrgem, seda parem

Kui hakata valima, millist „toitekat“ meil vaja on, siis on suureks abiks üks kena veebileht: [HYPERLINK extreme.outervision.com/psucalculatorlite.jsp](http://HYPERLINK.extreme.outervision.com/psucalculatorlite.jsp), kuhu oma arvuti komponente (või planeeritavat uuendatud süsteemi) sisestades arvutatakse nii minimaalne energiavajadus kui ka soovitatav toiteploki võimsus. Kui see number pole just plokipealne, siis enem võtke varuga veidi suurem.

Teise punktina vaadake, kas plakil on kiri 80+ (või uuematel juba 85+). See näitab minimaalset kasutegurit. Mida kõrgem see on, seda säästlikum ja parem. Eelpool mainitud testis oli plokk, mis imesid 500 W väljundvõimsust pakkudes seinast kilovati või enam. See pole kahjulik mitte ainult rohelisele maailma-vaatele, vaid praeguste elektrihindade juures ka teie rahakotile, eriti siis, kui teie arvuti on pidevalt sisse lülitatud.

Kanalite arv

Kolmas valikukriteerium on 12 V kanalite arv ja nende summaarne amperaaž.

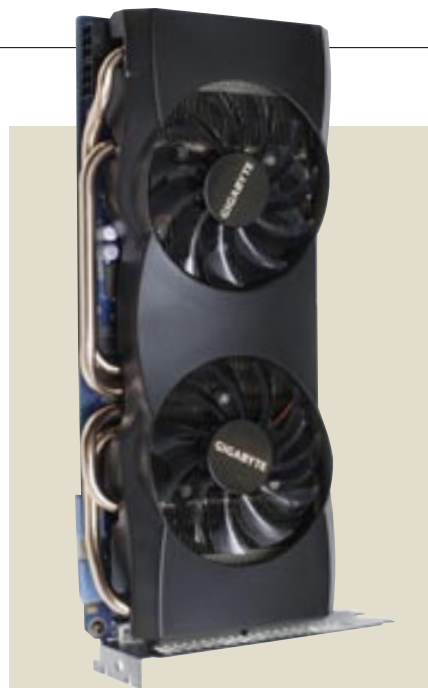
Veel kuus aastat tagasi oli olulisim kanal 5 V (12 V oli vaid ket-taseadmete mootorite tarbeks), praegu on aga selle kaudu pakutav võimsus kõige olulisem. Neljas kasulik omadus on modulaarne kaabeldus - st et mitte kõik kaablid ei tolkne ploki taga, vaid on pistikutega ühendatavad kogustes, mis arvutil vaja. Liigsed tolknevad juht-med segavad õhuvoolu ja jahutust ja on ees. Samuti peaks vaatama, kas on piisavalt vajalikke toiteotsi: nn PCIe 6-pin, 8-pin, SATA jne.

LÜHIPROOV

Gigabyte GeForce GTX 460

Hind: 3240 krooni
Müügil: Ordi
Mudel: GV-N460D5-768I-B
GPU: GF104 40 nm 675 MHz
Graafikamälu: 768 MB GDDR5 3600 MHz
Shader-konveierite arv: 336
Suurim eraldusvõime: 2560 x 1600
Kaardisiin: 16X PC-Express 2.0
Energiatarve: 160 W
Väljundid / sisendid: 2 x DVI, HDMI, HDTV tugi, HDCP tugi

Gigabyte GeForce GTX 465

Hind: 4710 krooni
Müügil: Ordi
Mudel: GV-N465UD-1GI
GPU: GTX400 40 nm 607 Mhz
Graafikamälu: 1 GB GDDR5 3206 MHz
Shader-konveierite arv: 352 (480)
Suurim eraldusvõime: 2560 x 1600
Kaardisiin: 16X PC-Express 2.0
Energiatarve: 200 W
Väljundid / sisendid: 2 x DVI, HDMI, HDTV tugi, HDCP tugi

Roheliste odavad tipud

Nvidia on lõpuks toonud turule miskit ka tagasihoidlikuma rahakotiga või ratsionaalselt mõtlevale kliendile. Nvidia tippklassi GeForce GTX400 seeria sai augustis lisaks kaks uut liiget: GeForce GTX465 ning odavaima tippklassi tegija GeForce GTX 460.

Kui GTX465 kasutab sama GPUd nagu kalleimad GTX480 ja GTX470, siis GTX460 jaoks leiame uue GF104 tähise. Alates GTX480-st allapoole leiame kitseneva mä-lusiini rea (vastavalt 384 bit, 320 bit, 256 bit GTX465-I ja lõpuks 192 bit GTX460-I). Kui ATI-l eristuvad selgelt kolm klassi: 5800 seeria tipp, 5700 ja 5600 keskmikud ning 5400 odavklass, siis Nvidialt leiame pal-ju varem saanud odavklass GTX210/220 ning praegused tipud GTX400 seast.

Lekkinud info GTX300 seeria kohta pole mingil põhjusel teoks saanud. Kui võrrelda testitulemusi ATI tippude ja keskklassi vahel, siis on need samased nagu GTX480 ja GTX460 vahel, aga ju arvab Nvidia, et keskmikku tippklassi sulgedega ehtides müüb see paremini. Egas asjata polnud nõukaaja lõpus iga endast lugupidava Žiguli sabas uhket silti Lujaa Laatua ning nina peal hõbepa-berist mersumärki. Eks need kaardid olegi „vaesele rikkurile“ suunatud klass.

Kuigi umbes 40% kallim, ei ole GTX465 tänu madalamatele kelladele palju kiirem kui GTX460, mis kaotab enamasti alla 10% ja taktist sõltuvates testides koguni võidab. Sa-mas on 460 ka 25% vähem energianune ning vaiksem kaart.

MEIE HINDED

Fantastiline. Uskumatu toode, praktiliselt veatu ning pakub rohkem, kui oleksime osanud oodata.

Tippklass. Väga hea toode, oma klassi tipp ja tõuseb teiste seast kindlalt esile.

Harju keskmine. Plussid kaaluvad miinused üles, kuid samas ei midagi erilist.

Kolmepoiss. Midagi temas nagu on, ent miinuseid on selgelt rohkem kui plusse ning ostusoovitust talle anda ei saa.

Hoia eemale! See toode on nii halb, et poleks mitte kunagi tohtinud sündidagi.

«[digi] testi võitja» märki kannavad tooted, mis on võitnud [digi] võrdlustesti.

Selle märgi lisame soodsaima hinnaga toodetele.

Sony taskukahur

„Nagu sadul sea seljas“, „kui mul digipeeglit juba poleks, siis võtaks selle“, „mis elukas see on?“ – külmaks ei jäta NEX-5 pea kedagi. Kuidas saakski, kui kaamerale on digipeegli objektiiiv ja kompaktkamera kere.

Teoorias ühendab Sony NEX-5 kahe maailma parimad omadused: üliväike kere, suur APS-C-formaadi sensor ja kvaliteetsed vahetatavad objektiiivid. Praktikas on tulemus 50 : 60, nagu üks kuulus põhjanaaber on öelnud.

Kujust ja kummalisest kere-objektiiivi proportsioonist hoolimata istub Sony leiutis kätte hästi. Vasak peopesa toetab alt objektiiivi, paremasse pihku jääb patareisalv. Nuppe on kerel vähe, pildistamise ajal on olulised vaid päästik ja rõngas, millelt teatud pildistamisrežiimides särkompensatsiooni muuta. Unustati vaid puutetundlik ekraan. Ekraanigraafika pani mõnegi näppija klaasi toksima ja silitama.

Varustus on hea

Komplekti kuuluv standardobjektiiiv E 18-55 mm F3.5-5.6 OSS sisaldab stabilisaatorit ja sellest õhkub kvaliteeti: hea tootedisain, korralik koostekvaliteet ja hinna eest hea optiline tulemus. Lisaks pakub Sony supersuuri 18-200 mm F3.5-6.3 OSS ning pannkookobjektiiivi 16 mm F2.8. Tulevikus lubatakse ühilduvate objektiiivide ringi laiendada.

Sisseehitatud välku NEXil pole, küll on komplektis kaasas naljakas pisike välklamp, mis kaamerale kinnitub. Protsess ise on mõnevõrra kohmakas, aga välk võimekam kui tavalistel kompaktkameratel.

Sony väitel on NEX-5 suunatud fotohuvilisele, kes tahab senise kompaktkamera asemel midagi vingemat, kuid ei huvitu käsitsi seadistamisest, ja kes hoiab kaamera alati intelligentset automaatrežiimil. Samas on kaameras enamik käsitsi seadistuse võimalusi olemas, kuid siin on mõni aga ...

Kõik pole kuld, mis hiilgab

Esimesel päeval tundus, et Sony kahur on mu elu uus armastus, mahub igapäevasesse üleõlakotti, objektiiiv on võimas ja teeb head pildid. Paaripäeval pildistamisel hakkasid ilmneva tüütud vead. Nuppude vähesus ja kehv menüüsüsteem sunnivad iga seadistuse muutmiseks sügaval valikutes surfama. iA-s ehk intelligentsetes automaatrežiimides pole mitmed vajalikud funktsioonid (ISO muutmine, HDR, välklambi-režiimid jne) üldse kasutatavad.

Teine suurem miinus on kaamera voolunälg.

Tüütud vead hakkasid ilmneva alles paaripäevase pildistamise käigus. Esimene mulje oli petlik

Aku täituvust näitav protsent vähenes pidevalt ähvardava kiirusega. Päevasele matkale minnes peab kindlasti varuaku taskusse pistma.

Pildistamiskiiruseks lubab tootja 2,3 kaadrit sekundis, kuid kui loobuda autofookusest (lähemale-kaugemale liikuva objekti puhul oluline), tõuseb kaadrite arv sekundis seitsmele, mis on täitsa sobiv hea spordifoto jahtimiseks.

Kõige frustrerivam aeglus tabab NEXi äsja tehtud kaadri näitamisel - kui pilt ekraanile manatakse, ei õnnestu mingi nipiga kiirelt järgmist kaadrit salvestada. Proovige ise ringilip-pavaid lapsi pildistada, kui kaamera venib kui tatt. Ja venib mitte seepärast, et tal võimsust

pole, vaid niisama, arusaamatul põhjusel.

Virina kõrvale jagub siiski kuhjaga ka kiitust. Videoküljel on Sony'l alati tugev olnud ning on ka selles kaameras. Eraldi videosalvestusnupp, täpne ja nutikas autofookus, särrikontroll, stereomikrofon ning Full HD klipid teevad NEXist suurepärase fotoka-videokaamera kombinatsiooni.

Kasulikke nõkse on palju

Panoraamfoto pildistamine on Sony omanikele juba tuttav - kaamera klõpsutab järjest kaadreid, sinu roll on vaid toru sujuvalt edasi liigutada. Lõpptulemuse „õmbleb” NEX ise jooksvalt kokku. Ei mingit arvutis jahmerdamist. Juurde on tekkinud 3D panoraamfoto salvestamise võimalus, kuid Sony Bravia 3D teleri puudusel jäi lõpptulemus hindamata.

Algajat fotosõpra abistavad kaameras olevad fotonipid. Kokku on neid üle 70 ja juhendeid leidub nii linna öötlede taustal portree pildistamiseks kui makro, maastiku, spordi jne jäädvustamiseks. Seadete menüüs surfides pakub

Sony samuti abi lause-paariga funktsiooni kirjeldamisel.

Peaaegu oleksin unustanud mainida suurepäraselt heade värvide ning kõrge eraldusvõimega ekraani. Boonuseks võimalus ekraani üles-alla kerest välja keerata, et lähedalt või pea kohalt sihitud kaadrid tegemata ei jääks.

Pildikvaliteediga on kõik kõige paremas korras. Suur sensor jäädvustab palju ja teravalt (muidugi kui säriaeg liigpikaks ei veni), JPGd kalduvad värvide osas pigem erksad olema. Säri on kenasti paigas ja eriti kontrastsetes oludes tuleb appi kaamerasisene dünaamilise ulatuse kontroll või enne mainitud HDR.

Edasijõudnutele sobiv RAW-vorming jäädvustab töötlemiseks infot muidugi rohkem, aga ootab ka veidi rohkem mudimist, vaikimisi on tulemused värvide osas veidi unised. Kõige paremini sobib kompaktkamera neile, kes ajavad taga paremat pildikvaliteeti, kuid peavad peegelkaamerat suureks ja keeruliseks.

SIIM TELLER

Sony NEX-5

Hind: umbes 11 000 krooni koos objektiiviga

Müügil: küsi fotopoodidest

Sensor: 14megapiksline APS HD CMOS

Bajonett: Sony E, ühilduvus Alpha, Minolta ja Konica-Minolta AF-objektiividega adapteri abil

Teravustamine: AF (kontrastituvastus)

Tundlikkus: 200-12 800, Auto

Säriaja vahemik:

1/4000-30 s, aegvõte

Sarivõte: 2,3 k/s, kiirrežiim kuni 7 k/s

Stabilisaator: keres puudub, valitud objektiividel

Pildiotsija: otsevaaterežiim ekraanil

Ekraan: 3tolline LCD, 920 000 punkti, horisontaalselt väljakeeratav

Toetatud failivormingud:

JPEG, RAW, RAW+JPEG, MP4, AVCHD (Full HD)

Toide: NP-FM500H liitium-ioonaku

Muu: sisseehitatud välklamp, X-sync 1/160 s, USB, HDMI, SDHC/SDXC/MS(Pro/HG/Duo)

Mõõtmed: 117 x 63 x 33 mm

Kaal: 297 g

KOKKUVÕTE

Sony NEX-5 on kahe näoga mees - sellel on mugav kere, hea objektiiv ja pildikvaliteet, kuid kohati hambaid krigistama panev kasutajaliides.

HINNE

Enam odavamaks Android vist küll ei lähe

LG GT540 peaks olema kõige odavam Androidil jooksev nutitelefon, mis Eestis saada on. Selle lausega on ära öeldud ka telefoni kõige väärtuslikum omadus, võimalus ligi pääseda Android Marketi tuhandetele rakendustele, ilma et rahakott peaks puuga seljas olema.

Tõsi küll, sellel telefonil on Android versiooninumbri 1.6, kuid ääri-veeri on LG rääkinud, et äkki saab seda tulevikus ka 2.1 peale tõsta. Tõsiasi, et mõnes maailma nurgas on sama mudel juba uuemate Androidi versioonidega poes müügil, lubab seda pea et uskuda. Saame näha.

Telefon ise on mõnusa kujuga ega jäta odava telefoni muljet. Esipaneelil on kolm head füüsilist nuppu, kuid puutetundlikkuse kallal tahaks võtta. Okei, säästunutitelefoni puhul on resistiivne puutetundlikkus arusaadav ja andestatav lahendus, kuid peale kolme nupu on ekraani all veel kaks puutetundlikku nuppu, mis lihtsalt ei reageeri hästi,

neid on vaja väga tugevalt puutuda. See omakorda mõjub puutetundlikku ekraani õrnalt siludes valusa kontrastina.

Kui jätta kõrvale vananenud Android ja puudujäägid puutetundlikkuses, siis on telefon täiesti korraliku varustusega, alustades WiFi-st ja 3,5G-st kuni liikumisanduri ja kaamerani. Mobiil-ID töötab samuti, kui ekraan lukustatud pole. Kaamera on siiski nutitelefoni kaamera kohta tagasihoidlik - nii kehva kaamerat näeb nutitelefoni harva.

Kui mõnel pool on kurdetud, et päris kõik odavama hinnaklassi nutitelefoni ei saa Androidi jooksumisega hästi hakkama, siis GT540-l seda probleemi ei ole, programmide vahel saab hüpata sekundiga ja hetkeks hanguda või hakkima võib

LG GT540

Hind: 3090 krooni
Müügil: EMT
Ekraan: 3tolline puutetundlik, (320 x 480 pikslit, resistiivne)
Kaamera: 3,15 Mpx
Mälu: 130 MB (MicroSD kuni 32 GB)
Ühendused: micro-USB, Bluetooth, WiFi 802,11b/g, 3,5 mm kõrvaklapipesa, aGPS
Tarkvara: Android 1.6
Aku: 5,5 tundi kõneaega, ooteaeg 500 tundi
Mõõtmed: 109 x 54,5 x 12,7 mm
Kaal: 115 g

telefon hakata üksnes galeriid või videote eelvaateid sirvides.

MARTIN METS

KOKKUVÕTE

LG GT540 kaudu pääseb 3000 krooni eest ligi kümnetele tuhandetele rakendustele, aga Android on vana ja iseäraliku puutetundlikkusega on vaja harjuda.

HINNE

Suurt ekraani toetab õige pisike jalg

Autonavigaatorite revolutsioonilise muutumise ajad on möödas, aga et uute mudelite väljatulekut õigustada, tehakse pisiuendusid ikka. Uuel Tomtom XXL-il on näiteks uut tüüpi kinnitusjalg.

Litriks kokuklapitav jalg Easyport teeb GPS-seadme ka koos küljesoleva jalaga piisavalt kompaktselt, et kogu komplekt taskus kaasa võtta. Hea on see mõis-tagasi seepärast, et kui GPS ilma jalata kaasa võtta ja jalg esiklaasi külge jätta, võib mõni varas ikkagi aknasse lüüa, arvates, et ehk on seade lihtsalt laekasse peidetud. Suurt jalga ei viitsita kaasa võtta ju selle pärast, et seda on ebamugav kanda.

Aku laeb 2 tundi ja kestab 3 tundi, selles vallas pole mingit märkimisväärset edasiminekut.

Eesti kaardid on veelti täpsemad ning Tallinnas orienteerumisel on kadunud mõned navigeerimisvõimed. Ootamatult teatas Tomtom Mustamäelt Lasna-

mäele marsruuti arvutades, et teele jääb ka kõvakatteta teid. Kaardil polnud veel mõnda uhiuut ristmikku ja tänavat, näiteks Tehnika tänava ja Filtri tee vahelist pikendust. Juurde on pandud sõiduradade infot, näiteks Pärnu maanteel liigeldes näidati sõiduradu täpselt ja juhendati, mis rajalt peab ära pöörama.

IQ Routes (mis on ka vanematel mudelitel) arvestab kasutajate liikumissta-

Tomtom XXL IQ Routes

Hind: 2990 krooni
Müügil: Klick
Ekraan: 5tolline, puutetundlik
Mälu: 2 GB
Kaart: Teleatlas, 30 päeva garantii tasuta uuendusele
Riigid: 42 Euroopa riiki

tistikat soovitud marsruudi koostamisel. Kui näiteks koguneb piisavalt infot Liivalaia igaõhtuste ummikute kohta, soovib navigaator Järvevana kaudu ümber sõita, sest statistika järgi läbivad sealtkaudu sõitjad tee tunduvalt kiiremini.

Miinuseks on mälukaardipesa puudumine, sisemälu on 2 GB, aga sama suur on ainuüksi Lääne-Euroopa. KAIDO EINAMA

KOKKUVÕTE

Kompaktne uus jalg ja statistika põhjal intelligentne marsruudi koostamine hoiavad väheste sisemiste muudatusteta Tomtom XXL-i endiselt tipus.

HINNE

Oktoobri lõpuni kõik Minicute tooted SUPERHINDADEGA!

Ergonoomilised
juhtmeta hiired
ainult **599.-**

Ergonoomilised
juhtmega hiired
ainult **399.-**

Ütle "Ei!" öla- ja
randmevaevustele!

Autokujulised
juhtmeta hiired
ainult **399.-**

Tee oma
arvutikasutus
eriliseks!

Uuri lisaks:

www.javest.ee

<http://twitter.com/javestbaltic>

või saada päring:

info@javest.ee

Kampaania kehtib kuni 31.10.2010

Liiga isuäratav menüü

Canon IXUS 210 võib puuetundliku ekraani ja hästitoimiva menüüga, millega tuleb ilma juhendita toime ka tehnikavõõras kasutaja. Need on lausa nii mugavad, et pildistamine võib sootuks ununeda.

Canon IXUS 210-l on stiili. Peale selle, et sujuv menüü on juba iseenesest maiuspala ja ma pean oma mõtteid alatasa sellelt fotograafiale tagasi juhtima, on kaamera tervet oma tagakülge katva puuetundliku ekraaniga väga peibutav. Ekraan ongi IXUS 210 keskpunkt. Sellel tuleb teha enamik seadistusi ja see reageerib puudutus-tele kergelt. Samas läheb valikute tegemiseks vaja kahte kätt, mis tähendab, et ühe käega ei näi pildistamine võimalik olevat. Režiimide ja funktsioonide valimisel selgitatakse iga võimalust ühe lausega ja valik tuleb kinnitada paari näpuvajutusega.

Kaamera tundmaõppimiseks on vaja menüüdes kolada. See on suisa meeldiv tegevus

Ekraanil on selgesti näha, millised funktsioonid on parasjagu sisse lülitatud. Kaamera mäletab valitud ega hüppa järgmisel käivitamisel algseadete juurde tagasi.

Menüüs on suur hulk režiime, kuid osa neist tunduvad olevat liiga spetsiifilised. Automaatrežiim, mis peaks olema mõeldud ohjeldamatuks klõpsimiseks, annab

terava pildi vaid viiel juhul kümnest. Aktiivsete subjektide jaoks mõeldud „laste ja lemmikloomade” režiim peaks suutma mõningast liikumist jäädvustada, kuid katsetused kahe kassi peal näitasid, et tulemus ei ole just kiiduväärne, väikseimgi käpaliigutus on hägune. See-eest töötavad väga hästi P-, *miniature*-, *color accent*’i ja *low light*’i režiimid.

Aku võiks kesta kauem

Kaameraga on võimalik salvestada ka muljet avaldava helikvaliteediga videoklippe, kuid juba mõneminutilise löik tõmbab patarei kiiresti tühjaks.

Suum on suhteliselt kiire ja sujuv. Suumida annab küll kaugemale kui karbil kirjas, kuid see on juba digitaalne suum, mis teeb fotod tihti teraliseks. See-eest saab fookuspunkti ise valida selleks õiges kohas ekraanile toksates.

Pildistage lilli, mitte lapsi

Aparaat mahub kenasti ja kindlalt pihku, kuid läheb kasutamisel käes ebamugavalt soojaks. Õnneks ei teki päris plahvatamise tunnet. Päikese käes ei ole ekraanil olev alati kuigi hästi eristatav, kuid laias laastus on piirjooned siiski näha ja kadreerida saab.

Kaamerast leiab ka üles detailsema teabe foto kohta koos histogrammiga kui vas-

Canon IXUS 210

Hind: 5440 krooni
Müügil: Overall
Sensor: 1/2,3" CCD, 14,1 megapikslit
Objektiiv: 4,3–21,5 mm (35 mm ekv. 24–120 mm), F2,8–F5,9
Suum: 5kordne optiline, 4kordne digitaalne
Tundlikkus: 80–1600, Auto
Säriaja vahemik: 15–1/3000 s
Ekraan: 3,5tolline LCD (16 : 9 kuvasuhe), 460 000 pikslit
Failivormingud: JPEG, MOV (HD, H.264, mono)
Muu: iseteravustamise abituli, ekraanil fookuspunkti valimine, SDHC/MMC, USB, A/V, HDMI
Mõõtmed: 99,3 x 55,7 x 22,0 mm
Kaal: 160 g

tav funktsioon seadistuste alt sisse lülitada. Üldse tundub menüüs peituvat päris palju väärt võimalusi, kuid nende avastamine võtab aega. Kui jätkub viitsimist menüüs kolada, on Canon IXUS 210 hea kaamera. Samas võib aparaat mõjuda frustreerivalt neile, kes soovivad siplevat test lastest ja nihelevatest lemmikloomadest kiiresti korralikke fotosid saada.

INGA MÖLDER

KOKKUVÕTE

Sobib inimesele, kes ei taha fotograafiaga tõsisemalt tegeleda, kuid kes on pühapäevaste meeleolupiltide nimel nõus kaameras peituvaga tutvuma.

HINNE

Väga ilus, aga loll

Teate ju seda stereotüüpset väljendit: „ilus, aga loll!“. Paljude jaoks ongi loll beibe täiesti okei - võtad õhtul restorani kaasa, lööd Mersu võtmed ja Visa plaatinakaardi lauale ning naudid, kuidas tuttavad silmadega su kaaslanna silikoonrindu õgivad. On alles elu!

Kõik oleks justkui okei, aga astume nüüd sammukese edasi. Kujutle, et sõidad Mersuga restorani ette, avad kaaslannale ukse, kuid tema istub autoistmel justkui kivistununa. „Kas tõesti saab nii loll olla, et ei oska autost välja ronida,“ kirud mõt-

tes, kui oma juhmi kaunitari autost välja vinnad ja üle öla upitad. Ühtäkki tundub, et kuigi kaunis välimus on sinu jaoks nii oluline, on siiski vaja vähemalt veidi- gi oidu.

Nii ka telefonidega. Kuigi mulle (ja võib-olla ka sulle?) meeldivad ülitargad, kuid üsna kerekad nutitelefonid, mis on tõele au andes tihti ka üsna keskpärase disainiga, siis on palju inimesi, kellele kogu seda nutikust tarvis pole. Edevamad neist eelistaksid telefonina pigem ilusat disainivõidinat. Ja see on täiesti okei! Muidugi eeldusel, et see vidin täidab mugavalt oma põhifunktsioone, nagu helistamine ja sõnumite saatmine.

Kaunitar missugune!

LG uus disaintelefon GD880, osadel turgudel tuntud ka kui LG Mini, on tõeline, rabava välimusega kaunitar. Ma ei ole varem näinud nii uuenudliku ja üllatava, kuid samas soliidse, elegantse ja kvaliteetse välimusega telefoni. Ekraan on kaetud kriimustuskindla mineraalklaasiga, korpuse tagaosas on mattmustast kumjast plastist ning küljed on metallisulamitest. Nupud on diskreetse välimusega ega löhu disaini, kogu koostekvaliteet on äärmiselt kõrgetasemeline - mitte miski ei logise ega nagise, kõik on täiuslikult viimistletud. Ka ekraanil avanev pilt on väga ere ja kontrastne, samuti näeb kasutajaliides ülihea välja.

Paraku on see kaunitar aga täiesti juhm. Miks, oh, miks on mindud LG isevalmistatud tarkvara S-Class teed, kuigi eeskujulik tehniline platvorm oleks võimaldanud ka Androidi? Tarkvara on küll ilus, aga uimane, ebaloo- gili-

LG GD880

Hind: 5200 kuni 5900 krooni

Müügil: küsi mobiilioperaatoritelt

Ühendused: 3,5G, WiFi 802.11b/g, Bluetooth 2.1 (A2DP), 3,5 mm audioväljund, micro-USB

Mõõtmed: 102 x 47,6 x 10,6 mm

Kaal: 99 grammi

Ekraan: TFT, 480 x 854 pikslit, mahutundlik, mitmikpuude

Sensoriid: A-GPS, akseleromeeter, lähedusandur

Mälu: 330 MB sisemine mälu, MicroSD

Kaamera: 5 Mpx, autofookus, näotuvastus, värinastabilisaator, video

Välimus on esinduslik ja soliidne, disain on viimase peal. Miks, oh, miks on tarkvara valikuga nii puusse pandud?

ne ja vigane. Nupuvajutused jäävad sagedali registreerimata või registreeritakse keermine nupuvajutusena, ühest menüüst õnnestus leida lausa nupp, mis ei töötagi, vajuta palju tahad. Ka kõige elementaarsemad operatsioonid, nagu helistamine või e-kirja saatmine, on sel telefonil võimatult piinarikkad ja aeganõudvad.

Juhendit kergelt ei saa

Võib-olla oleksin osanud seda telefoni veidi paremini hinnata, kui mul oleks õnnestunud kasutusjuhendiga tutvuda. Kuid eestikeelne juhend on väga põgus ning ingliskeelset juhendit LG veebisaidil allalaadimiseks pole. Või õigemini on, aga selle allalaadimiseks pead sa paigaldama arvutisse LG-juhendite-allalaadimiseprogrammi, mis töötab vaid Windowsil. Kuna Mac'i kasutajatele pole juhendi lugemist ette nähtud, jätsin asja sinnapaika.

MART PARVE

KOKKUVÕTE

Telefon, millelega saab edvistada ja eputada täie raha eest, kuid kõik kõige lihtsamad toimingud on piinarikkad ja aeganõudvad.

HINNE

Tugev kümnevõistleja

G2s kohtuvad aasta 2010 ja 1995. Viimasest on pärit kaamera menüüd, ikoonid ja nende disain. Kõik muu on vägagi uus ja hea: kasutusmugavus, kiirus ja pildikvaliteet. See viimane kaalub esimese üles.

Panasonic ei hakanud jalgratast leiutama, neil oli tooteriulil olemas tugev G1, mis saadeti värskenduskuurile. Ergonoomika kohendamine, suure uuendusena videorežiimi lisamine, puutetundlik ekraan - tulemuseks hübriidkaamera (digipeegli kasutusmugavus ja kvaliteet, peeglita kaamerate suurus ja kaal), millele raske mis-ki ette heita.

Suurus on suhteline

Esmamuljena tundub, et G2 on üsna suur. Mõõtkava läheb paika alles Canoni 400D-d kõrvale võttes. Selgub, et suuruse- ja kaaluvahe on ikkagi märgatav, Panasonicu kasuks. Käes istub G2 mõnusalt, on, kust kinni haarata ja toetada. Nuppe on kerel algajat ehmatavalt palju, tegelikult on funktsioonid ja asukohad super-

hästi läbi mõeldud.

Tagaküljel domineerib suur puutetundlik, kvaliteetse pildiga väljapööratav ekraan. Puutetundlikkus on alguses põnev, kuid selgub, et nuppe vajutades saab funktsioone kiiremini vahetada ja ainus kasulik osa on fookuspunkti määramine.

Tänu nupustikule saab kõiki olulisi pildiseadeid muuta kiirelt ja pildistamiseks suurt pausi tegemata. Kui peabki menüüdesse minema, siis kõik on seal loogiliselt paigutatud. Menüüsid on palju, jällegi algajale ehk veidi hirmutav koht, kus olla. Päästjaks nupp iA ehk intelligentne automaatrežiim, mis sinu eest kõik otsused langetab. Teeb seda kindlalt ja pädevalt, head pildid on garanteeritud.

Töö kiire ja korralik

Pildiotsija on loomulikult elektrooniline, pilt suuruselt võrdne digipeeglite omaga, kvaliteedilt üks parimaid, mida mina näinud. Kogu oluline seadistuste info, nagu säriaeg, ava, tundlikkus, värvustasakaal jne, on kogu aeg silma ees.

Pildistamisel on G2 kiire teravustama, kiire jäädvustama ja krapsakalt valmis järgmist kaadrit ahmima. Akut ei suutnud

Panasonic G2

Hind: alates 10 600 kroonist

Müügil: Pixmania

Sensor: 12,1 megapiksliit

Ekraan: 3 tolli

ISO: 100-6400

Mälukaart: SD, SDHD, SDXC

Mõõtmed: 12,4 x 8,4 x 7,4 cm

Kaal: 618 g

nädalase kasutamisega isegi poole peale kulutada, mis siis, et unustasin kaamera alailma välja lülitada.

Komplektis olev objektiiiv on üks G2 nõrgemaid lülisid - keskpärane igas mõttes. Eriti võrdluses Sony NEX-5 ülikvaliteetse komplektobjektiiviga. Lahtise avaga on pildi joonis pehmevõitu.

Säri mõõtmine on superhea, tavaoludes on seda ka pildid. Alles siis, kui ISO tõuseb 800st kõrgemale, hakkavad sensori nõrgad küljed rohke müra näol välja tulema. RAWs pildistades õnnestub tumedatesse aladesse tekkiv värviline digimüra mõistliku tulemusega kõrvaldada, JPGga on asi keerulisem.

SIIM TELLER

G2 ei hiilga ühelgi alal eraldi, kuid ometi teeb kokkuvõttes väga hea tulemuse

KOKKUVÕTE

Ideaalne kaamera, kui digikompakt „kitsaks“ jääb või digipeeglile väiksemat ja võimekat asendajat otsid. Seksikuse puudumise korvab hea sooritus igal alal.

HINNE

zoom-zoom
90TH
 ANNIVERSARY

JUUBELDA MAZDAGA!

Mazda3
 Võimas, ökonoomne ja innovatiivne

Mazda2
 Väike, säästlik ja loodussõbralik

Mazda5
 Sportauto hingega mahtuniversaal

NOKIA
 Connecting People

TASUTA
 navigatsioon

Nokia N97 mini

Nokia 5230

Sõida ja sära, sest Mazda 90nda juubeli puhul saad nüüd M2, M3 ja M5 mudeli

KUNI 50 000 KR SOODSAMALT
 ja **TASUTA NOKIA NUTITELEFONI** pealekauba.

Kampaania kehtib 16. august - 30. september 2010

Inchcape Motors Estonia OÜ
Läike tee 38, Peetri küla
Rae vald, 75312 Harjumaa
Tel. 663 0600 | E-R 8.00-19.00
L 10.00-15.00
P suletud | Eurostauto OÜ
Kadaka tee 72a
12618 Tallinn
Tel. 6710 900 | E-R 9.00-18.00
L 10.00-15.00
P suletud | Eurostauto OÜ
Aardla 25a, 50110 Tartu
Tel. 736 6388 | E-R 9.00-18.00
L 10.00-15.00
P suletud | Eurostauto OÜ
Roheline 72, 80010 Pärnu
Tel. 447 6111 | E-R 9.00-18.00
L 10.00-15.00
P suletud |
|---|--|---|--|---|--|--|--|

M2 1.3 bensiin - 129 g/km CO₂ M3 1.6 bensiin - 149 g/km CO₂ M5 2.0 bensiin - 198 g/km CO₂ M5 2.0 diiseli - 162 g/km CO₂

Vaese mehe Kindle

Ütle inimesele e-raamat ja tema mõtleb kohe „Kindle”. Asjata, e-raamatute lugemisseadmeid on teisigi. EB605WT on Kindle’ist väiksem, kergem ja odavam. Kahjuks mitte igas asjas parem.

Seade on väike, ilma füüsilise klaviatuuri nagu Rahva Raamatus müüdav Cool-er’gi. Korpus on üleni plastist, serv on sile, tagaküljel aga peene vaoga põikriibuline. Üks mu naistuttav ütles, et seade on küll maskuliinne, aga mitte stiilne, oles umbes sama veetlev kui meeste randmekott.

Keera lehte sõrmega

Puutetundlik 6tolline ekraan on suuruselt võrreldav Kindle 2 omaga. Pea kõiki toiminguid saab teha näpuga otse ekraanil, vaid menüü väljakutsumiseks, avakuvale naasmiseks ja helitugevuse muutmiseks on vaja kasutada nuppe. Ekraan ei rea-

geeri momentaalselt, kuid viide on piisavalt väike. Ega see pole arvutimäng, kus kõik välgukiirusel liikuma peab.

Tuntavalt aeglane on vaid märkmete kirjutamine ekraanil oleva klaviatuuri abil ning veebi brausimine. Jah, seadmel on WPA2 toega traadita võrgu kaart ja sisseehitatud brauser, kuid veebilehede kerimine on nii aeglane, et see kaotab kogu brausimisrõõmu. Ahjaa, aeglane on ka mahukate PDF-failide kuvamine.

Raamatuid saab seadmesse lisada kas mälukaardil või üle USB-ühenduse, kuid suurema hulga raamatute puhul on keeruline neid mõistlikult rühmitada. Kasutaja saab teha, kuid neis leiduvaid raama-

tuid näidatakse ühe pika nimekirjana. Minu 57 e-raamatut jagunesid 12 leheküljele, mis tuli ükskõik mis läbi klõpsida. Kui aga alamkaust avada failisirviijas, on seal näha ainult raamatute failinimed, mitte pealkirjad. Nii ongi mul seal kõrvuti loetavad ja loetamatud nimed, nagu joyce-ulysses.epub ja calderons2073820738.epub

Font on kehvake

Seadmega lugemine vajab veidi harjumist. Teksti font on väike ja Times New Roman, mis on niigi kitsuke. Järgmine suumiaste on aga liiga suur, tegelikult tahaks just midagi vahepealset. See pole ainult minu nurin, samasugust tagasisidelt sain ka teistelt. UTF-8 teksti oskab seade kuvada küll, kõik täpitähed ja erikrõnksud on kenasti olemas. Võrreldes Kindle’iga ei

Prestigio (DMI) EB605WT

Hind: 2990 krooni

Müügil: küsige arvutipoodidest

Ekraan: 6tolline puutetundlik SiPix e-ink, 800 x 600 pikslit, kontrastsus 6 : 1, 167 dpi, 16 halltooni

Tehnilised andmed: S3C2416 ARM 9 400 MHz, 2 GB (1 GB püsivara, 800 MB kasutajale), 1530 mAh aku (10 000 lk)

Toetatud vormingud: epub, PDF, TXT, HTML, RTF, JPG, PNG, BMP, MP3

Muu: WLAN b/g, micro-SD mälukaardipesa, brauser, kõrvaklapipesa, micro-USB

Mõõtmed: 12,4 x 17 x 0,8 cm

Kaal: 240 g

Aku peab kahtlaselt vähe aega vastu ja font on vilets, kuid muidu on seade paljulubav

ole ekraan halvema kontrastsusega, kuid kitsas font halvendab loetavust märgatavalt.

Kui teksti iseärasustega ära harjuda, pole väga vigagi, täiesti vabalt võib selle seadmega raamatuid voodis lesides tundide kaupa lugeda. Peaaegu.

Nimelt kulutab päevas paar-kolm tundi lugemist umbes ühe pulga aku mahutavusest ja neid pulki on ainult kolm. Kolmandal päeval jäigi mul järele vaid üks pulk ning ekraani tekst muutus järjest kahvatumaks ja plekiliseks. Näis, nagu ei suudaks seade teksti ekraanil kuvada kõikjal ühtlase tugevusega, nii et mõned kohad jäid heledamad, teised tumedamad. Kuidas lubatud 10 000 leheküljepöörast seadmest välja võluda, seda ma küll ei oska arvata.

Meile saadetud prototüübi järgi paistab Prestigio luger olevat ülevuntsitud DMI EB605WT mudel. Millise mudelinimega see müüki jõuab, pole kirjutamise hetkeks veel teada.

SVEN VAHAR

KOKKUVÕTE

Puutetundlikkus ja seadme väiksus on väga mugav, aga jõuetu aku ja laiguline ekraan vilets. Juhukasutuseks, mitte igapäevaseks lugemiseks.

HINNE

X10 mini nüüd seest veel suurem kui väljast

Juuli [digi] rääkisime X10 minist, maailma väikseimast Androidiga telefonist, ja nüüd on meie käes X10 mini Pro, millel kaasas korralik klaviatuur. Lihtsalt pisikesest telefonist on saanud pisike ja asjalik telefon.

X10 mini Pro sarnaneb väga X10 miniga, peamiseks erinevuseks on väljalibistatav klaviatuur, põhja asemel üleval paiknev kõrvaklapipesa, küljel paiknev USB-pesa ja vahetatav aku. Pro on ka tuntavalt raskem, kaaludes 88 grammi asemel 120 grammi. Veidi erinev on ka korpuse kumerus, mistõttu Pro ei tundu nii hästi pihku sulanduvat.

Tarkvaraliselt on kaks mudelit identsed, kuid lisaklaviatuur annab kasutuskogemusele kõvasti juurde. Klahvid reageerivad kindlalt ja telefoni valgussensor lülitab hämaras sisse klahvivalgustuse. Tavaliselt tunduvad telefonidele külge poogitud klaviatuurid kohmakad

nagu leivariidid, kuid selle puhul sellist tunnet ei teki. Klaviatuur on nii kompaktne, et selle peal saab vajadusel tippida ka ühe käe pöidlaga, kuid ikkagi nii suur, et mitme klahvi korraga vajutamise ohtu ei ole.

Mida rohkem telefoni kasutada, seda mõnusamaks see muutub. Ka Pro on säilinud isikupära, mis eristab seda miljonist muust mobiiltelefonist. Jah, ta pole ideaalne, Android on vana ja ekraan väike, kuid selles telefonis on midagi, mis teda armastama paneb. Hoiatan, see võib hakata meeldima ka meeste!

SVEN VAHAR

Sony Ericsson Xperia X10 mini Pro

Hind: 4990 krooni

Müügil: EMT

Töösagedused: GSM

850/900/1800/1900 MHz, HSDPA

900/2100 MHz

Mälu: 128 MB, kuni 16 GB MicroSD

Ekraan: 2,2", 320 x 240 pikslit

Kõneae: sõltuvalt kasutatavatest rakendustest ja võrgust kuni 3,5 t, ooteaeg kuni 360 t

Ühendused: WiFi, Bluetooth, USB, 3,5 mm kõrvaklapipesa

Kaamera: 5 megapikslit

Mõõtmed: 9 x 5,2 x 1,7 cm

Kaal: 120 g

KOKKUVÕTE

See on telefon sidepidamiseks, mitte filmide ega piltide vaatamiseks, ning sellega saab telefon väga, väga hästi hakkama.

HINNE

Arvutipood
Arvutite remont ja hooldus
Tel. 6 019 044
Gonsiori 32, Tallinn

www.minupood.ee

Acer EME730G pisikene hind aga Suur sisu

Võimekas Core I3 protsessor 2.26GHz
Videokaardiks ATI HD5470 koos 4GB DDR3 mälu tagavad hea töökindluse
15.6 LED ekraan tagab puhta pildi ja 320GB kõvaketas salvestab kõik vajaliku aastateks

Asus UL30JT kõik vajalik algavaks kooliaastaks

Kiire Core I5 protsessor ja HM55 Kiibistik
13.3 tolline LED ekraan ja 320GB kõvaketas
Kaal on ainult 1.9Kg
Vastupidav alumiiniumi sulamist korpus
Võimekas N-Vidia videokaart 1GB ja 4GB DDR3 mälu
8-elementidega aku kestab kuni 8 tundi
Windows® 7 Home Premium
+ 2a täishooldus kingitusena
(arvuti tehnilise seisukorra kontroll, puhastamine tolmust, vabanemine soovimatust tarkvarast, juhendamine tehniliste probleemide korral, hooldust tehakse 2a jooksul alates ostu kuupäevast 1 kord aastas tasuta kliendipoolt valitud ajal.)

Asus N61JQ absoluutne jõud ja töökindlus kõikjale

Core I7 protsessor 2.8GHz ja HM55 Kiibistik kiireks andmeedastuseks arvutis
Uudisena USB 3.0 andmeedastus mälu pulgalt või väliselt kettalt on just muutunud kiiremaks
Video 1GB ATI HD5730 ja 4GB DDR3 mälu tagavad maksimaalse video võimekuse kõikjal
16 tolline LED ekraan tagab kristallse pildikvaliteedi ent madala energiatarbe
500GB kõvakettale mahub ära kõik mida võib minna vaja
Windows® 7 Home Premium
+ 2a täishooldus kingitusena
(arvuti tehnilise seisukorra kontroll, puhastamine tolmust, vabanemine soovimatust tarkvarast, juhendamine tehniliste probleemide korral, hooldust tehakse 2a jooksul alates ostu kuupäevast 1 kord aastas tasuta kliendipoolt valitud ajal.)

Acer EME730G

Hind: 8990kr

Asus UL30JT

Hind: 13990kr

Asus N61JQ

Hind: 18990kr

Minupood.ee - kiire ja kvaliteetne arvutite remondi- ja hoolduskeskus.

Septembrikuu lõpuni:

- Tasuta arvuti probleemi diagnostika meie esinduses
- Tasuta komplekteerime teile sobiva lauaarvuti vastavalt teie soovidele ja võimalustele

Peaaegu nagu päris

Mis takistab keskmist kasutajat endale Androidiga nutitelefonide ostmast? Eks ikka kuni 8000 kroonini küündiv hind. HTC Wildfire maksab kõigest 4000 krooni ning see hind on tasukohane märksa suuremale kasutajaskonnale.

Telefon on väiksem kui HTC Desire või iPhone, kuid suurem Sony Ericssoni X-10 Minist. Korpuse kumer plast on servadest libedavõitu ja päris mitu korda õnnestus mul telefoni kiirelt kätte haarates see hoopis näppude vahelt maha pudistada. Puutetundlikku telefoni ei taha ju alati ekraanist haarata.

3,2tolline ekraan hoiab telefoni kompaktsena, kuid selle varjuküljeks on ma-

dal 320 x 240 eraldusvõime. Samas, kui sa pole suuremaga harjunud, näiteks tulles mõne vana „tavalise“ telefoni pealt, ei oska sa ka paremast eraldusvõimest puudust tunda. Enamik rakendusi saavad telefoni eraldusvõimega hakkama, vaid mõne üksikuga jääb osa serva taha peitu. Kasutajaliides on loogiline ja sealt leiab toredaid läbimõeldud pisiasju. Näiteks kui siduda telefon oma Google'i ja Facebooki kontodega, korjab telefon sealt kokku mitte ainult su kontaktide nimed, vaid lisab ka nende sünnipäevad automaatselt kalendrisse ja võtab telefoniraamatusse pildi suhtlusvõrgustikust.

Aeglane vaid kohati

Töölauade vahel lülitumine, rakenduste käivitamine ja töö on piisavalt kiire, kiirusest jääb telefonil vajaka vaid paaris kohas. Kõige silmatorkavam on see veebilehtede laadimisel. Kui püüda veebilehte laadimist peatada ja seejärel lehte sisse või välja suumida või eelmisele lehele naasta, siis jääb telefon mõttesse ning pärast mitmesekundilist mõttepausi hakkab rapsima, üritades kõik järjekorda jäänud asjad ära teha. Enamasti siiski keskmiste veebilehtede vaatamisega probleeme pole.

Kõiges muus aga ei ole mul telefonile midagi ette heita. Suurte nutitelefonide paadunud fännid tunnevad kindlasti puudust suuremast eraldusvõimest, aga tagasihoidlikumate vajadustega kasutajal ei jää millestki puudu, veebi kannatab ka siin sirvida, meilide lugemise ja neile vastamisega pole probleeme, kaardirakendus on kasutatav, mobiilmängudest rääkimata.

Aku, see nutitelefonide igipõline valupunkt, ei üllata. Telefoniga mõõdukalt rääkides ja aeg-ajalt suhtlusvõrgustikke ja e-pos-

HTC Wildfire

Hind: 3990 krooni (tavahind 4490 krooni)

Müügil: EMT

Ekraan: 3,2tolline puutetundlik (320 x 240 pikslit)

Kaamera: 5 megapikslit

Protsessor: 528 MHz

Mälu: 512 ROM, 384 RAM (kaasas 2 GB MicroSD, toetab kuni 32 GB)

Töösagedused: 3,5G 900/2100 MHz GSM 850/900/1800/1900 MHz

Ühendused: micro-USB, Bluetooth, WiFi 802.11b/g, 3,5 mm kõrvaklapipistik, GPS

Tarkvara: Android 2.1, HTC Sense

Aku: 8,1 tundi kõneajaga, ooteaeg kuni 480 tundi

Mõõtmed: 10,7 x 6 x 1,2 cm

Kaal: 118 g

Ainus reaalne puudus on väike eraldusvõime. Kiirust on enamiku asjade jaoks piisavalt

ti lugedes ning veidi internetis brausides kestab aku sisselülitatud WiFi-ga kaks päeva, aga kui telefoni aktiivselt kasutada, ei saa teist päeva enam ilma laadimata öhtusse saata.

Väga meelitatav komplekt

HTC Wildfire on hea nutitelefoni. Tal polegi ambitsioone olla kõige-kõige parem, kuid 4000-4500 krooni eest on siin väärtust väga palju. Kui 7000kroonise hinna puhul tasuks kõvasti kaaluda, kas mitte osta selle asemel mõni Nokia, LG või Samsungi „tavaline“ nutitelefoni, siis praeguse hinna puhul pole ausalt öeldes mõtet neid alternatiive eriti tõsiselt kaaluda.

Wildfire on heas mõttes „peaaegu nagu päris“. See võib paljude jaoks olla juba täiesti piisav põhjus, et just see telefon oma esimeseks Androidiks valida.

SVEN VAHAR

KOKKUVÕTE

Kes tahab praegu osta soodsat nutitelefonide, kuid ei kaalu HTC Wildfire ostunimekirja lisamist, peab ikka päris juhm olema.

HINNE

**OSTA
SOODSAMALTI!**
Mängude eestkõltsimine
www.gamestar.ee

XBOX360, PC, PS3

**Aastaid oodatud
võidusõidumäng**

F1 2010
Formula 1

codemasters

**VIDEOMÄNGUDE KURIKUULSAIMAD
KURIKAELAD UUES ACTIONMÄNGUS**

**KANE &
LYNCH
DOG DAYS 2** 伏天

XBOX360, PC, PS3
MÜÜGIL ALATES 20.08.2010

SQUARE ENIX

Igale septembris
www.gamestar.ee
veebipoega liitunule
**GAMESTARI
100-KROONINE
KINKEKAART**

XBOX360, PC, PS3

RUSE
REAL BELIEVE WHAT YOU SEE

**VÄRSKE TEISE
MAILMASOJA
STRATEEGIAMÄNG**

MÜÜGIL ALATES 10.09.2010

UBISOFT

Kõik on uus septembrikuus

Neti.ee on Eesti interneti fossiil, nagu latimeeria, kes on eksisteerinud ammustest aegadest saati. Nüüd uues kuues.

Uus neti.ee näeb välja peaaegu nagu vanagi, kosmeetiliselt muudatused on väikesed. Ligi aastase arendustöö peamine aur on läinud sisulistes uuendustesse. Esimesena torkab silma, et iga otsingust väljatuleva saidi kohta püütakse anda kohe kaasa ka ekraanipilt. Otsingu laadimist see eriti ei aeglusta, sest eelvaated on kõigest 5-8 kB ja vaikimisi laaditakse neid lehele vaid 20.

Olulisemad nähtavad muudatused on toimunud siiski pigem neti.ee kataloogipuu. Kataloogikirjete juurde on tekkinud silt Info, mille klõpsates avatakse vastava ettevõttega seotud äriinfo kastike. Seal on välja toodud ettevõtte kontaktandmed ja asukoht kaardil. See on tänuväärne uuendus, sest vahel on ettevõtete veebilehtedelt kontaktandmete leidmine kohutavalt keeruline. Muide, ettevõtjad, pange tähele, varsti peaks tekkima võimalus teil ka ise mingit oma soovitud infot sinna juurde lisada.

Kataloogikirjeid on võimalik märkida lemmikuiks ning selleks ei pea olema tingimata sisse loginud. Kõikides vähegi uuemates brauserites kasutatakse kasutajainfo hoidmiseks enam mitte küpsiseid vaid HTML5 Web Storage funktsionaalsust, mis võimaldab brauseril hoida iga saidi kohta päris mitme megabaidi jagu infot.

Muide, kes pole enam aastaid neti.ee portaali külasthanud, see võib enda jaoks avastada, et otsingukast on seal aja jooksul kohati Google'istki nutikamaks lihvitud, sest lisaks matemaatiliste tehete tegemisele ja valuutakursside kuvamisele (märksõna „valuuta“) on seal ka automaatne inglise-estli sõnastik.

Uus NETI kasutab ohtralt JavaScripti, mis teeb enamiku kasutajate jaoks elu mugavamaks, näiteks pikad kataloogikirjete lehed laaditakse lehe allakerimisel järk-järgult automaatselt. JavaScripti puudumisel midagi leidmata ei tohiks jääda, kogu sait toimib siis vaid lihtsustatud funktsionaalsuses.

SVEN VAHAR

KOKKUVÕTE

Eestisene otsingumootor muutub järjest paremaks. Varsiti võib sellest saada arvestatav äriinfo leidmise koht.

HINNE

ALATI PARIM MÄNGUDE VALIK!

GAMESTAR
LET THE GAMES BEGIN!

www.gamestar.ee

Videomängude maaletooja Baltimaades

Rääkimiseks pole vaja paigal istuda

Juhtmevabad kõrvaklapid internetis lobisemiseks? Miks ka mitte. Muusikafännid krimpsutavad juhtmevaba heli peale nina, aga lihtsurelikele peaks see sobima küll. Või kas ikka sobib?

Ühendasin raadiosaatja Windows 7-ga arvutiga, lülitasin klappid nupust sisse ja plaks, heli oli olemas. Ei mingit jahmerdamist ega jändamist. Klappid pähe ja rääkima! Kõrva-klapid on pea taha ja üle kõrvade käivat tüüpi ja sealjuures üsna rasked. Arusaadav ka, sest klappidesse on mahutatud nii saatja kui helivaljuse reguleerimise ning edasi/tagasi/start/paus mehhanism. Heli on hea mõlema osapoole jaoks, mu vestluskaaslane märkis, et see on minu vanade klappide analoogmikrofoni helist kuuldavalt parem ning minagi tuvastasin tema kõnes tämbrit, mida ma vanade klappidega ku-

nagi kuulnud polnud.

Muusika ja arvutimängude helitausta jaoks need klappid just teab mis hiilgavad pole, heli on keskmine, sügavust jääb vajaka, kuid jutustamise jaoks jagub kvaliteeti kuhjaga. Harjumatu, aga uskumatult mugav on võimalus vestluse ajal vabalt mööda korterit või kontorit ringi jalgutada, ära jäävad kõik senised „oota, ma lähen vaatan järele” jutukatkestused. Laadida saab klappe üle USB-ühenduse ning selleks ei pea kõnet katkestama.

Probleemid ilmnevad pikemal kasutamisel. Esiteks väsitavad suhteliselt rasked klappid kõrvad teisel-kolmandal kasutus- tunnil ära ning teiseks hakkas vestlus-

Logitech Wireless Headset H760

Hind: 1590 krooni

Müügil: Surfdata

Ühendus: 2,4 GHz raadiosagedus

Tööulatus: 12 meetrit

Muu: laadimine USB-pordi kaudu, müravähendusega mikrofon, mahamängimisnupud klapi küljes, vaigistatav mikrofon

kaaslase jaoks kõne pikema jutustamise jaoksul rakisema. Ragin ei olnud tingitud viletsast internetiühendusest, vaid oli seotud komplekti endaga, sest pärast klappide välja- ja taas sisselülitamist häire kadus. Nii kordus iga poole kuni tunni aja tagant ilma kindla seaduspärata. Kahju, muidu on komplekt päris sümptaatne.

SVEN VAHAR

KOKKUVÕTE

Juhtmevaba mugavus ja 90% ajast ideaalne kõnekvaliteet meelitab ostma, kuid selle hinna eest ei taha ma vestluskaaslasel krabinaat kõrva lasta.

HINNE

Täna on meil pesupäev!

Kui sageli te oma klaviatuuri pesete? Seda ma arvasingi. Mina ka mitte, ainult aeg-ajalt puhastan. cleankeys on klaviatuur, mida võib rahulikult seebise nuustikuga küürida ja pärast veega üle lasta.

Klaviatuur on valgest plastist ja kaetud pealt paksu puuetundliku klaasiga. Tähed on kenasti näha ja iga vajutuse peale kaviatuur piiksub. Seda saab ka keelata, kuid see teeb kirjutamise raskemaks. Siiski on sellel mugavam kirjutada kui iPadil, sest siin on täismahus ja -suuruses paigutus. Jap, ka täpitähed, funktsiooniklahvid ja AltGr-klahv.

Klaviatuuril on ka puuteplaat koos nuppudega, see- ga saab seda kasutada mitte ainult teksti sisestamiseks, vaid ka GUI kasutamiseks. Isegi NumLock on olemas ja sarna-

selt sülearvutitele ka virtuaalne numbriseksioon. Tänu õigele suurusele ja klahvide paigutusele saavad osavamad ka pimekirjajad teha.

Kuigi ma kirjutan seda teksti praegu sellesama cleankeys peal, on pikem tippimine siiski väsitav. Kuid kui mul oleks vaja arvutiklaviatuuri kohta, kus on tolmune, või töökotta, kus tuleks mustade kätega aeg-ajalt midagi sisetada, siis oleks cleankeys igati omal kohal. Määrid ära, tõmbad lapiga üle ja jälle korras! Kummist pestavate klaviatuuride materjal on siiski poorne ja pole nii hästi pu-

cleankeys

Hind: 5900 krooni

Müügil: meditsiinitehnika edasimüüjad

Ühendus: USB

Muu: 2,46 m USB-kaabel, töötemperatuur -10 °C kuni 40 °C, 48 mm vahega keermega kinnitusaugud

Mõõtmed: 36,8 x 14,9 x 1,6 cm

Kaal: 1,48 kg

hastatav kui klaas.

Kus on konks? Hinnas. See klaviatuur maksab ju rohkem kui hea mobiiltelefon! cleankeys tuleb paratamatult liigitada kategooriasse „tore teada, et selline asi olemas on, aga no kuulge ...”.

SVEN VAHAR

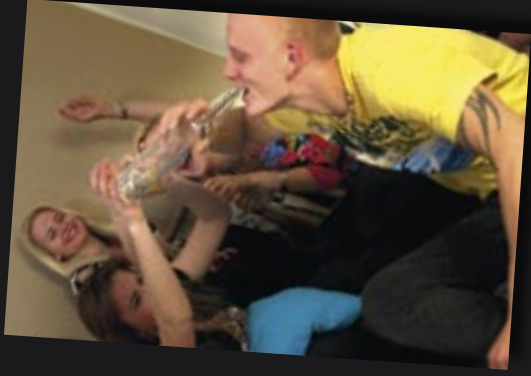
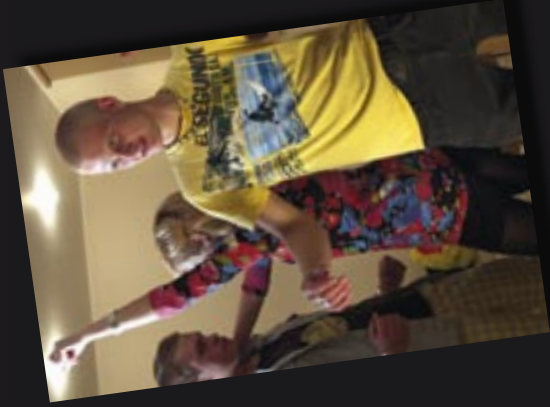
KOKKUVÕTE

Kirjutada on võimalik, raamatut just valmis ei kriibi, kuid see-eest on klaviatuuri puhtana hoidmine imelihtne. Seda klaviatuuri Monk kasutaks.

HINNE

Mõtlematu tegu võib muuta sinu elu. Jäädavalt.

Mis on sinu elu valem?

Ka kõvakettad on nüüd igati ökod

Välise kõvaketaste maailm paistab elavat lihtsa valemi järgi – mahud suurenevad, hinnad alanevad, aga andmeedastuskiirused jäävad samaks. Samsungi kaasaskantav 2,5tolline ökokõvaketas G2 Portable vastab igal juhul täpselt sellele valemile.

Kuigi kaasaskantavaid kõvakettaid vormitakse veel usinalt edasi ja näib, et eriti oluline on teha neid vastavalt elustiilile – kalamehele parvekujuline ja veekindel, muusikasõbrale kukkumiskindel koos kõrvaklapipesa ja heliesitusega.

Samsungi G2 on väljanägemiselt täiesti tavoline, üks pool meenutab vana mummulist lauatenнисereketit. Samsung viitab reklaamjuttus päikesele, mis puulehtede vahelt kaootiliselt paistab ja vilkleb. No olgu, käes on seda kindel hoida küll ja näppude vahelt pudenema see ei kipu.

Selle kõvaketta ökoloogilist jalajäl-

ge peaksid vähendama väike voolutarve ja tõsiasi, et selle valmistamiseks pole kasutatud keskkonnale ohtlikke jäätmeid. Kõige selle juures on tore, et kõvaketas töötab madala voolutarbimise juures äärmiselt vaikselt.

Nagu viisakatel kõvaketastel tavaks, siis tuleb ka G2-ga (mille sees on peidus Spinpoint M7 5400 rpm sülearvuti-kõvaketas) kaasa varundamistarkvara ja Samsung SecretZone, millega saad oma failid võõraste silmade eest peita. Kõik töötab laitmatult ja lihtsalt. Andmeedastuskiirused, nagu sai varem juba mainitud, muutunud ei ole – näiteks välised kõvakettad, mida

Samsung G2 Portable

Hind: 1293 krooni
Müügil: www.mariarvutid.ee
Ühendus: USB
Maht: 320 GB
Tarkvara: Windows 2000/XP/Vista/7, Mac OS X 10.4.8 või kõrgem
Väikseim edastuskiirus: 19,8 MB/s
Suurim edastuskiirus: 26,2 MB/s
Keskmine edastuskiirus: 24,3 MB/s
Pöördusaeg: 18,5 ms
Mõõtmed: 17 x 79 x 111,3 mm
Kaal: 138 g

testisime paar aastat tagasi, näitasid umbes samast klassist kiirust. Siin pole midagi üllatavat, sest tehnoloogia on ju siiani kõigil üsna sarnane.

MARTIN METS

KOKKUVÕTE

Samsungi täiesti tavaline väline kõvaketas madalama voolutarbimise, varundamistarkvara ja failide peitmise programmiga.

HINNE

Sisseehitatud antenniga pole midagi teha

Eelmises numbris olnud USB-telepulkade testi pidi jõudma ka üks Hauppauge telepulk, kuid see läks postis kaotsi. Nüüd saime WinTV aero integreeritud teleskoopantenniga pulga kätte ja asusime seda eelmisel kuul testitutega võrdlema.

Eelmine kord USB-telepulkade põhitoodesid üles loetledes mainisime, et sisseehitatud antenniga pulki ei tasu osta. Põhjus on lihtne – need ei anna signaali otsimiseks mitte mingisu-

gust mänguruumi. Olgu, USB-pikendusjuhtmega annab midagi korda saata, kuid juhtme otsas ja magnetilusega antenni vastu ei saa see kuidagi. Teise variandina tuleb lihtsalt eraldi antenn hankida, mis tähendab niigi üsna soolase hinnaga seadme ostul lisakulutusi.

Täiesti tõestatud – kui kõik eelmisel kuul testitud USB-telepulgad suutsid meie Mustamäe kontorist töölaual tagant korralikku pilti näidata, minemata akna peale võimlemisharjutusi tegema, siis Hauppauge pulk jäi tummaks ja pimedaks. Samuti, jällegi „tänu” sisseehitatud antennile, on pulk päris paks ja võtab ruumi ka kõrvalasuva USB-pordi arvelt.

Hauppauge WinTV ehk programm telesaadete vaatamiseks on samuti testitud telepulkade seas üks nõrge-

Hauppauge WinTV aero

Hind: 950 krooni
Müügil: OX.ee

maid, kanalite vahel liikumine on ebanüganav ja sageduste kammimiseks peab liiga palju klõpse tegema. Pult on täpselt selline krediitkaardimõõtu liistakas, milliseid me siin aeg-ajalt kirunud oleme.

Hauppauge pulk pole muidugi üdini halb. Kõige rahuldavama tulemuse tagas kaasasoleva üleminekuga katuseantennist pildi väljavõlumine – see on paraku parim Hauppauge netipulga kasutusviis, sest metsa selle pulgaga telerit vaatama minna ei julge.

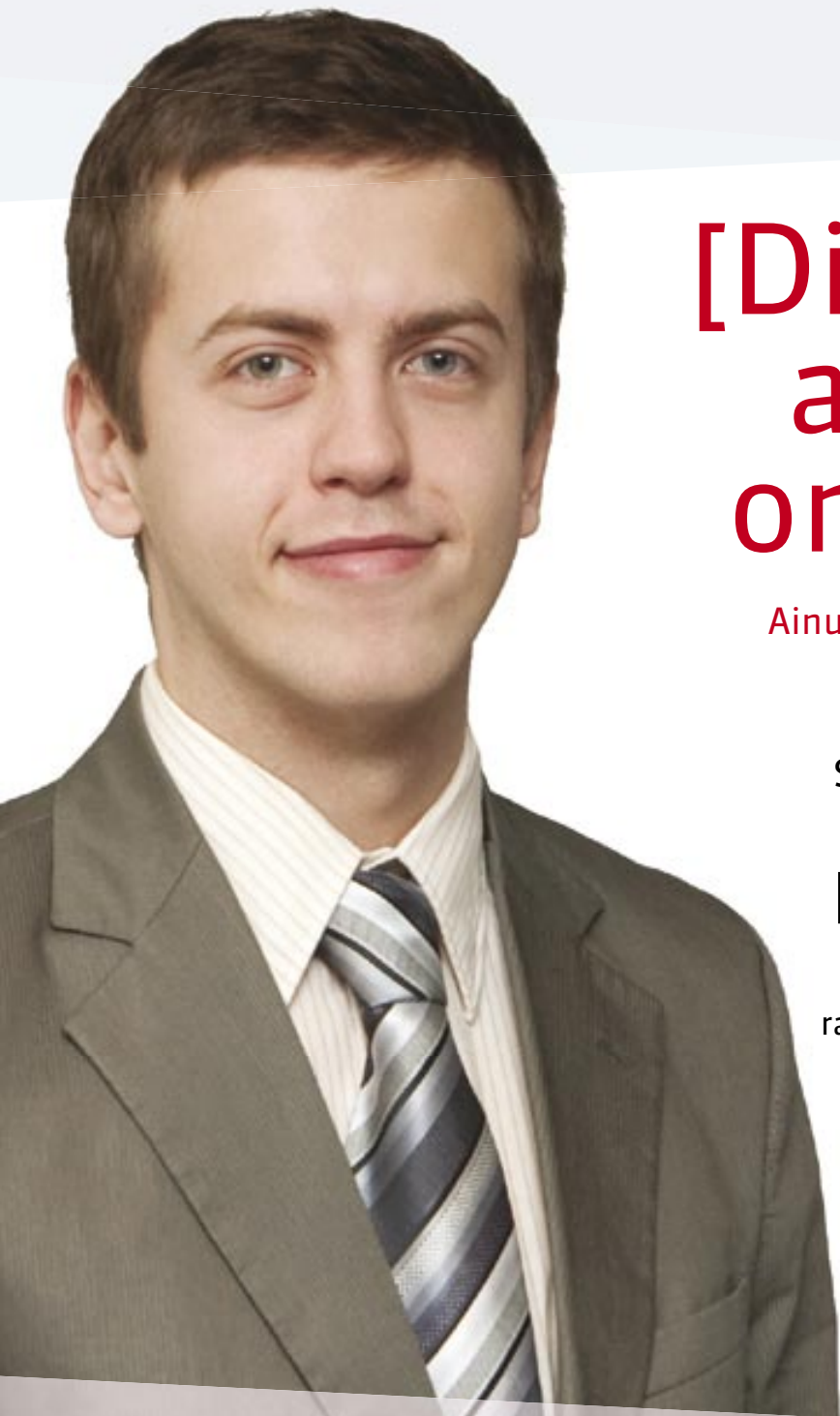
MARTIN METS

KOKKUVÕTE

Sisseehitatud antenn, olgu et teleskoopantenn, ei kannata kriitikat. Hauppauge netipulka saab kasutada vaid masti all või koos korraliku lisaantenniga.

HINNE

[Digi] lugeja arvamus on oluline!

Ainus digitehnika ajakiri Eestis!

Sinu reklaaminõustaja
Presshouse'is

Raimo Kõrts

Tel: 53 457 160
raimo.korts@presshouse.ee

PRESSHOUSE

**Auto
Leht**

Naisteleht
Naistelehe
Nipiraamat

arvutimaailm [digi]

TARKADE
KLUBI

Saldo

DIIVAN

**ЕДИТАЈА
СТРОИТЕЛЬ**

Parim must karp üldse

Eelmises numbris nimetasime mobiilse interneti kasutaja parimaks sõbraks Huawei taskuruuterit, mis teeb 3G-levist ilusti WiFi. Aga on ka teine võimalus ja selleks on Air Live Traveler 3G II.

Põhimõtteliselt teevad nad mõlemad sama asja, ent ühe suure erinevusega: Huawei võtab ise 3G ja teeb sellest ise WiFi, Air Live'i karp aga vajab töötamiseks USB-netipulka.

Kui sul on juba netipulk olemas, siis on Air Live mõistlikum ja odavam valik, sest ta maksab pisut üle 1000 krooni (Huawei on pisut alla 2000) ja teeb sama asja. Pane aga olemasolev USB-netipulk seadme küljes olevasse USB-porti, lülita Traveler sisse ja ongi WiFi olemas (eeldades loomulikult, et sa asud levialas).

Igapäevakasutuses ei ole neil kahel just erilist vahet, aga mõned võib-olla oluliselt osutuvad erinevused siiski on.

Air Live on suurem ja raskem. Silma

järgi ütleks, et ühe Air Live'i sisse mahub lausa kaks-kolm Huawei E5-t. Nurgelist ja kobakat Air Live'i juba püksitaskus ei kannata, väikse ümarate servadega Huawei võib aga lahedasti mobiiltelefoni kõrvale taskusse pista.

Absoluutselt universaalne seade

See-eest on Air Live'il aga 802.11n WiFi-ühenduse tugi ja see töötab hästi. Iseasi on muidugi see, kas seda mobiiliühenduse juures üldse kunagi vaja läheb, aga võrgus olevate arvutite omavaheline infovahetus on selle läbi muidugi kiirem.

Teise eelisena on Air Live'il võrgukaabli jaoks peal 10/100 port, millel on kaks võimalikku otstarvet: esiteks saab sinna

Air Live 3G Traveler II

Hind: ilmselt pisut üle 1000 krooni

Müügil: varsti jõuab müügile

Ühendused: USB (netipulga jaoks), WiFi b/g/n, 10/100 port

Mõõtmed: 10 x 7,5 x 2 cm

Taskusse seda seadet juba ei pista, aga selle korvavad tohutult mitmekülgsed kasutusvõimalused

ühendada ühe arvuti, mis 3G-st tehtud internetti ühele arvutile ka üle kaabli jagab; teiseks võib selle pordi configureerida hoopis nii, et Air Live võtab internetiühenduse vaikumisi kaablist, mitte 3G kaudu. See teeb Air Live'ist ka väga hea koduruuteri, sest kui kaabliga internet näiteks maha kukub, lülitub ta ise 3G peale ümber. 1200 krooni eest (pluss netipulga hind) n-WiFi ja 3G-toega ruuter saada pole üldse paha diil. Ja veel - kui näiteks elekter peaks ära minema, on sul internetiühendus ikkagi olemas, sest ruuter lülitub ise 3G-le ja akutoitele. Aku peab vastu vähemalt paar tundi, aga võib ka rohkem, see sõltub levist, kasutajate hulgast, kasutamise intensiivsusest jne.

Kombineeri, kuidas tahad

Üks pluss on ruuteri-netipulga kombinatsioonil veel: maal näiteks on mul 3G-levi vaid majast väljas ja kui muidu rippus räästa all terve Huawei ruuter ja tal oli sealt suhteliselt raske WiFi-t majja sisse tekitada, siis Air Live'i kasutades panin viiemeetrise USB-pikendusega räästa alla vaid netipulga, Air Live ise oli toas ja WiFi levi kvaliteet oli oluliselt parem.

Nii Air Live'il kui Huaweiil on omad plussid ja omad miinused, ent testid kinnitavad, et nad mõlemad töötavad hästi ja osta võib kumba tahes.

HENRIK ROONEMAA

KOKKUVÕTE

Täiesti arusaamatu, miks meie poodides sääraseid asju varem müügil pole olnud. Nii kasulikud ja nutikad seadmed läheksid kui soojad saiad.

HINNE

Võtmehoidja, tundud ka kui GPS-moodul

See võtmehoidjalaadne sangaga vidin pole mitte trakkimisseade, mida kuhugi asukoha salvestamiseks sokutada, vaid klassikaline, võiks öelda isegi vanamoodne Bluetooth-moodul GPSi andmete arvutisse või mobiili saatmiseks.

Cellular Line'i GPS Pocket Antenna tegutseb 1 Hz sagedusega ehk uuendab asukoha iga sekundi järel, pakub kahemeetrist täpsust ja peab akult vastu 7-10 tundi. Mitte midagi revolutsioonilist neist näitajatest ei leia. Hea, lihtne ja tavaline Bluetooth-GPS. Seda võiks vaja olla sülearvutiga töötaval telimistel, kes tahavad kaardirakendust kasutada. Vähem on seda ehk vaja mobiiliomanikel, sest võimekamad mobiilid, mis suudavad navigatsioonitarkvara jookutada, on tänapäeval peaaegu alati juba sisemise GPSiga varustatud.

ga käib lihtsalt, sest seade ongi kohe sisselülitamisel ühitamisrežiimis. Vaja on kõigest märkida, et arvuti või telefon tundis seadme ära, ja ongi korras. Laadija ühendamiseks on kaasas ebastandardne pistik, mis pole ei mini- ega micro-USB. See on suur miinus.

Milleks järjekordne lisalaadija? Seade ise on mõnusalt kompaktna, kuid kaasaveetav laadija nullib selle hea omaduse ära. Võiks ju kasutada standardset USB-kaablit, siis ajaks asja ära teiste kaasasolevate USB-laadijatega.

2004. aasta Regio CD Atlas oli esimene tarkvaraline katseobjekt. Mooduli väljas-

Cellular Line'i GPS Pocket Antenna

Hind: 699 krooni

Müügil: Klick

Ühendus: Bluetooth V2.0

Kiibistik: SKYTRAQ, 65 kanalit

Aku tööaeg: 7-10 tundi

Mõõtmed: 5,5 x 3,5 x 2 mm

tatud NMEA183 koodi tundis see ära ja käitsi saab Bluetooth-GPSi pordi lisada.

GPSU ja MS Autoroute 2007 tarkvarad tundsid samuti seadme ära, ka õnnestus probleemideta ühitada moodulit mitme nutitelefoni. Väga kaugele ei või seadmest siiski minna, sest juba kolme meetri kaugusel ei saanud arvuti moodulist enam mingeid andmeid kätte.

KAIDO EINAMA

KOKKUVÖTE

Täiesti tavaline, pisike ja kiire Bluetooth-GPSi moodul sülearvuti või telefoni GPS-võimeliseks muutmiseks. Ei salvesta, vaid edastab koordinaate.

HINNE

DigiOutlet

Ainult parimate pakkumistega e-pood.

Sülearvutid, LCD telerid, lisaseadmed.
Soodustused kuni -50%

-30% **DELL Latitude E4200**
12,1" LED ekraan, Core 2 Duo ULV 9600 1,6GHz, 3GB DDR3 RAM, 64GB SSD, Wi-fi, Bluetooth, ID kaardilugeja, Windows Vista Business, Kaal 0,9 kg

Ülikerge!
Kaal vaid 0,9 kg!

+ Kingituseks
väline DVD seade

Vana hind: 24 990 EEK

Hind: 17 990 EEK
al. 698 EEK/kuus

-30% **DELL Latitude E4300**
13.3" LED ekraan, Core 2 Duo P9400 2,4GHz, 2GB RAM, 160GB HDD, DVD-RW, Wi-fi, Bluetooth, ID kaardilugeja, Eng. backlit klaviatuur, Windows 7 Pro

Vana hind: 22 990 EEK

Hind: 15 990 EEK
al. 588 EEK/kuus

-30% **DELL Latitude E6400**
14.1" ekraan, Core 2 Duo P8700 2.4 GHz, 4GB RAM, 160GB HDD, WiFi 802.11 a/g/n, Bluetooth, ID kaardilugeja, DVD-RW, Windows 7 Pro

Vana hind: 21 990 EEK

Hind: 14 990 EEK
al. 551 EEK/kuus

22" DELL 2209WA LCD monitor
2x int. USB, Pivot, Tilt, Swivel 1680 x 1050, 3000:1, 6ms, 178°/178°, VGA, DVI Garantii 36 kuud

Kõige soodsam
e-IPS paneeliga
proffi monitor!

Vana hind: 5 390 EEK

Hind: 4 690 EEK
al. 180 EEK/kuus

Uus MUDEL!!!
DELL 23" U2311H LCD monitor
IPS paneel, FULL HD 1920 x 1080 2x int. USB, Pivot, Tilt, Swivel VGA, DVI, 1000:1, 8 ms 178° x 178° Garantii 36 kuud

Proffi monitor
IPS paneeliga
superhinnaga!

Vana hind: 7 999 EEK

Hind: 6 999 EEK
al. 180 EEK/kuus

DELL 65W originaal laadija
Hind: 690 EEK
DELL 90W originaal laadija
Hind: 690 EEK

DELLi akud kuni -50% all
Tasuta transport üle Eesti!

★ SUUR TEST

ISTOCKPHOTO

Sügisele vastu uue arvutiga

Käes on september. Õpilased ja tudengid lähevad kooli, vanemad poodi, sest juba on ette näha, et õhtuti läheb jälle koduse arvuti pärast võitluseks. Parem juba osta koolilapsele uus arvuti ja taandada vana ülejäänud perekonna teenistusse.

Poes riiulite vahel käies tundub, et valik on pealtnäha suur. Mõned arvutid on suuremad, teised väiksemad, mõned on hallid, teised mustad, mõni üksik on ka muud värvi. Kui andmelehti lugeda, siis on sealgi variatsioone kui palju: Intel Celeron Dual Core, Intel Core 2 Duo, Intel i3, Intel i5, AMD Sempron, AMD Athlon Neo jne. Kellel suurem kõvaketas, kellel väiksem, kellel rohkem mälu, kellel vähem.

Kuid kui lähemalt vaatama hakata, siis hoolimata sellest kõigest, on arvutid mõeldud enam-vähem ühele ja samale kasutajarühmale. Selleks on inimese, kes tahab loobuda lauaarvutist ning kellele on vaja keskmisest suuremat sülearvutit, millega saab teha natukene kõike, kuid mitte midagi väga hästi.

Mänguriarvuteid on, kuid peaaegu sootuks on puudu sülearvutid, mida loenguse kaasa võtta. Suurt 15tollist sülearvutit ju kaasa ei tari! Meie testis oli ainult kaks sellist arvutit, mida võiks nimetada kaasaskantavaks sülearvutiks: testivõitja Dell ja üks väike Ordi.

See väide, et kooli jaoks tuleks osta hoopis *netbook*, ei ole alati omal kohal, sest miks peaks ostma tudeng endale või vanemad koolilapsele kaks arvutit - ühe kodus kasutamiseks ja teise koolis käimiseks? Mõttetu. Pigem võiks rohkem müügil olla arvuteid, millega saab kodus asjad aetud ja mis selga ei murra, kui seljakotiti pista.

Üllatusi ei ole

Suuri üllatusi sellesügisene valik ei paku. Viimase aasta uuendused on ka odava-

mates sülearvutitesse jõudnud, i3 protsessoriga sülearvuti saab kätte vähem kui 10 000 krooniga ja eranditult kõigil Windowsiga müüdavatel sülearvutitel on peal Windows 7, mitte enam Vista ega XP. Mõnevõrra ootamatu oli 64-bitise Windowsi rohke pakkumine, kuid seegi on arengu loogiline jätk ja samm õiges suunas.

Selles osas aga, mis kasutaja jaoks tihti peale vaat et palju olulisemgi on kui tehnilised andmed, näiteks disain ja aku vas-

Windows 7 on tulnud, et jääda. Ja seda mitte enam 32-, vaid 64-bitisena. Oli ka juba ammu aeg

tupidavus, midagi revolutsioonilist pole. Arvutitele peale vaadates pole esmapilgul võimalik öelda, kas need on pärit aastast 2010 või 2008.

Midagi erilist, mida teistega võrreldes esile tõsta, mõnda julget lahendust või uutset lähenemist seekord ei olnud.

Head ja halvad muudatused

Mõned väiksemad muudatused hakkavad siiski silma ja osad neist teevad meid päris rõõmsaks. Arvutitelt on hakanud ära kaduma suured hiilgavad indikaatorituled, need on asendunud väikeste ja tagasihoidlike täpikestega, mis ei nõua arvuti taga istudes kogu aeg tähelepanu, vaid mis eeldavad, et kui sul on vaja mõne

komponendi olekut teada, siis sa spetsiaalselt vaatad. Ka üldises stiilis on näha suundumust lihtsuse poole. HP mudelitel on selgelt täheldada mäkiklikke jooni ja ka teistel on disain siin-seal muutunud lihtsamaks ja lakoonilisemaks. See on hea. Arvutitootjad on hakanud aru saama, et arvuti on töövahend, mitte nikerdustega kummut, mida kõik külalised juba kaugelt kiitma peaksid.

Meie jaoks ebaseameeldivaks suundumuseks on arvutitootjate jätkuv klaviatuuri-dega eksperimenteerimine. Lisaklahvid muudkui suurenevad, nüüd on need mõnedel arvutitel roninud ka klaviatuuri vasakusse serva, lüües paljudel käsi-kaudu klaviatuuril orienteerujail lihasmälu lootusetult sassi. Teine trend, mida me heaks kiita ei saa, on F-klahvide asendamine muude funktsioonidega, sundides kasutajaid F1-F12 vajutamiseks nüüd kasutama lisaks Fn-klahvi. See teeb meele mõruks nii Windowsi kasutajail kui mänguritel, kel neid klahve alatihiti tarvis on.

Ubuntu on lahe

Kuna päris mitmed arvutid on seekord müügil ilma Windowsita, siis installisime neile Ubuntu ning tõdesime, et Ubuntu on moodsatel sülearvutitel vägagi kasutatav. Ainult ühe arvutiga tekkis meil tõsine probleem, kui me ei saanud tööle WLAN-kaarti. Enamjaolt töötasid Ubuntuga sülearvutid väga hästi ja hinnatundlike arvuti-ostjate plaan sel sügisel Windowsi arvult raha kokku hoida ja hoopis Linuxiga hakkama saada, on täiesti teostatav.

SVEN VAHAR

Käepärane ja mugav

Inspiron 1470 on väiksuselt teine arvuti meie testis ja tundus juba esimesel pilgul sümpaatne. Ta ei ole nii väike, et oleks ebamugav, ega ka nii suur, et seda kooli kaasa võtta ei raatsiks.

Korpus on kindel ega paindu ja klaviatuur on hea. Paljude kasutajate jaoks on tähtis ka see, et ekraani saaks võimalikult palju tahapoole kallutada. Kui enamikul teistel jääb kaldenurk heal juhul 120 kraadi kanti, siis Inspironil on see ligi 150 kraadi.

Jõudluselt jääb see sülearvuti grupi viimaste hulka, mänguritel ei tasu selle arvuti poole üldse vaatama hakatagi. Samuti jäi arvuti hätta YouTube'i 1080p video testis, harkates pilti nõksutama, kuid 1080p video mahamängimine kõvakettalt on probleemivaba. Igapäevaseks tööks on jõudlust siiski piisavalt.

Inspironi trumbiks on aku hea kestvus. Video mahamängimistesti tulemuseks 5 tundi ja 16 minutit on selline aeg, millele teised lähedalegi ei pääse. Aku pealt töötava Inspironiga filmi vaadates saab sõita Tallinnast Riiga ja akuaega jääb ülegi!

Dell Inspiron 1470

Hind: 9990 krooni

Müügil: Klick

Tehniline info: vaata testi lõpust

Selle arvuti puhul ei tekkinud meil kordagi küsimust, et miks miski asi nii on või mida need disainerid õigupoolest tõmbasid, et SELLISE asja valmis tegid. Inspiron on oma lihtsuses ja kompaktsuses asjalik ja meeldiv. Muidugi, ei saa öelda, et Inspiron 1470 oleks ideaalne sülearvuti. Üks pädevkasutajate töösine etteheide on see, et F-klahve tuleb vajutada Fn-klahvi kaasabil, sest nende esmaseks funktsiooniks on seatud mitmesugused muud toimingud. Näiteks F4 vajutamine vahendab ekraani heledust ja F7 vajutamine lü-

litab heli välja. Seega ei saa aknaid sulgeda Alt + F4 abil, selleks tuleb vajutada Fn + Alt + F4 ja Fn + F5.

Kokkuvõttes on Inspiron ikkagi kõige universaalsem sülearvuti.

KOKKUVÕTE

Enamiku kasutajate jaoks universaalne sülearvuti. Koolitööd saab tehtud, veebis surfatud ja aku kestab hiiglama hästi.

HINNE

Mõistlik arvuti mõistliku hinnaga

See sülearvuti saabus meile sõna otseses mõttes viimasel tunnil, olles nii uus, et polnud veel poodides müügilgi. Esmapiilgul näib see arvuti äravahetamiseni sarnane ProBooki seeria mudelitega, kuid üks, mis seda neist eristab, on hind. 7990kroonine sülearvuti on igal juhul odav, ükskõik kust otsast seda siis vaadata.

Mida HP 625 7990 krooni eest pakub? Esiteks head väljanägemist. Olgu igapäevase maitse nii erinev ja subjektiivne kui tahes, ei saa ikkagi eitada, et lihtsad ja puhtad jooned ning visuaalse läbu puudumine mõjuvad ilusalt. HP on läinud korpuse puhastamisega koguni nii kaugele, et on välja visanud ka kõik indikaatortulukesed, isegi kõvakettatulukest ei ole kuskil näha. Caps Locki ja WiFi tulukesed on integreeritud vastavate klahvide sisse, kuid needki on diskreetsed ja tagasihoidlikud.

Teiseks on arvuti korpus enam-vähem mõistlik ja korralik. Kui norida, siis tõesti, üks nurk veidi paindub, kui kullipilguga jälgida, kuid MSI-sarnasest loksumisest on asi väga kaugel.

Kolmandaks on sel sülearvutil testituist ainsana matt ekraan. Huvasti ekraanilt peegelduvad lambid ja aknad! Tere tulemast mahe ekraanipilt ja puhanud silmad!

Jõudluselt on arvuti üsna keskmine, Flashmänge saab mängida, samuti kergekaalulisemaid uuemaid mänge, näiteks „Torchlighti“, kuid eriline jõujuurikas HP 625 siiski pole.

Miks see arvuti meie arvates kõrget testikohta väärib? Sest ta pakub väga harva nähtavat hinna-võimaluste suhet. 7990 kroo-

HP 625

Hind: 7990 krooni

Müügil: Klick

Tehniline info: vaata testi lõpust

ni eest saab tavaliselt arvuteid, millel on kas mingi tõsine viga või puudujääk, või arvuteid, mis on koledad nagu öö. HP 625 on mõistlik arvuti väga hea hinnaga.

KOKKUVÕTE

Matt ekraan, nägus välimus ja soodne hind kaaluvad üles need paar kiiksu, mis arvutil on. Hinda arvestades on tegemist ikkagi hea pilliga.

HINNE

Asine Linux-i arvuti

Seekordsesse testi saabus kaks Vostro 1015-t, kumbki erineva konfiguratsiooniga. Käesolev Vostro on Intel Core 2 Duo T6570 protsessoriga ja eelinstallitud Ubuntu Linuxiga. See vajab lausa eraldi äramärkimist, sest teised ilma Windowsita arvutid saabusid meile eelinstallitud FreeDOSiga, millega pole 99,9% kasutajaist mitte midagi peale hakata. Ubuntu't võib aga hakata kohe kasutama.

See, miks arvutiga tuleb kaasa Ubuntu 8.10, kahe aasta tagune versioon, selgus versiooniuuendust tehes. Vahepealsed 9.x versioonid ei toetanud Vostro WLAN-kaarti, kuid kõige uuem, 10.04 toetab taas.

Arvuti kohta ei saa öelda, et see oleks ilus, ning see illustreerib ilmekalt seda, miks me täpselt sama palju maksva HP 625 ettepoole paigutasime. Vostro korpus on matsakas ja maadõugu, kuid käe all kindel, välja arvutid klaviatuur, mis on igapäevase pideva kirjutamise jaoks veidi pehmemõitu. See-eest ei kuumene paksuõõtu korpus töö jooksul ja arvuti on väga vaikne.

Kartsime, et arvuti põrub akutestis haledalt, sest elu on näidanud, et tihti ei saa Li-

Dell Vostro 1015

Hind: 7990 krooni

Müügil: Klick

Tehniline info: vaata testi lõpust

nuxiga akust nii palju kätte kui Windowsiga, kuid eksisime. 3 tundi ja 10 minutit on paremuselt teine aeg, mis polegi nii odava sülearvuti kohta vähe.

Meile meeldib see Vostro eelkõige seepärast, et see pakub head alternatiivi Windowsiga odavatele sülearvutitele. Erinevalt mõnest konkurendist on Dell valinud just sellise riistvara, mis kõik viimseni ka Linuxiga töötab. Suspend töötab. Hibernate töötab. Kõik eriklahvid samuti. Lihtne ja odav Linux-i arvuti.

Vostro on just selline arvuti, mida osta, kui tahta ise operatsioonisüsteemi installida, teha mitmikbuuti või lihtsalt tihti eksperimenteerida. Arvutis kasutatud riistvara on garanteeritult toetatud.

KOKKUVÕTE

Tootja poolt Ubuntu kasutamiseks sertifitseeritud sülearvuti näitab end igati heast küljest. Soodsalt saadud hea arvuti Linux-i kasutajatele.

HINNE

Saleda joonega kaunitar

Ubuntu Vostroga sama kohta jagab hoopis teist masti arvuti. HP G62 on küllap taotluslikult väga „mäkiliku“ väljanägemisega. Jah, teiste imiteerimise asemel võiks ju ise midagi välja mõelda, kuid ei saa eitada, et lihtsa löikega ja monoliitset heledat korpus on hea vaadata. Kätte võtta on seda sama hea, korpus on tugev ja kindel, ainus paindub asi on klaviatuur, aga sellest ei pääse, kõikide suurte laiekraaniga arvutite klaviatuurid kipuvad olema pehmed.

Arvuti on üsna tugeva ventilaatoriga, jahutusjõudu on sel nii, et tapab, ning arvutit käivitades lükkab ventilaator tuurid sisse, kuid seejärel vaikib. 2 tundi ja 40 minutit filmivaatamist aku pealt veab Tallinna-Tartu otsa ära ning paljudel pole rohkem vajagi.

Jõudlusel on arvuti keskpärane ning ka midagi muud väga erilist siit ei leia, kuid see on isegi hea, sest kõige tobedam on see, kui arvuti üritab olla midagi väga erilist, kuid ei suuda seda välja kanda. Selle HPga saab igapäevast tööd teha ning seda pole häbi laual lahti hoida.

8990 krooni eest on siin arvutit küll ja

veel.

Ainus tõsine etteheide HPLE on läbimõtle matult lisatud kõige vasakpoolsem klahviriida. Vasakul pole kõige servmismis mitte Tab-, Caps Lock ja Ctrl-klahvide rida, vaid selle ees on veel eriklahvide rida. Tabi kõrval on DVD-mängija, Shifti kõrval Print ja Ctrl-i kõrval ... kalkulaator. Sedasama heitsime ette ka teisele HP-le ja meile jääb tõesti arusaamatuks, miks muidu nii sümpaatne arvuti on sellega ära rikutud.

Kui suuta sellest puudusest mööda vaada-

HP G62

Hind: 8990 krooni

Müügil: Klick

Tehniline info: vaata testi lõpust

ta, on tegu nägusa soodsa sülearvutiga. Eriti siis, kui igapäevane töö ei seisne kirjutamises, tasub selle arvuti poole vaadata.

Kui loed end tavakasutajaks, siis on sulle sellest arvutist küll ja veel.

KOKKUVÕTE

Laual stiilne ja käes mõnus sülearvuti, mille tugevateks külgedeks on häirivate vigade puudumine ja jõudlus, millest igapäevaseks tööks täiesti piisab.

HINNE

Kuldne kesktee jõu ja hinna vahel

Ordi Enduro paigutamise üldisesse pingerritta oli meil raskusi. Ühest küljest on arvuti võimsam kui enamik teisi, kuid päris mänguriarvuti mõõtu välja ei anna. Lisaks on arvutil küll 4 GB mälu, kuid erinevalt konkurentidest on Windows 7 vaid 32bitine, mis tervet 4 GB ära kasutada ei oska.

Ordi korpus on tugev ja stabiilne, läikiv randmetugi ja libe puuteplaat ei pruugi kõigile sobida, aga klaviatuur peaks küll paljudele head meelt valmistama sest see on ainsana täielikult eestikeelne ning lisaks veel väga hea ja kindel. Klaviatuur ei paindu praktiliselt üldse ja peaks ka veidi raskema käega toksijate käes mõnda aega vastu pidama.

Sel arvutil on ka testi kõige parema ehitusega ekraanihinged, mis võimaldavad ekraani 180 kraadi kallutada, et saavutada just täpselt sobivat vaatenurka. Iseasi, kui sageli seda vaja on, kuid selle arvutiga on see vähemalt võimalik, teistega mitte.

Endurol on kaks puudust, mille kallal võiks nuriseda. Esiteks jätab kõlarite maksimumvaljus soovida, vahetult arvuti taga istudes on see veel piisav, aga kui tooliga eemale

naalduda, jääb sellest väheks.

Teine, mis võib hakata pikemal kasutamisel häirima, on õrnalt vibreeriv randmetugi. Ilmselt on süüdlaseks kõvaketas. Vaid korra käsi peale pannes seda tunda pole, kuid kui kätel kirjutamise vahepeal puhata lasta, siis on väike värin tunda.

Arvestades seda, et arvuti hind jääb alla 10 000 krooni, tõstame selle arvuti siiski jagama kõrget kohta teiste, odavamate arvutitega, sest selle arvuti pakutavast toorest jõudlusest ei ole võimalik mööda vaadata.

Ordi Enduro 4599B

Hind: 9990 krooni

Müügil: Ordi

Tehniline info: vaata testi lõpust

Osta arvutile välised kõlarid juurde (aga küllap on need sul juba vanast arvutist üle jäänud ja ootamas) ja sul on arvuti, mis peaks kodus sind veel mitmed head aastad teenima.

KOKKUVÕTE

Suhteliselt soodne arvuti arvestatavalt üle keskmise jõudlusega. Enduro võiks vabalt vanemat koolipoisi lauaarvutit asendada.

HINNE

Arvuti tõsisemale mängurile

Pavilion kuulub selleaastases testis pisut eriliste arvutite rühma. Kolme järgnevat arvutit võiks soetada ainult eeldusel, et tead täpselt, miks sa sellise arvuti ostad.

HP Pavilioni näol on tegu testi võimsaima arvutiga, kuigi väljastpoolt seda ei ütleks. Korpus on õhuke nagu teistelgi, näiteks Ordi suurem sülearvuti näeb palju võimsam välja, ent tegelikult pole seda. Võimsusel on ka oma hind, selle arvuti puhul on selleks koormuse all tugevalt sahistav ventilaator. Õnneks ei lähe arvuti väga kuumaks, vasakpoolne randmetoe osa soojeneb, kuid ei muutu ebameeldivalt kuumaks nagu väikesel Ordil.

Arvuti teeb eriliseks veel seegi, et arvutis on kaks graafikakiipi, millest üks on võimsam ja teine voolusäästlikum, ning Windows oskab ise nende vahel lülitada vastavalt arvuti kasutusele, nt aku pealt töötades pakub ta võimalust lülituda teisele graafikakiibile. Kahjuks ei ütle arvuti, kumb kiip parasjagu kasutusse võetakse.

Klaviatuur on *chiclet*-tüüpi ja päris mõnus kasutada, kuid ka siin on klaviatuuri vasakus servas lisarida mõttetute nuppudega ja see

võib klaviatuuri servade järgi pimesi orienteerumisel sõrmede asukoha sassi ajada.

See arvuti on testi kõige kallim, mõnedest mudelitest lausa kaks korda kallim. Kui tahata arvutit veebisirvimiseks ja koolitöödeks, ei ole seda HPd mõtet osta. Kui on aga tahtmine ka mängu mängida, siis tasuks juba selle arvuti ostmisele mõelda.

Poodidest leiab ka teisi ja võimsamaid mängimiseks sobivaid arvuteid, kuid HP on kahtlemata neist üks nägusamaid. Seda ei tasu alahinnata, sest lõppude lõpuks pead sa

HP Pavilion dv6-3030sy

Hind: 14 490 krooni

Müügil: Klick

Tehniline info: vaata testi lõpust

oma arvutit ju iga päev oma laual nägema.

Enne säärase hulga raha väljaandmist veendu siiski, et sul ikka on reaalselt sellise jõudlusega midagi peale hakata, vastasel juhul ostad endale poeskäimiseks ralliauto.

KOKKUVÕTE

Selles kenas korpuses on võimsust kuhjaga, seda ka mängurite jaoks. Kallis, kuid kindlasti ka tulevikukindel sülearvuti.

HINNE

Sinine kui merelaine

Jõudsime enne testi algust just isekeskis arutada, et küllap on kõik arvutid nagu ikka kas mustad või hallid, kui saabus Samsung R590 (müügile tuleb mudel R580VE), mis ei olnud ei must, ei hall ega ka mitte moevärvi punane, vaid hoopis sinine.

Nagu HP Pavilionigi puhul ei arvaks välimuse järgi üldse, et arvuti jõudlus on kõvasti üle keskmise. Arvuti näeb välja nagu tavaline kontoritööks mõeldud sülearvuti, aga teeb paksema korpusega ja valjema ventilatoriga eelmise põlvkonna arvutitele tuule vabalt alla.

Korpus on kindel, ei loksu ega nagise, nagu suurelt arvutilt võiks oodata, LED-ekraan on kirkas ja selge ja klaviatuur on tugev, nagu me Samsungidelt ootama oleme harjunud.

Arvutit on mugav kasutada, laua taga töötades ei leiagi palju asju, mis häirima hakkaksid. Arvuti töötab vaikselt ja väledalt. Kõikide töödega, mida talle hambusse anda, saab hästi hakkama. Vanemaid mängu kannatab selle arvutiga samuti mängida ja kuna prognoositav hind on HP Pavilioni omast mada-

lam, aga Ordi omast kõrgem, siis jääb jõudluskugi kuhugi nende kahe vahepeale. Lihtsalt koolitööks on arvuti liiga kallis ja igapäevase mänguri jaoks ehk veidi nõrk. Ideaalne kasutaja on pigem juhumängur.

Üks asi siiski on, mida selle arvuti juures laita tahame, ja selleks on vilets klaviatuuri paigutus. Põhiosa ja numbrisektsiooni vahel ei ole mitte mingit tajutatavat eraldusjoont, klahvid jätkuvad samas reas ühtlaste vahedega ja Enter-klahv, mis peaks olema pimesi leitav, on sellel klaviatuuril ülevalt neljas ja

Samsung R580VE

Hind: umbes 12 500 krooni

Müügil: Samsung

Tehniline info: vaata testi lõpust

paremalt viies klahv keset klahvimerd.

NB! Tabelis on testitulemused meile antud prototüübiga Core i5 protsessoriga mudeli kohta, müügile tuleb sama graafikakaardiga, kuid Core i3 370M protsessoriga mudel.

KOKKUVÕTE

Keskmisest tublim ja särtsakam arvuti, kindla peale minek. Samsung julgeb ka korpuse osas teistest erineda.

HINNE

Netikohvikute püsikunde

Testi kõige väiksem ja ühtlasi ka nõrgim arvuti. Seegi kuulub selliste arvutite rühma, mida ostes peaks endale täpselt selgeks tegema, kas see sinu vajadustele vastab.

Kuna arvuti on nii väike, ei leia sealt optilist seadet, ent see ei tohiks väikeste arvutite kasutajatele üllatusena tulla. Nagu teisel Ordi süleril saab ka sellel ekraani kaugemale taha painutada, mitte päris horisontaalseks, aga päris selle lähedaseks. Kui suurel ja raske arvutil ei ole see nii kasulik, siis väikesel, mida saab igas asendis sülle võtta, on see oluline.

Korpus on tänu kompaktsusele tugev ja annab järele ainult siis, kui väga tugevalt peale suruda. Kahjuks on arvutisse mahtunud vaid 2 USB-pesa, ent ka see ei peaks nii väikese ja nii odava arvuti juurest eemale peletama, pigem võiks selleks olla tugevalt kuumenev randmetugi. Koormuse all läheb randmetugi mõlemalt poolt kuumaks ja mitu tundi järjest käsi sellel hoida ei tahaks, ehk välja arvatud talvel.

Protsessor on arvutil nõrguke ja see on ka testitulemustest selgelt näha. Ei 1080p ega 720p YouTube'i videod ei ole sujuvad. 1080p

on seisvate piltide rodu, 720p on hüppeliselt arenev pildiseeria ja alles 480p puhul võib rääkida sujuvast videopildist. Selle põhjuseks on aga Flashi ebatõhus vahekiht, sest filmide kõvakettalt vaatamine annab hoopis teise tulemuse. Otse kõvakettalt vaadates veab arvuti 1080p filmi auga välja.

Nagu öeldud, on Ordi nende jaoks, kes teavad täpselt, et neil on vaja väikest ja odavat arvutit. Seda on hea kaasas kanda ja see on võimsam kui netbook.

Pikaks päev otsa kestvaks töötegemiseks

Ordi N1210 Plus

Hind: 6990 krooni

Müügil: Ordi

Tehniline info: vaata testi lõpust

ei pruugi arvuti aga sobida, seda just kuumeneva randmetoe pärast. Osta Ordi pigem mitte oma ainsaks sülearvutiks, vaid teiseks sülearvutiks, millega kodunt väljas käia. Teisi selle testi arvuteid kodunt välja juba ei vii.

KOKKUVÕTE

Spetsiifiline kergarvuti täpselt oma vajadusi teadvale kasutajale. Mobiilse töökohana kõigist teistest peajagu üle. Ära osta netbook'i, osta pigem N1210 Plus.

HINNE

Moeka joonega ja leplik

See Asus tuli testi FreeDOSiga, mille me asendasime Ubuntu 10.04-ga. MSI ja Samsung R528 puhul ei läinud see päris veatult, ent Asus on küll vaat et ideaalne Linux-arvuti. Kui Delli Ubuntu Vostro ei oleks 2000 krooni odavam, võiks neil peaaegu kohad edetabelis ära vahetada.

Korpus on sümpaatne ja tagasihoidlik, randmetugi ei kuumene, puuteplaat on mugav ja klaviatuur samuti. Kui mõnikord sarjatakse meid, miks me pöörame nii palju tähelepanu ekraanidele ja klaviatuuridele, selle asemel et tehnilisi andmeid imetleda, siis kuidas saakski see teisiti olla, kui klaviatuur üksinda võtab tihtipeale enda alla viiendiku arvuti pindalast ja see on ainus koht arvutit, mille vastu me iga päev puutume.

Asuse klaviatuur on veidi pehme, kuid klahvid on sellised, millega on mugav kirjutada. Millegagi end ümber harjutada pole tarvis. Numbrisektsiooni ja põhiosa vahel on veidi laiem vahe ja see aitab Enterit ja tagasivõtuklahvi pimesi leida.

Arvuti kõlarid on head, juba poole peale seatud valjusega on need paremad kui Ordi

Enduro omad maksimumvaljusel.

Päris ideaalselt Asus Ubuntu siiski ei klapi, une- ja talveunerežiimiga on probleeme, arvuti ei ärka iga kord korrektselt üles. WiFi, helitugevuse ja ekraaniheleduse muutmise toimivad, kuid puuteplaadi väljalülitamise nupukombinatsioon mitte. Lohutusena töötab aga kahesõrmekerimine kohe installeeritud, ilma et peaks ise seda kuidagi tööle keelitama.

Sellepoolet on Asus K52F Linuxiga töölaularvutiks väga stiilne valik. Filme on sellelt

Asus K52F

Hind: 9990 krooni

Müügil: Arvutikeskus

Tehniline info: vaata testi lõpust

lausa lust vaadata ja ka Full HD videote kuvamine üle veebi ei valmista arvutile absoluutselt mitte mingeid probleeme.

See arvuti on hea, kui viitsid ja oskad sellele Linuxi peale panna.

KOKKUVÕTE

Kui Windowsi osta ei raatsi, siis saab selle arvutiga ka Ubuntu kenasti töötada. Mõned probleemid siiski on, päris veatu Linuxi tugi ei ole.

HINNE

Tagasihoidlikkus on voorus

R528 eristub teistest esmapilgul kohe selle poolest, et korpus on kaetud ruudulise must-riga plastiga, erinevalt teiste arvutite enam-vähem siledatest pindadest. Kasutama asudes tekib just selle korpuse suhtes pigem poolehoid, sest siin ei jää näha ei sõrme- ega randmejääljed, ja käe all ei ole materjal „igav“.

Ka see arvuti on müügis FreeDOSiga ning sellelegi installisime ise Ubuntu. Samsungi riistvara tundis Ubuntu kenasti ära ja oskas ka enamiku nuppe kasutusele võtta. Kui Asusel ei saanud klahvikombinatsiooni abil puuteplaati välja lülitada, siis Samsungil saab.

Ka une- ja talveunerežiim toimivad peaaegu veatult. Arvuti läheb kenasti magama ja ärkab üles ka, kuid akutoitel seda tehes juhtub, et ärgates töötab ekraan poole heledusega. Kuna heleduse muutmise klahvikombinatsioon ei tööta, tuleb ekraani heleduse taastamiseks arvuti taas magama panna. Seekord ärkab ta täisheledusel.

Puuteplaadi serveribaga kerimine töötab, kuid mitmikpuute tugi ei tööta.

Peamiselt kirjatööd tegevate või koodi kirjutavate kasutajate rõõmuks tuleb mainida,

et R528 on ainus sülearvuti meie testis, kus F-klahvid on suurte vahedega rühmitatud, nii nagu me oleme harjunud nägema eraldiseisvatel klaviatuuridel: F1-F4, vahe, F5-F8 jne. Ka on Fn-klahve kaks, üks paremas, teine vasakul klaviatuuri otsas. Kui veel numbrisektsiooni ees oleks ka suurem vahe, võiks selle klaviatuuri peaaegu testi parimaks hinnata.

Arvutiga on mõnus ja probleemivaba töötada ning arvuti tagasihoidlik välimus hakkab kiiresti meeldima.

See on arvuti, mis ei tõmba tähelepanu

Samsung R528

Hind: 9250 krooni

Müügil: Arvutikeskus

Tehniline info: vaata testi lõpust

endale, vaid laseb sul rahulikult tööle keskenduda. Sellisena me oleksime nõus seda kas või isegi oma laual kasutama. Ainult et võrdluses teistega kipub tugevaid plusse juba veidi väheks jääma.

KOKKUVÕTE

Rahulik arvuti töölaual. Sobib vana kooli klaviatuuriga harjunud kasutajale. Kirjanikud ja koodiväänajad vaadaku kindlasti selle arvuti poole.

HINNE

Midagi temas ju on, aga ...

X52JB on peaaegu identse korpusega, kuid teise sisuga kui K52F. See Asus on Windows 7-ga ja ATI graafikakaardiga. Jõudluselt on arvuti üle testi keskmise, kuid päris mänguri-arvutiks seda pidada ei saa. Tegu on siiski pigem võimsa töölauaarvutiga, mis ei jää hätta ei filmidega ega mõne aasta taguste mängudega.

Sellisenäolise X52JB oma ülesannet eeskujulikult. Arvuti ise on hea, vaikne ja viisakalt rahulik. Kui randmetoelt koledad klepsud ära kiskuda, on tegemist igati soliidse väljanägemisega sülearvutiga.

Asus paneb arvutiga kaasa tarkvara, mis võimaldab lülitada erinevate töörežiimide vahel, millest üheks on ka „Vaikne kontor“, kuid vaevalt et selle järele kunagi vajadust tekib, sest arvuti on niigi väga vaikne. Mõni neist võib siiski kasulikuks osutuda, nt aku säästmise režiim mitte ainult ei vähenda ekraani heledust ega muuda unerežiimi taimereid, vaid keerab töölaua maha ka Aero ja muu tilu-lilu.

Akuaja osas midagi eriti hõisata pole. 2 tundi ja 7 minutit filmivaatamist on kolman-

diku jagu vähem kui testi kõige võimsamal, HP Pavilionil.

Õnneks või kahjuks ei ole arvutist midagi väga head või halba pajatada. Tegemist on ilusa ja võimeka arvutiga, aga kui tahaks üles lugeda plusse, miks teda teistele eelistada, siis jääme hätta. Sama lugu on miinustega, ega tal neid peale hinna nii väga polegi.

Väljumisel on see pea identne testis olnud teise Asusega, K52F-ga ja kui sulle satub poeriulis ette üks, siis tead kohe ka, kuidas näeb välja ja käe all tundub teine.

Asus X52JB

Hind: 11 990 krooni

Müügil: Elion

Tehniline info: vaata testi lõpust

Asuse lisatarkvara ei loo meie arvates piisavalt väärtust, et see arvuti kohta tuntavalt tõstaks. See arvuti ei ole ju halb, aga puuduvad mõjuvad põhjused, miks peaks just sellega poest koju jalutama.

KOKKUVÕTE

Võimas arvuti, kuid silmnähtavad eelised konkurentide ees puuduvad. Osta, kui saad hinda alla kaubelda või kauba peale veel midagi juurde.

HINNE

Kaksikvend, see õnnetuke

Teine sama mudelinumbrit kandev Dell Vostro on hoopis teistest puust. Poodide hinnakirjades näpuga järke ajades jälgige hoolikalt, milline Vostro seal kirjas on.

See Vostro on Windows 7-ga ning Celeron Dual Core protsessoriga. Kahjuks toob Windows endaga automaatselt kaasa terve rea probleeme, mida samal arvutil Ubuntu-ga ei olnud.

Teate seda ütlust „liigne agarus on ogarus“? See kehtib täiel määral Windowsiga kaasa tuleva Trend Micro viirustõrje kohta, millel õnnestus oma ülipüüdlikkuses ära blokeerida Java värskenduste tirimine. Selle blokeerimise mahavõtmine käib aga tavalisele arvutikasutajale üle mõistuse.

Kummalisel kombel on kõlarid nii nõrgad, et päeval normaalses toa- või kontori taustamüra filmi vaadates pole võimalik isegi sõnadest eriti aru saada. Ordi, mille kõlarite nõrkus samuti kõrva jäi, on selle Vostro kõrval lausa treenitud häälega ooperilaulja.

Operatiivmälu on arvutil 3 GB, kuid Windows 7 on 32bitine. Põhimõtteliselt ei saa siin midagi ette heita, kuid vaadates seda,

kuidas konkurendid on läinud üle tuleviku-kindlale 64bitisele Windowsile, jääb mulje, et siin on täiesti mõttetult kokku hoitud mitte millegi nimel, sest hinnavahe 32- ja 64bitisel Windowsil ei ole. Sama heitsime ette ka Ordile, kuid Ordil kompenseerib seda puudust vähemalt palju parema hinna ja jõudluse suhte, mida Vostrol lihtsalt ei ole.

Samuti on kahe Vostro vahel hõimastav akukestuse erinevus. Ubuntu-ga ja teise protsessoriga Vostro 1015 pidas vastu üle 3 tunni, see aga vaid 1 tund ja 45 minutit.

Dell Vostro 1015

Hind: 8990 krooni

Müügil: Elion

Tehniline info: vaata testi lõpust

Kahjuks on võrdluses teistega väga raske leida neid plusspunkte, mille alusel seda arvutit teistest ettepoole tõsta. Uskudes meie kogemust teise Vostroga, võime oletada, et seegi sobiks heaks Linux-i arvutiks.

KOKKUVÕTE

Tarkvaravalik paneb kukalt kratsima. Aku on nõrk ja jõudlus kesine. See arvuti vajab oskaja ülekäimist, et sellest viimast võtta.

HINNE

Ainult tõsisele isetegijale

Kui arvuti nii odav on, siis on kaks võimalust – see on kas imehea pakkumine või on kuskil konks. CR630 puhul on tegemist teise variandiga. Selle hinna eest on arvutiga kaasas ainult FreeDOS. Kuna sellega pole tänapäeval kellelgi enam suurt midagi teha (DOSi rakenduste jaoks uut arvutit osta oleks üsna rumal), installisime arvutile Ubuntu nagu kõigile teistele Windowsita arvutitelegi.

Ubuntu tundis kõik muu riistvara ära ja oskas seda kasutusele võtta peale sisseehitatud traadita võrgu kaardi. Ühendasime arvuti võrku kaabliga ja utsitasime Ubuntu vajalike draivereid leidma, kuid see ei kandnud vilja. Internetis ringi sorides saime teada, et jah, põhimõtteliselt saaks võrgukaardi tööle, kui ise vajalikud moodulid kokku kompileerida, aga seda me ei teinud. Kas koolilaps, kes selle arvuti endale ostaks, teeks seda? Arvatavasti mitte. Sülearvuti ilma traadita side võimaluseta on nagu madala põhjaga auto – sa saad sõita ainult siledal peateel, küla vahele või auklikku hoovialasse sisse põigata lihtsalt ei õnnestu.

Ka koostekvaliteedilt on MSI teistega võr-

MSI CR630

Hind: 5990 krooni

Müügil: Klick

Tehniline info: vaata testi lõpust

reldes veidi õnnetuke. Terve esimene ots veterub paari millimeetri ulatuses kui sellele vajutada. Piisab käte randmetoele asetamisest, kui juba on tunda, kuidas arvuti esiots veterub. See tuleb sellest, et arvuti kummijalad ei kinnitu mitte suure korpuse külge, vaid põhja alt lahtikeeratavate plaadikeste külge, mille puudub seespool tugevdav konstruktsioon.

Puuteplaadi nupud on tuimad. Ekraanil objektide lohistamine puuteplaadi nuppu all hoides osutus kohati keeruliseks, sest tuim nupp kippus mingil hetkel lihtsalt „ära kukku-

ma”. Vaatamata AMD Sempron protsessorile, on jõudlust piisavalt igapäevaseks tööks ja meelelahutuseks. 1080p YouTube'i videote näitamine ei valmista probleeme, kuigi sama ülesanne pani nõrgemad arvutid kokutama.

KOKKUVÕTE

Võib-olla jätaks see arvuti parema mulje koos viimase peal töötava Windowsiga, kuid sellisel kujul tuleb arvutiga kaasa rohkem meelehärmi kui heameelt.

HINNE

KOKKUVÕTE

Võit läks seekord üksmeelselt Dell Inspiron 1470-le, mida võib nimetada tõesti sülearvutiks, mitte lauaarvuti asendajaks. Hoollimata nõrgematest tehnilistest näitajatest, ei ole Dell ka nii nõrk, et sellega midagi muud peale kirjatöö teha ei saaks. Koduseks filmivaatamiseks, netis surfamiseks ja muuks keremaks meelelahutuseks polegi suuremat

ega võimsamat vaja.

Eriotstarbelistest süleritest tahame eraldi esile tõsta veel HP Pavilioni, mis sobib ka mängurile, ning Ordi N1210-t, mis odav ja väike ning mis on vaat et ainus, millega tahaks reaalselt kuskil kohvikus WiFi otsas istuda.

Ülejäänud arvutid on küll igaüks omalt ko-

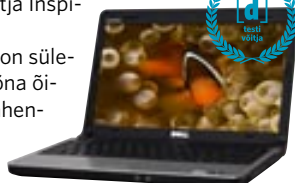
halt head, kuid sobivad siiski vaid lauaarvuti asendajaks. Ühtegi sellist arvutit seekord ei olnud, mille pärast tuleks oma aasta või kaks vana arvuti tingimata välja vahetada.

Kõige lõpuks anname ikkagi sama soovitusena nagu iga kord – ärge pimesi ostke. Minge poodi ja katsuge ise oma käega järele, milline on see arvuti, mis just teile sümpatiseerib.

1 Dell Inspiron 1470
See aasta on Delli aasta. Ühelgi varasemal aastal pole meile nii palju Delle saanud kui seekord. Möödus on ajad, kus riulitelt vaatasid vastu ainult erineva moega HPd.

Meil on rõõm näha, et Delli turuvallutus ei kujuta endast lihtsalt turu paljude mudelitega üleujutamist, vaid et valikusse satub ka tõeliselt toredaid arvuteid nagu sellekuine testivõitja Inspiron 1470.

See arvuti on sülearvuti selle sõna õiges ja heas tähenduses.

2 HP 625
HP jaksab toota rohkem mudeleid kui kümme tehnikaajakirja ja neist ülevaateid jõuavad teha. Mitme testi tulnud HP seast jäi meile silma just see, sest see tähistab hoopis uut hinnataset.

Meil on hea meel, et HP on suutnud sellise hinna sisse suruda kena korpuse (sest esikoha võitnud Inspiron tegelikult ju nii ilus ka ei ole), mati ekraani ja mõistliku jõudluse, mis ei tekita tunnet, nagu oleks tegemist lihtsalt suure netbook'iga. Teine koht on auga välja teenitud.

3 Dell Vostro 1015
Kolmanda koha andsime ilma igasuguste kõhklusteta Delli arvutile, millega saab poest kaasa mitte Windowsi, vaid Ubuntu Linuxi. Me teame omast käest, et spetsiifilisi rakendusi mittevajavat igapäevatööd saab Ubuntuga teha väga hästi, ning kui poest saab tõesti osta arvuti, mis on odav ja korralik ning millel pole mitte nii populaarne Windows 7, vaid hoopis vabataarkvara, siis on see meie arvates ainult tervitatav.

Windowsi arvelt kokku hoitud raha eest saab osta ju üht-teist muud tarvilikku.

TULEMUSED

	Dell Inspiron 1470	HP 625	Dell Vostro 1015	Hp G62-a15y	Ordi Enduro 4599B	HP Pavilion dv6-3030sy	Samsung R580VE	Ordi N1210 Plus	Asus K52F	Samsung R528	Asus X52JB	Dell Vostro 1015	MSI CR630
Operatsioonisüsteem	W7HP 64 bit	W7HP 32 bit	Ubuntu 8.10	W7HP 64 bit	W7HP 32 bit	W7HP 64 bit	W7HP 64 bit	W7HP 32bit	FreeDOS	FreeDOS	Win 7HP 64 bit	W7HP 32 bit	FreeDOS
Ekraan	14 tolli, 1366 x 768	15,6 tolli, LED, 1366 x 768	15,6 tolli, LED, 1366 x 768	15,6 tolli, 1366 x 768	15,4 tolli, 1366 x 768	15,6 tolli, 1366 x 768	15,6 tolli, LED, 1366 x 768	12,1 tolli 1366 x 768	15,6 tolli, 1366 x 768		15,6 tolli, 1366 x 768	15,6 tolli, LED, 1366 x 768	15,6 tolli, 1366 x 768
Protsessor	Intel Pentium Dual Core SU4100 1,3 GHz	AMD Athlon II Dual Core P320 2,1 GHz	Intel Core 2 Duo T6570 2,1 GHz	AMD Athlon II Dual Core P320 2,1 GHz	Intel Pentium Dual Core T4500 2,3GHz	Intel Core i3-350M 2,26 GHz	Intel Core i5 450M 2,40 GHz *	AMD Athlon Neo MV40 1,60GHz	Intel Core i3 370M 2,26 GHz	Intel Core i3 330M 2,13 GHz	Intel i3-350M 2,13 GHz	Intel Celeron Dual Core T3100 1,9 GHz	AMD Sempron V120 2,2 GHz
Kõvaketas	320 GB 7200 p/m	250 GB 7200 p/m	320 GB 5400 p/m	320 GB 7200 p/m	500 GB 5400 p/m	500 GB 7200 p/m	500 GB 5400 p/m	250 GB	500 GB 5400 p/m	250 GB 5400 p/m	320 GB	320 GB 5400 p/m	160 GB
Mälu	3 GB	2 GB	3 GB	3 GB	4 GB	4 GB	4 GB	2 GB	4 GB	2 GB	4 GB	3 GB	2 GB
Graafika kaart	Intel GMA X4500 MHD	ATI Mobility Radeon HD 4200	Intel GMA X4500 MHD	ATI Mobility Radeon HD 4250	Nvidia GeForce GT 130M 512 MB	ATI Radeon HD 5650 1 GB	NVIDIA GeForce GT 330M	ATI Radeon HD 3200 320 MB	Intel GMA HD	Intel GMA HD	ATI Radeon HD 5145	Intel GMA X4500 MHD	ATI Mobility Radeon HD 4270
WLAN/Bluetooth	bgn/ei	bgn/jah	bgn/ei	bgn/ei	bg/jah	bgn/jah	bgn/jah (Bluetooth 3.0)	bg/jah	bgn/jah	bgn/jah	bgn/jah	bgn/ei	bgn/jah
USB/eSATA	3xUSB	3xUSB	4xUSB	3xUSB	2xUSB, 1xUSB/eSATA	3xUSB, 1xUSB/eSATA	3xUSB, 1xUSB/eSATA	2xUSB	3xUSB	3xUSB	3xUSB	4xUSB	2xUSB, 1xUSB/eSATA
Videoväljund	VGA/HDMI	VGA/HDMI	VGA	VGA/HDMI	VGA/HDMI	VGA/HDMI	VGA/HDMI	VGA/HDMI	VGA/HDMI	VGA/HDMI	VGA/HDMI	VGA	VGA/HDMI
Muu	DVDRW, mälukaardilugeja, LAN	DVDRW, mälukaardilugeja, LAN, modem	DVDRW, mälukaardilugeja, FireWire, modem, Express-Cardi pesa, LAN	DVDRW, mälukaardilugeja, LAN	DVDRW, mälukaardilugeja, Express-Cardi pesa, dokiport, modem, LAN, eestikeelne Windows	DVDRW, mälukaardilugeja, USB-TV-kaart, LAN, taustavalgustusega klaviatuur	DVDRW, mälukaardilugeja, Express-Cardi pesa, LAN	Mälukaardipesa, LAN, optiline seade puudub	DVDRW, mälukaardilugeja, LAN	DVDRW, mälukaardilugeja, LAN, aku täituvuse indikaator	DVDRW, mälukaardilugeja, LAN	DVDRW, mälukaardilugeja, FireWire, modem, Express-Cardi pesa, LAN	DVDRW, mälukaardilugeja, Express-Cardi pesa, LAN
Mõõtmed (cm)	34 x 24,2 x 2,6-2,9	37,2 x 25 x 2,7	37,6 x 24,8 x 3,68	24,6 x 37,4 x 3,18-3,68	35,7 x 25,7 x 3-3,9	24,5 x 37,8 x 3,17-3,57	37,9 x 25,6 x 3,3-3,7	30 x 22,2 x 2,9	38 x 25,5 x 3,5	37,9 x 25,6 x 2,9-3,6	38 x 25,5 x 3,5	37,6 x 24,8 x 3,68	37,4 x 24,75 x 3,5
Kaal (kg)	2	2,5	2,2	2,2	2,7	2,5	2,6	1,3	2,6	2,5	2,6	2,2	2,5
3DMark03	1907	3422		3768	13 205	21 072	18 834	2507			10 720	1952	
3DMark06	770			1706	4904	7299	7245	1072			4084	858	
PCMark Vantage	2677	3137		3320	3827	5966	5544	1488			5107	2850	
Memories	1825	2049		1988	2820	3879	3787	1029			3133	1962	
TV & Movies	2077	2343		2128	2783	3528	3649	874			3616	2441	
Gaming	1799	2153		2463	3103	5189	4646	1104			4133	1800	
Music	3115	4103		3960	4822	5645	5302	2180			4826	3789	
Communications	2818	3304		3589	3950	4139	4355	1637			3844	2795	
Productivity	1968	2866		3115	2513	5033	4378	1608			4088	1680	
HDD	3645	3648		3144	3462	4040	3608	2546			3217	3054	
Akutest (video)	5:16	2:15	3:10	2:40	2:02	3:00	2:33	2:06	2:14	1:35	2:07	1:45	2:05
Hinne	5	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	2
Koht	1.	2.	3.-5.	3.-5.	3.-5.	6.-8.	6.-8.	6.-8.	9.-12.	9.-12.	9.-12.	9.-12.	13.
Hind (kr)	9990	7990	7990	8990	9990	14 490	umbes 12 500	6990	9990	9250	11 990	8990	5990
Müügil	Klick	Klick	Klick	Klick	Ordi	Klick	Samsung	Ordi	Arvutikeskus	Arvutikeskus	Elion	Elion	Klick

* Müügil tuleb R580VE i3 370M protsessoriga

Hea hiir on sinu kõige parem väike sõber

Olgem ausad – hiir võib arvuti juures osutada üheks kõige olulisemaks asjaks, sest kehv ja käsi väsitav hiir teeb iga arvuti kasutamise õudusunenäoks. Sel kuul on meie väikeses testis neli väga head hiirt.

Nagu mõnikord ikka, sai ka selle testi idee alguse tõsiasjast, et ühel meist oli vaja endale hea hiir osta. Ei, mitte mingi eriline mängurihiir, vaid üks väga hea tavaline arvutihiir inimesele, kes arvutit väga palju kasutab. Selline, millega oleks hea netis surfata ja võib-olla natuke fotosid töödelda ning ehk mängidagi.

Järgnevate nädalate jooksul aga selgus, et vähemalt Eestis on valida peamiselt Logitechi ja Logitechi vahel, nii võimsalt on üks firma meie turgu valitsemas. Isegi suured hulgiilad vangutasid pead ja ütlesid, et kallistest tippklassi hiirtest on neil pakkuda vaid Logitechi. Odavamas otsas on valikut küll, aga meid huvitas see kõige parem. Nii saigi selle testi lõplik rivistus kokku veidi kummaline, aga kahjuks

tänast turuolukorda peegeldav: meil on kaks kallima otsa Logitechi ning selle kõrval Apple'i Magic Mouse ja erilise ergonomikaga Minicute'i hiir.

Me kasutasime neid kõiki vähemalt nädala vältel oma igapäevatoos, täiesti tavalise kontorilaua peal ilma mingite spetsiaalsete mattideta, sest tänapäevaste sensorite juures peaks küll selge ole-

ma, et hiirematt on eelmisesse sajandisse jääv leiutus. Jah, erandeid on, kui me räägime mänguritest või näiteks arvutigraafikutest, kelle jaoks hea randmetoega hiirematt võib olla tõeliseks päästjaks, kuid enamik meist, tavalistest inimestest, ilmselt hiirematti ei kasuta.

Seega lohisid kõik neli hiirt ühe tavalise puidust kontorilaua peal ja tegid kuulekalt oma igapäevast tööd. Mõned neist meeldisid meile rohkem ja mõned vähem, kuid selge on see, et kallid hiired ongi üldjuhul juba head ning ühtegi neist ostes ei pane väga mõõda. Teiseks sai kinnitust see, et Logitech on tõesti hiirte kuningas – see on ala, mida nad läbi ja lõhki tunnevad ning kus nad naljalt ei eksi.

HENRIK ROONEMAA

Kõik neli hiirt lohisid nädal aega kuulekalt meie töölaual ja tegid kõiki neid asju, mida ühe arvutihiiriga tehakse

Suur ja soliidne Logitech

Testi parim hiir osutus testi parimaks hii-
reks, võib öelda kokkuvõtteks. Logitechi Per-
formance Mouse MX peaks nii hinna, välja-
nägemise kui maine poolest olema tehniliselt
ja ergonomiliselt üks parimaid, mida maail-
mas üldse pakkuda, ja nii ka on.

Performance Mouse on suur, korralik ja
väärkas hiir, mis ei jäta mingit kahtlust, et ta
ongi loodud just selleks, et temaga igapäe-
vaselt tööd teha ning et ta oleks selle juures
võimalikult mugav.

Selle hiire puhul pole mõtet rääkida, kui-
das ta kätte istub. Tema kaarjas kuju on selli-
ne, et käsi istub pigem hiiresse, mitte hiir kät-
te. Igatahes on Performance Mouse MX nii
täpselt käekuju järgi valatud, et tema kasuta-
misel polegi varsti sellist tunnet, nagu teeks
käsi midagi ebaloomulikku või rasket. Pöial

toetub kindlalt kummisele alusele ning peo-
pessa ise hiire küürakale seljale, jättes sõrmed
vabaks nuppude jaoks. Nuppe on meeldi-
valt vähe: vasakul pöidla all edasi-tagasinupp
ja massiivse Zoom-ratta juures veel üks, mis
vajadusel vabastab ratta liikumise. Nii saad
ise valida, kas ratas liigub vabalt või kergelt
jõnksutades.

Nagu uuematel ja parematel Logitechi
hiirtel ikka, on ka sellel küljes Darkfieldi sen-
sor ning meie testis liikus see hiir hästi küll
tõepoolest igasugusel pinnal, alates töö-
lauast ja lõpetades klaasi ning isegi läikiva
HP fotopaberiga.

Arvuti külge ühendatav USB-vastuvõt-
ja on mõnusalt väike. Hiire tööks on vajalik
üks AA-möödus aku, mis peaks vastu pida-
ma kuni kuu aega (meie testi jooksul igata-

Logitech Performance Mouse MX

Hind: umbes 1500 krooni

Müügil: küsi arvutipoodidest

hes aku tühjaks ei saanud). Akut saab laadi-
da kas hiirega kaasa antava USB-kaabliga või
seinakontaktist (ka seinadapter on kaasas).
Aku tühenemisest annab märku hiirel olev
indikaator.

Kui Performance Mouse MX-i eest küsitav
hind sulle sobib, on tegemist kindlasti parima
valikuga siit testist. Tõsiste mängurite jaoks
jääb ta ilmselt aeglaseks, kuid tõsiste arvu-
tikasutajate jaoks on tegemist hea sõbraga
ning mis peamine – su käsi rõõmustab selle
hiire üle veel rohkemgi kui sina.

KOKKUVÕTE

**Hea, suur, kallis, mugav, kvaliteetne ja mõnus hiir, mis teeb arvutikasutamise
nii mugavaks, kui üks hiir seda üldse teha saab. Ilmselt parim hiir, mis saada.**

HINNE

Suure hiire väike vend

Logitech ütles sulle hea meelega, et peaksid endale ostma kaks nende kallivõitu hiirt: 1500 krooni eest suure Performance Mouse MX-i, mis oleks igapäevases kasutuses, ning 1100 krooni eest väiksema, kaasaskandmiseks sobiva Anywhere Mouse MX-i, mis mahub kenasti sülearvutikotti.

Me ütles ka hea meelega sedasama, aga hinnasildid kutsuvad mõistusele. Anywhere Mouse MX on tõepoolest väga, väga hea hiir, aga meie arvates veidi liiga kallis.

Kui igapäevane n-ö lauahiir ei ole luksusese, siis sülearvutihiir paljude jaoks on, sest tänapäevased puuteplaadid on nii head küll, et tänaval, lennujaamas ja mujal saab sülearvutiga tihti ilma hiireta hakkama. Kes ei saa, ostku Anywhere Mouse MX, nii lihtne see ongi.

Väliselt on kaks Logitechi hiirt veidi sarnased, vähemalt materjalide poolest. Väiksem hiir ei ole niimoodi käe järgi valatud kui suurem, kuid on siiski hea küüraka kujuga ning kuigi käsi ei toetu tema peale, vaid on pigem ta ümber, on tunne hea: nädalase ohtra kasutuse järel pole midagi ebameeldivat öelda.

Logitech Anywhere Mouse MX

Hind: umbes 1100 krooni

Müügil: küsi arvutipoodidest

Mõnele ehk meeldib väike hiir rohkemgi, sest ta on kuidagi särtsakam kui suur ning liigub kergemini – suur teeb laul lohisedes kraapivat häält, väike aga vaid õrna sahinat.

Suure hiire liigutamiseks on veidi rohkem jõudu vaja, väike aga kuuletub igale väiksemale sõrmeliigutusele.

Ka väiksemas hiires on sama Darkfieldi sensor, nii et ta sobib ideaalselt kasutamiseks ükskõik millisel pinnal.

Väikese hiire jõuallikaks on kaks AA-suurusel patareid (mitte akut) ning hiirel endal seega laadimisvõimalust ei ole.

Kui patareid tühjaks saavad, tuleb nad uuetega asendada (või akud välisesse laadijasse tõsta).

Energia säästmiseks on hiire all ka nupp, mis lülitab hiire välja ning ühtlasi kaitseb sensorit.

KOKKUVÕTE

Sama sensoriga nagu suurem vend Performance Mouse MX, aga ise pisem ja sobib kaasaskandmiseks. Väga hea, kuid meie arvates siiski liiga kallis.

HINNE

Maagiline valge hiir

Ühes kuulsas ulmeraamatus tuli välja inimkonnale seni teadmata tõsiasi, et planeeti valitsesid tegelikult valged hiired, kes siit enne Maa hukku lihtsalt koju tagasi sõitsid. Ei tea, kas just sellepärast, aga igatahes on Apple'i hiirel põldlaküüdi teejuhti silmas pidades igati sobiv ambitsioonikas nimi.

Apple'i hiired on alati olnud kuidagi kummalised. Aastaid tagasi panid nad arvutitega kaasa pisikesi ümmargusi hiiri, mida osad kasutajad kirklikult armastasid, teised jälle samavõrd kirklikult vihkasid. Ka Magic Mouse on ebatavaline ning isegi pärast nädalast ohtrat kasutamist ei ole võimalik ühest seisukohta võtta.

Ta on madal, käsi ei toetu peaaegu üldse hiire peale, vaid hoiab pigem hiire ümber kinni. Hiirel pole nähtavaid nuppe, vaid ta on üleni üks sile plaat, mille eesmine osa on puutetundlik. Nupuna toimib terve hiire korpus, mida saab vajutada ja mis seejuures igati traditsiooniliselt liigub ja krõpsub, kuid oma võlu annab kogu asjale puutetundlikkus: sellega saab simuleerida paremklopset,

Apple Magic Mouse

Müügil: IM Arvutid

Hind: 1210 krooni

nimetissõrmega mööda hiirt libistades saab üles-alla kerida ning kahe sõrmega vasakule- paremale viibates toimib see brauseris edasi-tagasi-nupuna.

Hiir ühendub arvutiga üle Bluetoothi ning kui viis minutit Google'is otsida, leiab ka Windowsi draiverid, kus üles-alla kerimine on tööle saadud, vasakule- paremale liikumine brauseris aga kahjuks mitte. Hiire jõual-

likaks on kaks AA-suurusel patareid, mis meie nädalase testi ajal igatahes tühjaks ei saanud, vaid nädala möödudes oli akut veel 95% järel.

Küll aga hakkas pärast nädalast kasutamist parem ranne väga valutama ja tundus paistes olevat. Arstitõendit ei ole ja seega ei hakka otse näpuga näitama, aga probleem kadus mõne päeva jooksul, kui võtsime uuesti kasutusele Logitechi. Mõned nupukamad kasutajad on Magic Mouse'i ergonoomika parendamiseks sellele lausa silikoonist klotsi peale kleepinud, et peopesa niimoodi toetada. Igatahes ei tundu ta käe all ei mugav ega ebamugav, aga ranne, näe, valutab.

KOKKUVÕTE

Apple'i moodi valge, ilus, läikiv ja sile ning tehniliselt väga edasijõudnud, kuid kasutusmugavus jättis nädalase proovimise järel siiski soovida.

HINNE

Ütle oma hiirele tere

Minicute ei ole just maailma tuntumaid hiiretootjaid, kuid aeg-ajalt kerkib suurte ja tuntud tegijate kõrvale väiksemaid üritajaid, kes tihti rõhuvadki erilisele disainile ja näiteks täiesti uuelaadsele kujule, mis peaks olema palju ergonomilisem.

Üks selliseid on ka Minicute oma EZMOUSE'i sarjaga, mille idee põhineb sellel, et su käsi mitte ei ole lapiti hiire peal, vaid küljega nagu sõbrale tere andes. Proovi ise järele – pane oma käsi esmalt lapiti laua peale, peopesa allpool, ning seejärel nii, nagu annaksid tere, labakäsi küljele püsti. On ju suur vahe? Kui peopesa on lapiti laua peal, on kogu käsi veidra nurga all ja pinges, alates õlast ja lõpetades randmega. Kui aga käsi toetub lauale küljega, tundub see asend palju loomulikum.

Just sellele rõhub ka Minicute ja see polegi üldse vale – ka pärast mitmekuist EZMOUSE'i kasutamist tundub see endiselt väga käesõbralik.

Paar probleemi tal siiski on. Esiteks tahab Minicute sind uskuma panna, et sa kasutaksid hiirt tõesti peopesa allpool, aga see pole

Minicute EZMOUSE

Müügil: Javest

Hind: umbes 1000 krooni

tõsi. Tegelikult on käe asend Minicute'i ja näiteks meie testis olnud Logitechide puhul väga sarnane – käsi toetub ikka pigem parema servaga lauale ja on nurga all ehk et käsi pole tegelikult väga ebaloomulikus asendis. Rohkem andis see tunda Magic Mouse'iga. Teiseks on Minicute'i hiir sellise kuju ja liikuvusega, et täppisliigutusi on temaga halb teha. Samas pole keskmisel arvutikasutajal neid eriti vajagi teha, nii et paljudele pole Minicute'i puudus mingiks takistuseks. See huvitav kuju töötab tegelikult päris hästi ja käel on tõesti väga hea.

Samas on selge, et Logitech klassi ta ei kuulu ei materjalide, väljanägemise, sensori tundlikkuse ega lisavõimaluste poolest. Kerimisratas küll on, kuid brauseris edasi-tagasi liikumise nuppe näiteks mitte. Sama hinna juures valiksime pigem väikse Logitech'i.

KOKKUVÕTE

Veidra püstise kujuga hiir, kuid Minicute peab antud lubadust: käsi ei ole ka pärast pikka tööpäeva valus. Hiir võiks siiski odavam olla.

HINNE

KOKKUVÕTE JA TULEMUSED

Logitech on vähemalt Eestis hiireturu absoluutne valitseja ning kes tahab head hiirt, peab oma raha neile viima. Samas pole see üldse halb diil, sest Logitech'i hiired ongi vist maailma parimad, hiirte disainimine ja tootmine on ala, mida nad läbi ja lõhki tunnevad ning kus nad eksimusi eriti ei tee.

Hea hiir on kallis hiir, alla 1000 krooni tippklassi asja ei ole. Samas oleme me kõik [digi] toimetuses olnud alati seda meelt, et hiir ja klaviatuur on seadmed, millele tasub raha kulutada. Kui arvuti on su igapäevane töövahend, on ikka väga suur vahe, kui mu-

gav su kätel on. Valutataval kätel ja randmetel pole mingit õigustust, sest nagu meie test näitas, on maailmas tegelikult olemas head hiired, millega seda probleemi ei teki.

Mida me siis teada saime peale selle, et Logitech on väga hea? Testi üks keerukamaid kujusid oli Apple'i Magic Mouse, mis ei olegi tippklassi hindu vaadates eriti kallis ja mis on samas oma puuetundliku pinnaga väga mõnus. Uskumatu, kui kiiresti harjub ära sellega, et kerimiseks pole vaja ratast liigutada, vaid ainult oma näpuga hiirele üles-alla sõuda. Veel kiiremini harjub aga ära sellega, et kui kahe

näpuga vasakule liigutus teha, mõistab brauser seda kui eelmisele lehele liikumise käsku. Veebis surfamine on niimoodi ikka väga, väga mugav. Samas tekitab kahtlusi Magic Mouse'i kuju ning asjaolu, et nõdalase kasutamise järel tekkis tugev randmevalu. Pealegi ei tööta see vahva edasi-tagasi liikumine Windowsi brauserites, midagi pole teha.

Me jääme endale kindlaks – Logitech teeb häid hiiri, need töötavad iga operatsioonisüsteemiga, nad on ilusad, kvaliteetsed ja Darkfieldi sensor toimib igal pinnal. Ainus küsimus on nüüd see, kumb Logitech osta.

VÕITJAD

1

Logitech Performance Mouse MX

Suur, soliidne, kallis ja väga hea hiir. Käsi puhkab, suu vilistab ja meel on väga rõõmus.

2

Logitech Anywhere Mouse MX

Väiksem, sobib kaasaskandmiseks. Võiks olla odavam, aga seda kasutada on küll puhas rõõm.

3

Apple Magic Mouse

Ilus ja läikiv, üllatavalt mitte tohutult kallis. Ergonoomika ühtele sobib, teistele üldse mitte.

Kuidas ...

turvaliselt Facebookis käia

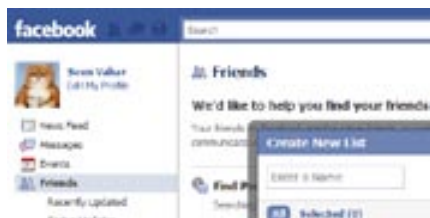
Facebookis on üle 250 000 eestlase ja tõenäosusteooria lubab arvata, et kui mitte sina ise, siis kindlasti mõni su sõber või tuttav on samuti juba seal. Et seal end turvaliselt tunda, peaks iga kasutaja teadma mõningaid põhitõdesid.

1

Vali, kellega sõbrustad

Esimene reegel on küll ilmne, aga nagu elu näitab, on seda vaja vahel ikka korrata. Inimestel, keda sa lisad, on juurdepääs kõikidele sinu andmetele, kui sa seda just spetsiaalselt piiranud pole. Sellest tuleb täpsemalt juttu allpool, kuid üks kõige olulisemaid samme on valida oma sõpru hoolikalt.

Kas too kutt, kellega te kunagi koos trennis käisite, on sulle ikka nii hea sõber, et ta sinu igapäevases elust kõike teadma peab? Kas kõik sinu vanad klassikaaslased keskkoolist on ikka nii head sõbrad, et sa neid kõiki oma sõbraloendis hoida tahad? Võta sõpradeks inimesi, keda usaldad, sest neil on juurdepääs kõikidele sinu andmetele.

2

Jaga sõbrad rühmadesse

Kas sa teadsid, et sul on võimalik sõpru mõne ühise nimetaja alla rühmitada ja vastavalt sellele nende sõnumeid filtreerida ning oma sõnumeid mõnede rühmadele näidata ja teistele mitte? Klõpsa vasakul küljel ikooni Friends. Klõpsa avaneval sõprade leheküljel üleval paremas nurgas nuppu Create a List. Facebook avab sinu sõbraloendi akna keskel raamis. Tipi uue sõbrarühma nimi üles lahtriksse ja klõpsa all sõpradel, keda soovid sinna rühma lisada. Iga sõber võib olla korraga ka mitmes rühmas.

Kui rühm on loodud, saad sa vasakul veerus oleval rühma nimel klõpsates näha ainult selle rühma liikmete teateid. Veel toredam on aga see, et sa saad nüüd uusi postitusi tehes valida, kas näidata neid välja kõigile või peita mõne rühma eest.

Selleks vali postituse tekstivälja all olevast tabaluku juurest avanevast loendist käsk Customize. Avanevas dialoogiboksis tipi jao-

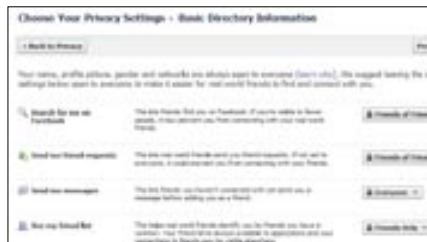
tises Hide this from väljale These people sõprade asemel mõne rühma nimi. Väljale tekivad rühma nimede sildid, kes seda konkreetselt postitust ei näe.

3

Ära lase kõigil end leida

Kui sa kasutad Facebooki vaid oma sõpradega suhtlemiseks ega taha, et suvalised tüübid sind sealt üles leiavad, siis saad seda muuta. Vali üleval ribal menüüs Account käsk Privacy Settings. Avaneval lehel klõpsa jaotise Basic Directory Information tekstilõigu lõpus olevat linki View settings. Järgmisel leheküljel vali loetelu esimese valiku Search for me on Facebook ripploendist väärtus Friends või Friends of Friends. Sellisel juhul ei tule sinu konto välja Facebooki avaliku otsinguga, kuid oma sisselogitud sõprade otsingutes oled sa endiselt olemas.

Samamoodi võid sa tahta ära keelata suvalistel tüüpidel sinuga ühendust võtta, seades valikute Send me friend requests ja Send me messages väärtuseks samuti kas ainult Friends või Friends of friends.

4

Piira isikliku teabe levimist

Facebook eeldab, et sa tahad kogu aeg kõike kõigiga jagada ning vaikimisi on sisse lülitatud võrdlemisi liberaalsed privaatsussuvised. Kui sa siiski tahad ise kontrollida, millist infot kellelegi näidata, pead suvandeid ise muutma. Mine taas privaatsussuvisandite lehele (Account -> Privacy settings) ja klõpsa tabeli all olevat linki Customize settings.

Esimeses jaotises on sinu kohta käiv teave, mida sa ise enda kohta jagad. Vaata see kriitilise pilguga üle ja kaalu, kas sinu pere ja suhted peavad ikka kõigile avalikult nähtavad

olema, nagu Facebook vaikimisi tahab. Kohanda seadistused oma soovidele vastavaks. Pea meeles, et Facebooki tähistus Everyone tähendab sisuliselt tervet internetti! Kui sa märgid mingi teabe avalikuks, on see nähtav terves internetis, mitte ainult Facebookis. See tuleb välja ka näiteks Google'i otsinguga. Oled sa kindel, et sa seda soovid?

Eriti tähelepanelik ole järgmistel punktidega.

- Places I check in to – kui kasutad mõnda moodsat mobiiltelefoni, mis edastab rakendustele sinu teavet sinu asukoha kohta, siis näevad siin määratletud kasutajad, kus sa parasjagu viibid.
- Include me in "People Here Now" after I check in – see võimaldab teistel samas kohas viibivatel Facebooki kasutajatel teada saada, et ka sina oled seal.
- Friends can check me in to Places – sinu sõbrad saavad sinu asukohta märkida
- Photos and videos I'm tagged in – see suvand määrab, kes näevad seda, kui keegi märgib sind olevaks mõnel pildil või videodel.

5

Peida pildialbumid

Kui oled sedasorti inimene, kes lihtsalt peab kõik oma pildid Facebooki üles riputama, siis ole vähemalt teadlik sellest, et vaikimisi näidatakse kõiki sinu pilte ja albumeid kõigile. Olemasolevate albumite seadeid saad muuta jällegi privaatsussuvisandite kuvalt (Account -> Privacy settings) lingi alt Customize settings. Klõpsa seal esimese jaotise Things I share lõpus linki Edit album privacy. Seal saad määrata, millised sinu albumitest kellele näha on. Ka siin saad sa mõnede albumite puhul keelata nende näitamise teatud sõbrarühma-

dele. Näiteks kui sa ei taha, et töökaaslastel sinu sünnipäevaalbumit näeksid, klõpsa albumi privaatsussuvandite loendis käsku Customize ja tipi jaotise Hide this from reale These people vastava sõbrarühma nimi.

6 Eemalda oma nimi piltidelt
Facebook võimaldab üleslaaditud piltidele juurde märkida, kes seal pildil on. Seega võib juhtuda, et isegi kui sa ise hoiad madalat profiili, laadib mõni sinu sõber üles pildi, mida sa ise Facebooki ei riputaks, ning paneb sinna juurde veel lisaks ka sinu nime. Kuigi sa sõbra pilte ise maha võtta ei saa, saad sa vähemalt oma nime eemaldada.

Klõpsa oma profiili lehel linki Photos. Sealt leiad lisaks oma albumitele sektsiooni Photos of You, kus on teiste inimeste pildid, mille nad on linkinud sinu nime ja kontoga. Käi kõik pildid läbi ja klõpsa pildi all olevat linki Remove tag.

7 Eemalda rakendused, mida sa ei kasuta
Kui sa pole seda seni tähele pannud, siis paljud rakendused, mida sa Facebookis kasutad, näiteks mitmesugused viktoriinid või mängud, tahavad saada juurdepääsu sinu kontole, sh õigust postitada sinu teadetetahvlile. Samamoodi tahavad laiendatud õigusi saada mõned Facebooki-välised rakendused, mida sa kas kasutad või oled kunagi kasutanud. Näiteks kui oled katsetanud kunagi mõnda mobiiltelefoni rakendust, et sellega otse Facebooki postitada, aga enam sa seda ei kasuta, siis tea, et see rakendus on endiselt sinu kontole juurdepääsu omavate rakenduste nimekirjas. Samamoodi on seal ka veebiteenused, mis võimaldavad postitada näiteks korraga nii Twitterisse kui ka Facebooki.

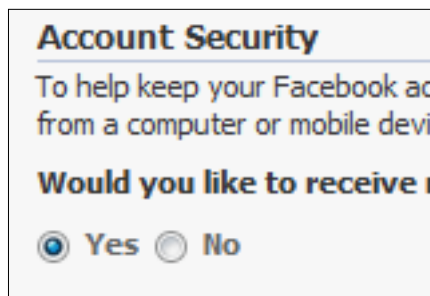
Vaata nende rakenduste nimekirja üle ja eemalda sealt need, mida sa enam ei kasuta, sest isegi siis, kui rakendused sulle teateid ei saada või sind muul moel ei tülita, on neil ik-

kagi juurdepääs sinu kontoga seotud teabele.

Rakenduste nimekirja saad, kui valid avalehel rippmenüüst Account käsu Application Settings. Vaikimisi näidatakse vaid viimaseid rakendusi, kõikide nägemiseks vali parempoolsest rippmenüüst Show väärtus Authorized.

Rakenduse eemaldamiseks klõpsa rakenduse rea taga olevat risti, rakenduse õiguste piiramiseks klõpsa linki Edit settings ja määra, mida rakendus teha võib.

8 Lülita sisse turvahoiatused
Vali rippmenüüst Account käsu Account settings ning klõpsa avanenud lehel real Account Security linki Change. Avanenud dialoogiboksis klõpsa raadionuppu Yes ning klõpsa nuppu Submit. See lülitab sisse teavituse selle kohta, kui sinu kontole on sisse logitud arvutist või seadmest, kust sa varem sisse loginud pole. See võib aidata sul märgata, kui keegi teine on sinu konto parooli teada saanud ja sinu kontole ligi pääsenud.

9 Täielikku privaatsust pole olemas
Ainus kindel võimalus mida-igi enda või oma sõprade teada hoida on seda mitte Facebooki üles riputada. Isegi siis, kui oled privaatsussuvandid kõige karmimaks keeranud, võib alati juhtuda, et kas Facebooki vea tõttu või häkkerite kavaluse tõttu saavad sinu konto andmed ja su pildid avalikuks. Ainus kindel viis end internetis mitte lolliks teha on mitte riputada sinna asju, mida sa hiljem kahetseda võid.

SVEN VAHAR

KIIRKURSUS

Kuidas ...

oma arvuti tehnilisi andmeid teada saada

1 Arvutit pole vaja lahti kruvida

Tehniliste andmete nägemiseks, näiteks selle teadasaamiseks, mis mudelinumbriga emaplaat arvutis on või kui mitu mälupea parasjagu täis on, ei ole arvutit vaja lahti kruvidagi. Kui pole tegemist just väga vana või väga eksoteerilise arvutiga, aitab õige programm hädast välja.

2 Laadi alla HWM BlackBox

Laadi alla programm HWM BlackBox aadressilt blackbox.hardwaremania.com/en. Installida pole seda tarvis, lihtsalt paki saadud ZIP-fail kuhugi sobivasse kausi lahti. Kogu programm koosneb ühestainast EXE-failist. Käivita see.

3 Loe vajalikud andmed välja

Programmi aken on jaotatud vahekaartideks, millest igaüks kuvab infot mõne komponendi kohta. Nii näed sa ära mitte ainult protsessori tüübi, vaid ka selle koodnime, mida mõned riistvarafriigid armastavad foorumites kasutada, programm annab sulle teada, mitu mälupea kasutuses on, paljastab, milline on graafikakaardi maksimaalne voolutarve, ning muu hulgas näitab ära võrgukaartide MAC-aadressid. Menüünupult saad sa terve konfiguratsiooni ka teksti- või XML-failiks salvestada, et see alati käepärast oleks.

4 Kasuta saadud teadmisi

Nüüd saad sa foorumites küsida ja internetis otsinguid teha mitte enam umbmääraselt („graafikakaart vigurdab“), vaid juba konkreetse mudeli nime järgi. Kõik on rõõmsad, nii sina ise kui ka teised, kes saavad nüüd juba täpseid vastuseid anda.

SVEN VAHAR

koostada mänguarvutit

Järgnev ei ole mitte üksikasjalik arvuti kokkupaneku ja ülekiirendamise õpetus, vaid hulk kasulikke näpunäiteid, mis järjekorras ja millistel põhimõtetel üks korralik mängurimasin kokku panna ja kuidas oleks mõistlik seda ka veidike üle kiirendada.

1

Õhk liikuma

Korpust kirjeldades (vt [digi] nr 64) mainisin, et sellel on ventilaatorite tarvis tervelt seitse kohta, millest täitsin kuus. Korpusega oli kaasas kaks Fractal Designi 120 mm ventilaatorit sarjast Silent Series. Tegu on vaiksete (kuulda on ainult õrna krudinat, kui kõrv lähedale panna), kuid ka üpris aeglaste ventilaatoritega, mis ei liiguta kuigi palju õhku. Need läksid korpuse ülaossa sooja õhku välja puhuma. Juurde hankisin kolm Arctic Coolingu F12-t (seekord mitte-PWM), millest kaks paigaldasid ette (õhku sisse tõmbama) ja ühe tahaotsa (välja puhuma).

Korpuse põhjale läks be quiet!-i 140 mm sarja SilentWings (USC) ventilaator (sisse tõmbama). Eesmärk oli taas leida kompromiss, seekord jahutusvõime ja müratugevuse vahel, ning tundub, et see õnnestus. Korpusega saab kaasas kiiruse-/pingeregulaatori tervelt kolme ventilaatori tarvis ning ühendasin sellega kõik F12-d.

Nüüd on võimalik korpuse valjemaid ventilaatoreid vajaduse järgi käigu pealt reguleerida (korpust avamata, sest reguleerimisnupp on mõeldud paigaldamiseks ühte korpusel olevatest laienduskaartide pesadest). Kõige madalama kiiruse korral on süsteem väga vaikne, kuid sellegipoolest mitte liiga kuum. Eriti palava ilmaga F12-d põhja keerates on kuulda küll õhu liikumisest tingitud mühinat, kuid seegi pole ülemäära häiriv.

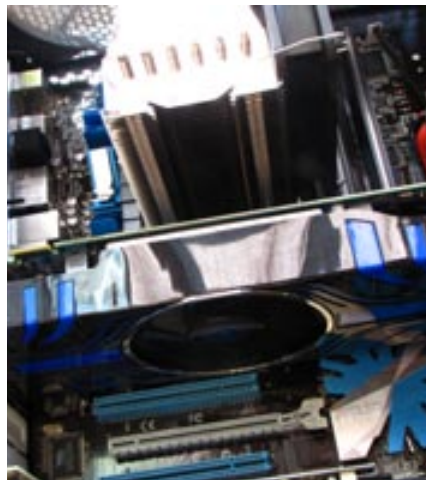
2

Kettad ja draivid

Kõvakettad tuli kinnitada kruvidega sahtlite külge (ketaste ja sahtlite vahele jäävad vibreerimist takistavad kummiseibid) ning need siis koos korpuses ettenähtud pesadesse lükata (st

korpuse enda külge ei tule kettaid kruvida).

Optilise draivi paigaldamisel sattusin ka probleemi otsa. Korpusega kaasas olnud kruvid ei tahtnud hästi optilise seadme kruviaukudesse mahtuda ja nii murdsingi ühel pea otsast. See kinnitas kettaseadme põhimõtetelisel aegade lõpuni korpuse külge (tegelikult loodan, et see pole päris nii, aga praegu ei pea selle üle pead vaevama). Natuke aega hiljem selgus ka, et üritasin optilisse draivi keerata hoopis emaplaadikruvisid. Optilisele draivile sobisid tegelikult kõige paremini kõvakettakruvid, mitte optilise draivi jaoks kaasapandud kruvid, mida ma siiski kasutasin, sest augud olid emaplaadikruvidest juba piisavalt suured.

3

Emaplaat laual kokku

Emaplaati ma kohe arvutisse ei paigaldanud, vaid otsustasin kõigepealt kõik jupid, mis saab, laua peal ära ühendada. Nii kinnitasingi esmalt emaplaadile protsessori. Sellele järgnes termopasta, mida ma laiali ei hõõrunud. Kasutasin hoopis nn hernemeetodit (väike pastatilk keset protsessorit jahutiga laialipressimiseks). Pastale järgnes jahuti, mille paigaldusüsteem on küll lihtne, kuid ka pisut tülikas. Nimelt ei tahtnud viimased poldid väga hästi oma aukudega joonduda, kuid lõpuks sai needki paika (ja siin ei olnud tegu minu veaga). Pärast seda paigaldasid mälumoodulid ning viimasena sain laual ühendada jahutiga ventilaatori (mälumoodulid tuli enne paigaldada, sest ventilaator oleks seda pärast takistanud).

4

Toide taha

Toiteplokk käib korpuses Define R2 põhjale ja see tuleb paigaldada ventilaatoriga allapoole. See on nutikas lahendus, sest ventilaator tõmbab õhku otse korpuse alt väljast (kusjuures siingi on tolmufilter olemas), mitte korpuse seest (kus õhk on välisõhust teadagi soojem). Proovisin kaableid võimalikult palju peita ja sättida nii, et need ei takistaks mitte kuski õhuvoolu. Tänu sellele, et valisin modulaarse toiteploki ja korpusel on palju kaablihallandamisvõimalusi, ei olnud see ülesanne väga raske ega nõudnud ühtegi plaastrit.

Kaablitega jäändamise kõrvalt lisasin veel graafikakaardi ja viimasena helikaardi. Neid toiminguid on parem teha korraga, sest kui kinnitad kõik kaablid ära enne, kui kõik jupid on paigas, on oht, et mõni kaabel millegini ei ulatu või et mõne laienduskaardi juurde käiv lisakaabel oleks olnud mõistlikum suunata kuskilt mujalt.

Lõpuks veel natuke kaablite pingutamist, kõigi ühenduste kontrollimist, veidi järelemõtlemist, veel natuke kaablite pingutamist ja süsteem oligi koos. Olin lugenud palju õhualugusid sellest, kuidas arvuti kokkupanekul selgub, et mõni jupp on juba ostes rikkis ning kuidas arvuti kordasaamiseni ja esmakordse käivitamiseni kulub mitu jupivahetusi ja garantiidraamat täis kuud. Minul läks õnneks kõik hästi ja süsteem käivitus esimese nupu vajutusega.

Mainin siin veel, sest eraldi jaotist ei ole mõtet teha, ka seda, et operatsioonisüsteemiks valisin Windows 7 (64-bitise). Selles ei tohiks olla enam mingit kahtlust, et XP on möödanik ja 7 on mänguri jaoks ainuõige valik.

5

Süsteem kiiremaks

Eriti asjatundlikuks ülekiirendajaks mind pidada ei saa ning ülekiirendades ei aja ma taga maailmarekordeid. Proovin siingi leida tasakaalu jõudluse, temperatuuri, müra, aga ka energiatarbe vahel. Pealegi, kuna jupid sai valitud sellised, mis võimaldavad päris agressiivset ülekiirendamist, oleks patt seda üldse mitte proovida.

Tegelikult oli mul mälu õigete sätete määramiseks niikuinii BIOSi asja (aga ka näiteks integreeritud helikiibi keelamiseks), sest emaplaadi vaikesätete järgi töötaksid moodulid ettenähtud 1600 MHz asemel sage-

Õigesti koostatud mänguriarvutil liiguvad ka raskeimad testid lausa lennates.

dusel 1333 MHz (9-9-9-24). Kuna nii mälu kui ka emaplaat toetavad tehnoloogiat XMP (EXtreme Memory Profile), on õigete mälu-parameetrite määramine hõlbus – tuleb lihtsalt aktiveerida moodulite XMP-profiil.

Kahjuks juhtub siis ka üht-teist ebasoovitavat, näiteks keelatakse automaatselt Inteli tehnoloogia Turbo Boost (vähemalt selle BIOSi versiooni puhul, mida sätete määramisel esmakordselt kasutasin), samuti mõni energiasäästufunktsioon ning protsessori kordajaks määratakse jäänud 17. See tähendab, et i5-750 kasulikumaid funktsioone Turbo Boost, mis protsessori vajaduse korral automaatselt natuke üle kiirendab (kordajat tõstes), jääb kasutamata ja taktsageduseks jääb ligikaudu 2,7 GHz.

6 Dünaamiline ülekiirendamine

See mulle ei meeldinud ning pärast paaripäevast uurimist, proovimist ja lugemist otsustasin kõik vajalikud parameetrid käsitsi määrata. Selle paari päeva jooksul avastasin enda jaoks ka dünaamilise ülekiirendamise, mille puhul, erinevalt staatilisest, rakendatakse rohkem energiasäästufunktsioone ning protsessori kiirus ja vajalik pinget varieeruvad vajaduse järgi suuremas vahemikus.

Nii määrasin sätte BCLK (Base Clock, mis otseselt mõjutab protsessori ja mälu taktsagedust) väärtuseks 160. Seejärel määrasin mälu kordajaks 10, mille tulemusel jookseb mälu nüüd ettenähtud 1600 MHz peal.

Panin paika ka latentsusajad 7-7-7-21. Samuti otsustasin vahetada mälu sätte DRAM Timing Mode (Command Rate) väärtuse 2N (2T) väärtuseks 1N (1T), mis pidavad jõudlust tõstma. Nii et mälu polegi tegelikult klassikalises mõttes üle kiirendatud. Ainuke mälu puudutav BIOSi säte, mida ma veel muutnud olen, on tööpinge. Kuigi vaikesagedusel ja -latentsusaegadega töötamiseks on tootja ette näinud 1,65 V (mis on ka ametlikult P55 viimane ohutu pinget), olen suutnud saavutada stabiilse süsteemi ka 1,55 V juures. Ja jahedam mälu on rõõmsam mälu.

7 Protsessori mudimine

Protsessori puhul otsustasin lubada kõik funktsioonid, mis peaksid vaikesätete korral lubatud olema, sealhulgas nii kõik energiasäästu- ja alakiirendusfunktsioonid kui ka ülekiirenduslahendus Turbo Boost. Teisisõnu, üritasin jätta emaplaadile muljet, et tegelikult pole midagi üle kiirendatud. Protsessori pinget jätsin samuti automaatseks, sest soovisin, et see varieeruks vastavalt jõudlusele, mitte ei oleks kogu aeg sama, st ka näiteks langeks jõudeolekus.

Kui olin teinud mõne testi ja olin veendunud, et süsteem on stabiilne, otsustasin, et pean proovima protsessorile rakendatavat pinget kuidagi vähendada, sest tahtsin madalamaid temperatuure ja olin kindel, et nii palju pinget pole saavutatud taktsageduste jaoks tarvis. Siin aitas säte Offset Voltage, mille väärtuseks määrasin -0,05 V. Pärast

seda võisingi loorberitele puhkama jääda. Sageduste ja pingete paremaks näitlikustamiseks koostas tabeli.

	Vaikesätet - BCLK: 133	Vaikesätet - BCLK: 133	Ülekiirendatud - BCLK: 160; pinget automaatne	Ülekiirendatud - BCLK: 160; pinget automaatne	Ülekiirendatud - BCLK: 160; pinget automaatne + Offset Voltage: -0,05	Ülekiirendatud - BCLK: 160; pinget automaatne + Offset Voltage: -0,05
Koormus	Kiirus	Pinget	Kiirus	Pinget	Kiirus	Pinget
1 tuum	3,2 GHz	1,22-1,26 V	3,84 GHz	1,36 V	3,84 GHz	1,22 V
2 tuuma	sama	sama	sama	sama	sama	sama
3 tuuma	2,8 GHz	1,11-1,13 V	3,37 GHz	1,27 V	3,37 GHz	1,14 V
4 tuuma	sama	sama	sama	sama	sama	sama
Jõudeolek	1,2 GHz	0,86 V	1,4 GHz	0,94 V	1,4 GHz	0,82 V

Vaikesätete puhul ma temperatuure üles ei märkinud, kuid praeguste väärtustega (st BCLK on 160; pinget automaatne + Offset Voltage -0,05) ja ülikuumade juulikuulima-

Hea mänguriarvuti eelduseks on korralik korpus. See tagab hea jahutuse ja hõlpsa ligipääsu komponentidele.

dega (kahjuks mul ei ole toas termomeetrit, kuid me kõik mäletame, kui võimatu juulis elada oli) on protsessori temperatuur jõudeolekus keskmiselt 35 °C (nelja tuuma peale kokku, ehkki olen natuke jahedamal öhtul näinud ka alla 30 °C temperatuure) ning stabiilsusteste (Prime95, LinX, IntelBurnTest ja OCCT) jooksutades on kõige kuumema tuuma kõrgeim temperatuur olnud siia maani 63 °C (ülejäanud tuumad on jäänud alla 60 °C). Kusjuures temperatuur on madalam, kui koormuse all on üks või kaks tuuma, ehkki taktsagedus on siis suurem (3,84 GHz). Muide, protsessori jahuti ventilaatori kiirust reguleerib emaplaat minu määratud väärtuste alusel automaatselt.

8 Maagiline 4 GHz
 Miks ma rohkem üle ei kiirenda? Sest arvan, et olen leidnud just selle tasakaalu, mida soovisin. Süsteem on stabiilne, suhteliselt jahe, energiatõhus ning suuremad taktsagedused ei pakuks niikuinii enam mängudes märkimisväärset kaadrisageduse tõusu. Samas ei saa ma mainimata jätta, et proovisin ka seda maagilist 4 GHz piiri saavutada. See ei olnudki üldse keeruline. Keelasin mõne

energiasäästufunktsiooni, määrasin BCLK väärtuseks 200 ja lövdendasin pisut mälu la tentsusaegu (9-9-9-24; kusjuures kordaja jätsin samaks, mis andis tulemuseks 2000 MHz).

Oli hea näha, et arvuti on suurema sättimiseta 4,2 GHz (koormuse all oli kordaja 21; 1,36 V) juures piisavalt stabiilne, et jooksutada jõudlustesti 3DMark06 (samas pean tõdema, et seejuures üle 70 °C tõusev temperatuur oli natuke hirmutav).

Olen ka graafikakaarti üle kiirendanud, kuid kasutan arvutit siiski ülekiirendamata kaardiga. Graafikakaardi ülekiirendamiseks ei ole lihtsalt erilist põhjust. Võib-olla siis kunagi hiljem, vähemalt on praegu teada, et seda on lihtne teha.

9 Kokkuvõte
 Nagu näha, võib mõnikord pealt näha lihtsamategi asjade puhul idee ja teostuse vahele jääda lausa aastaid, kuid võin rahuliku südamega öelda, et minu jaoks oli ootamine tulemust väärt. Pealegi ei olnud see ju mitte niisama ootamine või raisatud aeg, vaid pigem selline aktiivne ootamine, mille jooksul tuli teha palju otsuseid ning siis nende asemel jälle uusi

kuni kokkupanekuni välja.

Leidsin kinnitust sellele, et parim arvuti hankimise viis on see ise kokku panna. Siis on ka rohkem, mille üle uhkust tunda. Kui keegi leiab siit enda arvuti jaoks inspiratsiooni, olen väga rõõmus. Kui keegi teeb kõik hoopis teistmoodi, olen samuti rõõmus, sest ainuõigeid juppe ja kokkupanemisviise pole. Kõige tähtsam on viitsimine, julge pealehakkamine, kujutlusvõime ja käte külgepanek.

Siinsamas on esitatud ka paari testi tulemus ja mõne mängu kaadrisagedus, mis annavad aimu, milleks üks selline mänguriarvuti võimeline on. Vastavalt sellele saate ise otsustada, kas peaksite arvuti kokkupanekul kasutama kallimaid ja võimsamaid juppe või piisab ka lahjematest.

Teste ja mängu jooksutasin ülekiirendatud protsessoriga, sest nii ma ju arvutit ise päevast-päeva kasutan (graafikakaardi draiveri testimise ajal: Catalyst 10.6; artikli ilmumise ajaks on saadaval vähemalt 10.7, samas suuri erinevusi jõudluses ei oota ja uute draiveritega testide uuesti jooksutamist ja mängude kaadrisageduse mõõtmist vajalikuks ei pea). Testimiseks valisin need mängud, millel on sisseehitatud või eraldiseisev jõudlustest.

RAINER METELITSA

iPad - Lihtsam viis surfata, meile lugeda, vaadata videot ja fotosi!

Vali sobiv mudel:

- 16 GB Wifi - 9490 EEK
- 16 GB Wifi-3G - 10990 EEK
- 32 GB Wifi - 11490 EEK
- 32 GB Wifi-3G - 13990 EEK
- 64 GB Wifi - 13990 EEK
- 64 GB Wifi-3G - 15990 EEK

Kõik iPad-id Eesti laost!

iPhone 4 Lukuvaba

al. - 13990 EEK

SONY

al. 8990.-

iPhone 3Gs Lukuvaba

al. - 8990 EEK

DELL

al. 6990.-

HTC Desire

6590 EEK

APPLE

al. 14990.-

Blackberry 8520

4490 EEK

HP Compaq

al. 7990.-

**Leia meid ka Facebook'is
Fännidele topelt soodustused
www.facebook.com/ishop24**

**Klienditugi
6 0 2 7 7 3 3
E-R 10-17**

Kuidas...

vihm pildile püüda

Sügisel sagenevad vihmäsabinad panevad enamasti nina kirtsutama, aga hakkajale fotograafile pakub vihm hoopis lisavõimalusi ägedate piltide tegemiseks. Kuluta esimene sadu [digi] lugemiseks ja oled järgmise vihma ajaks heade nippidega varustatud.

tada. Spetsiaalset vihmaümbrist on aga oluliselt mugavam kasutada. Veel samm edasi on päris veekindel kest, millega saad pilti teha ka vee all. Selline kest on küll üsna kallid, aga kaitseb kaamerat ka tolmu ja liiva eest. Vihmas pildistamisel kontrolli sageli, et esiklaasil poleks piisku ega kuivanud veeplekke, mis võivad pildi rikkuda. Kuivatamiseks kasuta mikrofiibrhist lappi, see ei jäta ebemeid.

1 Pimedus on probleemiks
Vihmasadu, eriti õhtusel ajal, tähendab hämarust, mistõttu on heade piltide tegemine raskendatud. Kiiresti liikuvad vihmapiisad ei taha fookusesse jääda ning on tumedad, mis muudab pildistamise omakorda keerulisemaks. Hea tulemuse saamiseks kruti kaamera ISO-väärtus nii kõrgele kui saad, ilma et müra veel häirima hakkaks, ning kasuta võimalikult suure avaga objektiivi. Kui kasutad välklampi, võtta appi ka hajuti, et vältida ülesäri üksikutele detailidele. Kui kaamera võimaldab, võid ka värviküllasust (*saturation*) juurde keerata.

2 Kaitse kaamerat
Olgu pildistamissoov kui tahes suur, paha ei tee ka oma varustuse eest hoolitsemine. Mõned piisad ei tohiks kaasaegsele fotoaparaadile miskit kurja teha, eriti kui need regulaarselt ära pühkida, suurema saju korral vajab aparaat aga kaitset. Kõige odavam on kilekoti improviseeritud vihmakaitse, mille saad paari juukseummi abil kaamera külge kinni-

3 Ära unusta turvalisust!
Haiguste vältimiseks riietu soojalt ja vihmakindlalt. Tuulevaikse ilma korral pane jope asemel selga keep, see võimaldab ka fotokotti kuivas hoida. Kui tavaline sadu tormiks paisub, tuleb tähelepanu pöörata ka enda julgeolekule. Pildistamishoos võivad murduvad puud või katkised elektriliinid õigel ajal märkamata jääda. Ohtu võib kujutada isegi tuules lendlev prügi, nii et ka kaitseprillid kuluvad tormi ajal ära.

4 Maailm ühes vihmapiisad
Kui sul on kasutada makroobjektiiv, avastad peagi, et väikestes veepiiskades peidab end teinekord terve omaette maailm – piisad toimivad läätsena, suurendades enda alla jäävaid pindu, või peegeldavad hoopis eemal asuvaid objekte. Pealegi ei keela keegi asju just niimoodi sättida, et need vihmapiisalt näha oleks. Selliste piltide puhul on teravussügavus vaid mõni millimeeter, nii et ole fookustamisel hoolas.

5 Millist säriaega valida?
Säriaja pikkus sõltub suuresti sinu taotlusest: lühike säriaeg fikseerib üksikud piisad, jättes draamatilise ja jõulise mulje; pikem säriaeg ve-

nitab piisad udusteks juttideks, andes edasi melanhoolset ja rahulikku meeleolu. Alusta säriajaga vahemikus 1/30–1/100 sekundini ja liigu sealt soovitud suunas.

6 Võta välgust viimast
Korralikku välklampi kasutades saab piisad ja nende trajektoid ühele pildile kokku püüda, kasutades nn teise kardina sünkroniseerimist (*second curtain flash*), kus välklamp valgustab kaadrit säriaja lõpus.

7 Pildista inimesi
Ootamatult alanud vihmäsadu pakub tänuväärset materjali ka portreepildistajale. Inimesed käituvad vihma kätte jäädes väga erinevalt. Kes püüab end viimase võimaluseni kinni katta, kes platerdab uljalt lompides – emotsioonide pildile püüdmiseks on sadu ideaalne aeg.

8 Vihm teeb platsi puhtaks
Sadu annab hea võimaluse jäädvustada muidu inimrohkeid paikude täiesti tühjana, olgu selleks siis muidu lärmakas vanalinna tänav, kaupluseesine või mänguväljak. Paigad, mida oleme harjunud nägema ringi sagivate inimestega, võivad inimtühjana mõjuda väga emotsionaalselt.

9 Katseta polarisaatoriga
Polariseerival filtril on kaks peamist omadust – see aitab peegeldusi vältida ja tugevdab värve. Esimese omadusega tasub vihma jäädvustades ettevaatlik olla, sest peegeldused muudavad vihmapiildi põnevamaks, ent intensiivsemad värvid aitavad kindlasti meeleolu luua.

Vihmane ilm ei tähenda, et kaamera tuleb tuppa jätta – sajupäevad pakuvad fotograafidele kaadreid, mida ta muidu ei saaks.

SCANPIX

10

Otsi mustreid

Vihmapiisad moodustavad põnevaid mustreid kõikjal, kuhu vaadata: ämblikuvõrgud, puulehed, lilleõied, aknaklaasid, autod, majaseinad jne. Lisaks muutuvad paljud materjalid (nt puit, riie, liiv) märjaks saades teistsuguseks, pakudes samuti avastamis- ja pildistamisrõõmu.

11

Lomp kui peegel

Lombipinnal peegelduva kirikutorni pildistamine on klassika, aga ka tuhanded vähem klišeelikud kompositsioonid ootavad maha sadanud veepeegli ärakasutamist.

12

Õpi „modelli” tundma

Kui leidub linnu, kus tänavavalgustust ööseks kinni ei keerata, jälgi laterna all, kuidas vihmapiisad valgusvihus käituvad ja kuidas valgusti asukoht tulemust muudab – millisena paisatab vihm eest-, tagant- ja külvalgusega. Jäta meelde ja tee pärast näiteks tasku- või väiklambiga järele. Põnevaid tulemusi saad, kui valgustad vihma küljelt või hoopis altpoolt.

13

Ära unusta pilvi

Nii enne kui ka pärast vihmasadu vaata taevasse. Kiiresti kuhjuvad pilved või esimesed kiired selginevas taevas on suurepärased modellid.

14

Püüa tormi

Kui vihmaga kaasneb torm, pakub see alati võimalusi dramaatilisteks fotodeks. Parim on pilditada vahetult pärast tormi, siis on kõik tormikahjud veel näha ja tumedad pildid aitavad üldmuljet veelgi süvendada. Kui päris tormiks veel ei lähe, aga tuul siiski puhub, otsi kohti, kus see välja paistab: lipud, nõõrile unustatud pesu jmt.

15

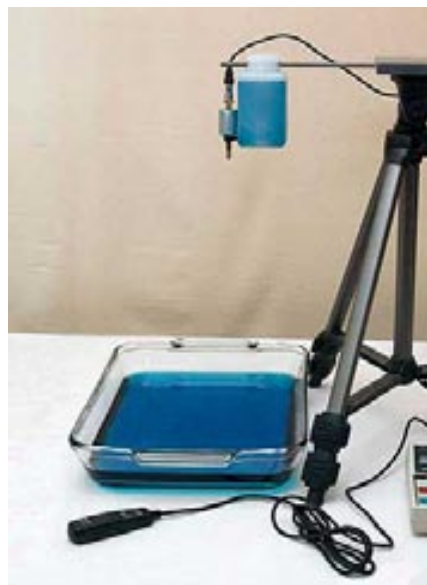
Oota vikerkaart

Vihmajärgne vikerkaart on samuti hea pildistamismaterjal. Jäta pildile vähemalt üks vikerkaare ots ja pool kompositsioonimurest on lahendatud. Otsi ka esiplaanilt detaile, mida pildile kaasaata, näiteks jooni, mis juhataksid vikerkaare sisse. Pildistamiseks on parim lainurkobjektiiv, värvide intensiivsemaks muutmiseks tasub taas eksperimenteerida polariseeriva filtriga.

16

Veepiisad tubastes tingimustes

Laisk fotograaf saab veepiisku pildistada ka tubastes tingimustes – fotod veepinnale langevast piisast on lihtsad, kuid võimsad. Vaja on kas kiiret kätt päästiku vajutamisel või spetsiaalset aparati, mis veepiisa kukkudes kaamerasse signaali saadab. Asjaarmastaja jaoks on saadaval isegi tilgutusmasinad, mis täpselt soovitud inter-

valliga piisku kukutavad.

17

Katseta mustvalgega

Järeltöötlust tehes tasub vihmapiile ka mustvalgeks muuta – mõnikord annab see saju emotsiooni hoopis paremini edasi kui värvipilt. Siinkohal tasub meenutada, et igasuguse töötlu- se jaoks oleks hea, kui pildistaksid RAW-vormingus.

KRISTJAN KALJUND

Kuidas...

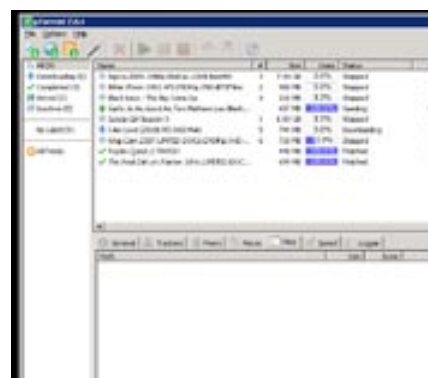
Õigesti mõõta mobiilse interneti laadimiskiirust

Mobiilne andmeside on selle suve kuumim teema. Kuidas aga korrektset mõõta, kui kiire ühenduse sa oma netipulgaga teatud asukohas kätte saad ja mis üldse mõjutab mobiilse andmeside kiirust? [digi] õpetab netipulgaga toime tulema.

enamasti on telefonidel arvutiga võrreldes väike jõudlus, mistõttu telefon ei suuda kiirustesti protseduure piisavalt kiirelt läbi viia. Seadme jõudlus võib jääda jalgu testi nõudlikkusele ja kiirus tuleb tegelikkusest väiksem. Arvuti tuleks ühendada mõõtmiseks USB-modemiga või käsitelefoniga ja kaabliga, vältides Bluetooth-ühendust. Bluetoothi kaudu võib rakendus teenuse kiirust kuni kaks korda väiksemana näidata, kui see telefon reaalselt kaabliga suudab.

oluline. Mida nõrgem on levi, seda väiksem on ühenduse kiirus ehk toas või õues mõõtes on levitugevuses vahe sees ja siit tuleneb ka kiiruse vahe.

1 Veebipõhised programmid
Tavakasutajad mõõdavad andmeside kiirust lihtsuse huvides enamasti erinevate veebipõhiste programmidega (näiteks www.speedtest.net või www.cyber.pri.ee/kiirusetest) ja internet on täis väga erinevaid programme. Professionaalid kasutavad reaalse tulemuse mõõtmiseks siiski eraldi tarkvara, sest näiteks enamike välismaiste veebirakenduste mure võib olla see, et nad asuvad Eestist kaugel ja ühendused sinna võivad tee peal olla nõrkenekesed.

2 Kasuta kindlasti arvutit
Parima tulemuse saamiseks peab mõõtmise läbi viima arvutiga, mitte telefonisisese brauseriga:

3 Tea, mida sa mõõdad
Reaalse mõõtmise puhul on oluline ka see, mis rakendusega mõõdetakse. See tähendab, et kõigepealt peaks testija ise teadma, kuidas tema kasutatav „numbreid näitav programm“ töötab. Näiteks mis kiirust ta mõõdab – kas hetkelist tippkiirust või suurema faili allalaadimise keskmist kiirust. Paljudel modemitel on kaasas erinevaid graafikuid joonistavad või siis numbritena näitavad mõõtjad. Oluline on siin jälgida ühikuid – kiirust mõõdetakse valdavalt bit/s, aga vahel on mõõtühikuna kasutusel bait (B), mis on bitist 8 korda suurem.

5 Sulge kõik rakendused
Testimisel peaks sulgema arvutis kõik muud rakendused, mis kasutavad internetti või mis koormavad muul moel arvutit. Praktikas näiteks ei ole paljud kasutajad teadlikud, et nende arvutis jookseb pidevalt taustal näiteks nende paigaldatud eMule/Torrent, millega vahetatakse faile ja mis sööb ära osa kiirusest. Või näiteks toimub Windowsi turvapaikade allalaadimine.

4 Ole õiges võrgus
Tuleks kindlasti jälgida, missuguses võrgus mõõtmisi tehakse, kas 2G- või 3,5G-võrgus. Oluline on ka levi tugevus, sest levi on kiiruse puhul üli-

6 Kas istudes või joostes?
Kindlasti mõjutab kiirust oluliselt ka see, kas andmesidet kasutatakse maanteekiirusel liikudes või rahulikult oma koduhoovis istudes. Liikudes kasutatakse erinevaid tugijaamu ning tugijaamade vahetuseks kulub samuti aega. Kuna liikudes jõuab iga väike andmepakett kasutajani sisuliselt erinevat teed pidi, siis siin kulub modemil ja tugijaamal veelgi rohkem energiat, et kokku leppida, kuidas omavahel andmeid liigutada. Kui aga modem toetab ka 21,6 Mbit/s allalaadimiskiirust ning asutakse sama kiirust toetava tugijaama piirkonnas, siis ei olegi püsiva keskmise kiirusega 15 Mbit/s kättesaamatu suurus. Jaa-

maseadmete ja modemite tootjad räägivad lähtuvalt standardist alati seadmete maksimumkiirusest, millest osa läheb keerukates loodusoludes ühenduse püstitoidmisele.

7 Seinad, katused ja teised inimesed

Kindlasti mõjutab nii levi kui ka andmesidekiirust kaugus tugijaamast, teiste kasutajate arv (massiüritusel ei õnnestu kunagi saada sama andmesidekiirust kui paari üksiku kasutajaga sama tugijaama ressursi jagades), mingil määral ka ilmastikuolud ning kindlasti tõkked, mis jäävad tugijaama ja kasutaja telefoni vahele. Nendeks tõketeks võivad olla paksud majaseinad, mis tõkestavad enam kõrgemal, 2100 MHz sagedusel toimiva 3,5G levimist, ning modem või telefon lülitab end ümber GSM võrku, kuna madalama sageduse puhul suudavad raadiolained paremini takistusi läbida.

8 Ootamatud takistused

On ka esmapilgul kummalisi lisafaktoreid, mis vahel võivad olla olulised – mõned arvutid ei jaksa oma USB-pesast kiiremaid modemeid piisavalt toita, eriti kui samaaegselt on ühendatud teised USB-seadmed. Taas on tulemuseks madal kiirus. Ning alati, kui modem ei leia lubatud 3G levi ja kiirust ning seda just suurematest asulates väljas, peaks kontrollima, kas kasutatav 3G modem või telefon ikka toetab maal levivat 900 MHz sagedust (UMTS900).

ANDO MEENTALO

KIIRKURSUS

Millised tegurid mõjutavad mobiilse interneti kiirust?

Esimese valiku kiiruste osas teeb kasutaja mobiilse internetiseadme valikul. Kui traadiga interneti puhul anti kasutajale enamasti üks konkreetne kast, mis ühendati püsivõrku, siis mobiilse interneti puhul on modemi valik kasutaja valik. Ja valikuid on palju. On valida eri kiirustega internetiseadmeid, samuti on need seadmed eri vormis: modemid, ruuterid, sisemised võrgukaardid. Paljusus võimaldab valida sobivaima lahenduse vastavalt kasutaja vajadustele olla mobiilne.

Nagu tavalisi FM-raadiosagedusi mööda ei õnnestu saada telepildi signaali, nii on ka mobiilside põlvkondade vahel erinevusi. Näiteks andmesidekiiruse suurusjärgus 2 Mbit/s saab kätte vaid 3,5G-võrgus. Väljaspool 3,5G levi saab andmeside jaoks kasutada EDGE tehnoloogiat, kuid kindlasti ei tohi sellele esitada sarnaseid ootusi kui 3,5G-le. On täiesti loomulik, et 2G-võrgus ulatubki maksimaalne andmesidekiirus vaid kuni 236 kbit/s ning see kiirus enam ei kasva.

Olulist rolli mängib seadmete endi tehniline võimekus. Läbi aastate on müüdnud vähemalt seitsme erineva maksimumkiirusega 3G seadmeid, mida kõiki praegu kasutatakse. Täpsemalt 384 kbit/s, 1,8 Mbit/s, 3,6 Mbit/s, 7,2 Mbit/s, 10,2 Mbit/s, 14,4 Mbit/s ja 21,6 Mbit/s.

Valdavalt võimaldavad käsiteltelefonid kuni 3,6 Mbit/s kiirust, suuremate kiiruste saavutamiseks tuleks kasutada modemeid vms andmesideseadmeid.

Kui modem ei leia lubatud 3,5G levi ja kiirust ning seda just suurematest asulates väljas, peaks kontrollima, kas kasutatav 3,5G modem või telefon ikka toetab maal levivat 900 MHz sagedusi (UMTS900). Lin-

ISTOCKPHOTO

nades ja tihedamini asustatud kohtades on kasutusel sagedused 2100 MHz ning näiteks arvestatav osa nutitelefonegi toetab ainult seda.

Isegi tavalise internetilehekülje avamiseks liigutavad server ja modem omavahel taustal selliseid andmeid, kus telefon lähedal piltlikult öeldes serverilt sobivas suuruses ja formaadis leheküljele küsima ning samas server uurib aeg-ajalt, kas telefon on ikka kõik andmed kokku saanud. Kui modem või telefon toetab näiteks kuni 3,6 Mbit/s allalaadimiskiirust ja kiiret info üleslaadimist ehk HSUPA-t üldse mitte, on 2 Mbit/s allalaadimiskiirus juba ideaalilähedane tulemus.

Seega on andmesidekiiruste puhul olulised tegurid mobiilside levi, kasutatavate seadmete võimekus ja ka tarbija vajadused. Pidevas arengus tehnoloogia võimaldab meile palju enam, kui me igapäevatoimetusteks vajame. Kuid teadmine, et vajadusel ja vajalike tingimuste täitmisel on alati võimalik saavutada ka maksimumi, peaks meile kui tarbijatele kindlust pakkuma.

ANDO MEENTALO

TASUTA TRANSPORT ÜLE EESTI!

Laptop24

-60% KOOLIALGUSE SOODUSKAMPAANIA

Parima hinnaga uued ja kasutatud tiptasemel sülearvutid

Kaupa jätkub vaid kiirematele!

Lenovo T400
9900.-
WiFi DVD

HP Compaq 6730B
6500.-
WiFi DVD

Dell E6400
9900.-
WiFi DVD

Vaata meie kodulehelt ka teisi soodsaid pakkumisi! www.laptop24.ee

Kontakt ja lisainfo: info@laptop24.ee Tel: 51 969 925

Et lapsepõlv oleks pikk

? Tere! Ma sain endale 6. juulil arvuti HP G62 Notebook PC CNF-01444NQ. Kasutanud olen seda peaaegu kaks kuud. Eile kasutasin ma Cyberlink YouCam'i ja arvuti hangus täielikult, kui ma olin hetkepildi ära teinud. Mitte midagi ei aidanud, ei Ctrl + Alt + Del, sisselülitamisnupp ega arvuti kaane kinnipanemine. Võtsin laadija tagant ära ja aku ka, panin uuesti käima, töötas korralikult. Ei tahaks arvutit ära rikkuda, sest lapsepõlv on lühike. Kas arvutiga juhtus siis midagi tõsist?

MARK

D Ei juhtunud midagi tõsist. Windows jookseb ikka aeg-ajalt kokku või hangub, aga suuremat kahju sellest ei tohiks sündida. Windowsi failisüsteem on suhteliselt vastupidav ootamatutele voolukatkestustele. Cyberlinki tarkvara ja HP sülearvutite vahel on varemgi löömist olnud, ka teised on hädas täpselt sama probleemi-ga. Cyberlinki veebikaamerad hangusid juba vanematel dv-mudelitel. Eeldusel, et sa oled Windowsi ja HP poolt pakutavad võimalikud värskendused peale installinud, on sinu valikud veel a) uuendada Cyberlinki tarkvara, b) uuendada veebikaamera draiverit (Device Manager > paremklõps seadmel > Update driver software) ja c) kasutada mõnda välist veebikaamerat.

Mis tal viga on?

? Alles eile kuvar töötas ja täna hommikul juhtus selline lugu, et kui panin tööle, tuli Fujitsu kiri ette ja siis läks uuesti kinni ja see tuluke ka alguses töötas, et sai voolu sisse, siis pärast läks halliks ära uuesti ja nii kogu aeg ... Mis tal viga on?

DIGLEE Foorumist

D Kaablid kenasti kinni? Graafikakaart kindlalt pesas? Sel juhul tundub asi olevat selles, et sinu kuvar on lülitatud teise sisendi peale. Kui kuvar on arvutiga ühendatud üle DVI, siis võid sa olla kogemata lülitanud selle näiteks VGA peale ümber. Kui teise arvuti küljes kuvar sellisena töötab, tuleb viga otsida ikka ühendusest. Võid kontrollida ka teise kuvariga, kas arvuti signaali üldse välja annab.

Kalamehejutt

? On selline probleem, et telefon käis veest läbi. Hakkan telefoni sisse lülitama, tuleb ette NOKIA. Pärast seda hakkab pilt vilkuma musta ja valgena. Milles võib probleem olla, kas telefon on läbi või on akul midagi viga?

D Kes seda teab, mis seal nüüd täpselt viga on. Vii telefon remonditöökohta, las õppinud mehed selgitavad välja, mis seal läbi on. Sulle ja teistele aga õpetuseks, et kui järgmine kord midagi vette kukub ja seda kohe spetside kätte viia ei ole võimalik,

ERITI HEA KÜSIMUS

ISTOCKPHOTO

Üks plaadilugeja, kaks arvutit

? Kas selline asi on võimalik, et ühendad lauarvuti DVD-lugeja sülearvutiga? Kui on, siis kuidas ma seda teen?

DIGLEE Foorumist

D Esmalt ühenda mõlemad arvutid kodus/koolis/sõbra pool samasse võrku. Sama tähendab siinkohal seda, et arvutid võiksid olla samas alamvõrgus (nende IP-aadresside kolm esimest rühma oleksid samad ja erineksid vaid viimaste numbrite osas). Soovitatavalt kasuta kaabliga jagatavat võrku, sest mõnikord võib WiFi ja kaablivõrkude vahel liiklus tõkestatud olla. Kodus seda tehes piisab tõenäoliselt mõlema arvuti ühendamisest sinu

teenusepakkuja poolt sulle paigaldatud võrguseadme LAN-portidesse. Seejärel paremklõpsa DVD-seadmega arvutis optilise draivi ikoonil, vali käsk Properties, sealt vali vahekaart Sharing ja seal vastavalt võimalusele klõpsa kas nuppu Share või Advanced sharing. Märgi ruut Share this folder ja soovi korral seadista nupu alt Permissions juurdepääsuõigused. Nüüd tipi sülearvutis Run reale \\suurearvutiniimi\jagatudkettaseadmetähis. Kui su lauarvuti nimi on näiteks Rambo ja DVD-seade on tähisega D, siis tipi \\rambo\d. See võib eeldada, et sul on suures arvutis kasutajakontole antud parool, ilma paroolita ei pruugi sa ligi saada.

lik, siis ei tasu seda kindlasti jätta koju kapinurgale niiskena hallitama. Võta nii palju lahiti kui võimalik ja aseta jupid näiteks kuiva riisi või graanulitena müüdava kristalse kassiliiva sisse, need imevad suurema niiskuse välja. Kassiliiv olgu soovitatavalt muidugi uus ja soovitatavalt mitte seda tüüpi, mis klompideks kleepub. Võid kuivatada lahtivõetud seadet ka mõõdukal soojusel, nt CRT-kuvari või teleri õhutusavade kohal (kui vett sisse ei tilguta) või ahjusuu ees sobivas kauguses.

Krüptiline värk

? Üritan update'i installida, aga ei õnnestu, öeldakse, et vaja cryptographic service käivitada, mis aga ei õnnestu. Arvuti viskab ette error: Could not start the Cryptographic Services service on Local Computer. Error 2: The system cannot find the file specified. Kasutan Microsoft Windows XP Home Edition Service Pack 3.

DIGLEE Foorumist

D Tuttav värk. See on üpris rumal olukord ja selle lahendamine ei ole niisama lihtne. Microsoft on lahenduse kenasti dokumenteerinud ja see on saadaval siin: support.microsoft.com/kb/838428.

Vahetan parema viletsama vastu

? Mul on praegu 15,4" ekraan eraldusvõimega 1440 x 900. Kavas on osta endale ASUS N61JA, millel on 16" ekraan eraldusvõimega 1366 x 768. Kas pilt saab siis olema märgatavalt nõrgema kvaliteediga, kui mul praegu on?

D Pildikvaliteet sõltub punktihedusest, kontrastsusest, värviedastusest, taustavalgustuse ühtlusest ja veel mõnest asjast. Ent jah, kuigi sa võidad õige vähe ekraani suuruses, kaotad sa eraldusvõimes ja punktiheduses. Uuel ekraanil on pilt teralisem ja väikesed tähed veidi konarlikumad.

TSIRKUST & KRUIISI

Sel sügisel avaneb Tallinki kruisilaevadel lõbus ja müstiline **tsirkusemaailm**. Sind ootavad suurejooneline show, tõelised artistid ja **hõrgutavad maitsed**.

Tsirkus kestab 1.9-14.11.2010

Info ja broneerimine tel 640 0808 või www.tallink.ee

Hind al.

550 EEK/in

35,15 EUR/in

koht B-4 kajutis

 TALLINK

Küberkuues klassika

„Starcraft” on maailma tähtsaim reaalajastrateegia žanri esindaja. Nüüdseks on see 12 aastat vana sõjamäng omandanud Lõuna-Koreas rahvusspordi staatuse. Teistele rahvastele ei mahu pähe – kuidas saavad arvutimängu matsid olla nii kaasahaaravad?

See on aga „Starcraft” – kolm täiesti erinevat rassi, kes omavahel väsimatult sõda peavad. Ligased zergid loövad massiga, müstilised protossid kõrgtehnoloogiaga ning inimrass loodab leidlikkusele. Mängija peab olema kiirem kui kofeiinilaksu all gepard ja vastase plaane ennetama, samas jääb tublisti ruumi loomingulisusele ning ka lootusetuses seisus võib leida viisi, kuidas vastaselt vaip alt tõmmata. Nagu Blizzard'i mängudele kohane, sünnib see muldvana mäng vaadata/mängida ka tänapäeval.

Oi aegu ammuseid!

Kas te saate ikka aru, kui vana esimene „Starcraft” tegelikult on? 1998. aastal oli „Duke Nukem 3D” veel uus mäng ja Britney Spears polnud veel tuntuks saanud; MP3sid vahetati Napsteriga ja vähesed said eputada CD-kirjutiga. Mängisin „Starcrafti” oma pinginaabri Helariga läbi modemi. MODEMI! Üks poiss tegi mängu ja teine helistas sisse, kodustele pidi selgeks tegema, et nad samal ajal telefonitoru ei tõstaks, sest siis jookseks ühendus kokku. Tegema pidi seda hilisel ajal, et te-

Tulnukareliikviad ja juhtmepuntras robot. Mina neid nuppe ei näpiks.

Üksikmängukampaania on võimas: lahingutehnikat on ropult palju ja erinevaid missioone on 29

lefoniarve peret nalga ei jätaks (tollal oli õhtuti tariif väiksem).

Agas ma unustan end, teemaks on siiski tuttuus „Starcraft 2”, mis tegemisel juba seitse aastat, neist neli salaja. Lugu on loodud kolmeks osaks, käesolev kolmandik kulgeb läbi inimrassi silmade (kuigi mõned protossi-missioonid on ka). Stoori jätkub mõni aasta pärast esimese osa ainsa lisapaketi „Brood Wars” lõppu.

Väejuht Jimmy Raynorist on saanud kibestunud piraat, kes hoiab end tegevuses joomise ja melanhoolitsemisega. Ühel päeval ilmub tema juurde terasskafandris-

se vangistatud Tychus, kes pakub võimalust teenida pappi vanade tulnukareliikviade kaevandamisega. Üllatuslikult leidub vanade kivide omastamisel konkurente ja Jimmy avastab end juhtimas revolutsiooni reeturliku diktaatori vastu, samal ajal kui zergid üritavad eesotsas Jimmy sõbratari Sarah Kerrigani muteerunud versiooniga universumi alla neelata.

Stooriga ei koonerdata. Ülidetailsete stuudiovideote kõrval võrtsitab missioone terve hulk vahelõike ja sõjale annab konteksti Jimmy kosmoselaeva pardal aja veetmine. See laev – Hyperion nimeks – kujutab endast interaktiivset missioonidevahelist keskkonda, kus on baar, labor, tehnikaladu ja kaptenisild, kus lisaks missioonidevahelisele stoorilõikudele saab valida, kas kulutada teenitud raha tehnika täiustamise või palgasõdurite peale; ajada teiste tegelastega juttu; mängi-

da vanu missioone uuesti läbi või lihtsalt aega raisata. Missioonide käigus täidetud lisäülesannete eest saab laboris välja töötada uut tehnoloogiat, mis pole kaugeltki mingi ninnu-nännu.

Laser-show

Üksikmängukampaania on võimas. Erinevat lahingutehnikat on ropult, missioone 29, millest ühe läbimängimisega näeb mängija 26-t (mõnikord tuleb kahe vahel valida). Pea iga missioon pakub midagi erilist: üks ujutab pool maastikku iga veidikese aja tagant laavaga üle, teises on mängija kasutada võimas laserpuur.

Kuigi kogu graafika on nüüd loomulikult 3D ja palju detailsem kui esimeses osas, on mängitavus hämmastavalt sarnane eelkäijaga, ehkki seda on kõvasti täiustatud. Tasapisi valmistab kampaania mängijaid ette karmiks mitmikmänguks,

Millise õudusmadina teine peatükk (sarja kolmas osa) ilmub jaanuaris 2011?

Saada õige vastus enne 25. septembrit aadressile play@dig.ee. Kõigi õigesti vastanute vahel loosime välja Trusti mängurihiire Red Bull Racing Xtreme!

Tychus Findlay nalja ei mõista.
Elu konservikarbis teeb tujukaks.

Mäng sobib, kui sulle meeldivad ...

„Starcraft”

„Warcraft III: Reign of Chaos”

õpetades sujuvalt ehitusjärjekordi paika seadma, vägesid grupeerima jne.

Ja siis on aeg hüpata õigesse lahingusse. „Starcraft 2” mitmikmäng on sama armutu kui esimeses osas - kui sa pole just esimese osa (või beetaversiooni) veteran, siis saad alguses tappa. Ja korduvalt! Kui lõpuks taipad, miks mingi üksus või ehitis tegelikult vajalik on, võid loota õnnega pooleks esimest võitu.

Nagu male, ainult et huvitav

Tempo on kiire ja lisaks armee väljapumpamisele kuuluvad asja juurde pettema- nõõvrid ja luuramine; uute baaside ehitamine ja vastase majanduse halvamine. Kuna kõik toimub reaalajas, pannakse mängijate näpuosavus tõeliselt proovile. Kõigi võimalused on võrdsed - et asi liiga kirjuks ei läheks, ei saa mitmeid üksikmängus eksisteerivaid üksusi kasutada.

Et võrgumängu libisemine uustulnukatele valutum oleks, pakutakse matšileidmissüsteemi erineva oskusega mängijatele, sealhulgas harjutamisliigat, kus saab ohutult teistega kuiva trenni teha, mäng võimaldab ka kellegagi koos arvuti vastu mängida.

Seda kõike toetab uuenenud battle.net'i süsteem, mis võimaldab Facebooki kaudu sõpru otsida ja suhelda ka teisi Blizzard'i mängu toksivate sõpradega. Paraku on mängijad piiratud maailmajagude pii-

Esmapilgul võib pildistiil tunduda esimese osa sarnane, aga erinevus on väga tuntuav.

ridega ja LAN-toetust ei ole. See-eest on tööriistad kaartide ja kampaaniate valmistamiseks. „Starcraft 2” saab mängida ka ilma internetiühendusega, aga siis ei saa avada kõikvõimalikke autasusid.

Kui viimastel aastatel on Blizz meid kostitanud vaid WoW-i algelise, kuid isikupärase pildiga, siis nüüd särab kuvaritelt vastu nii tipp tehnoloogia kui suurepärase kunstiline stiil. Üksused on detailsed, iga rass on visuaalselt eristatav: inimtehnoloogia rasked rauahunnikud, zergide vahaselst läikiv putukamäng ja protosside unenäoline küberneetika.

Planeetide atmosfääri annab edasi oskuslik valguse ja varjude kasutamine. Graafikaseaded on varieeruvad - jändasin

pisut graafikaseadetega ja kohkusin, sest ühel hetkel vaatas mulle vastu „Warcraft 3”. „Starcraft 2” töötab ka vanadel juustudel, aga parema riistvara omanikud ei pea investeerintu kahetsema.

„Sweet Home, Alabama!”

Helitaust ei tee kompromisse - efektid on tiptasemel ja igale rassile iseloomulikud, dialoogid ja üksuste loba hästi sisse loetud. Ka muusikalisel rindel on mäng truu oma eelkäijale. Pisut on stiili võimendatud eepilisema kosmosemuusikaga, kontrastiks saab Hyperioni plaadimängijast kantrit kuulata.

Kuid miski pole täiuslik. Palju on olnud viginat kampaania kolmeks jaotamise üle, aga mina ei kurda. Üks rammus on parem kui kolm lahjat ning mitmikmängus on kõik rassid esindatud. Zergide ja protosside lisapaketid on välja kuulutatud, loodetavasti ei lähe nende väljatulekumi mitu aastat.

Rohkem häirib standardsevõitu Hollywoodi-stoori: segaduses peategelane, kaotatud armastatu, iidne kurjus, kor-

Mitmikmäng on armutu. Kui sa pole esimese osa või beetaversiooni veteran, siis saad alguses tappa!

KOKKUVÕTE

Kaua tehtud, kaunikene. Kõigile sobiv, esmaklassiliselt presenteeritud ja hämmastavalt sügav strateegiamäng kolme rassi vahelisest sõjapidamisest. Suurepärase üksik- ja mitmikmäng.

Iga missioon pakub midagi uut ning võib kogu varasema tegevuse pea peale pöörata.

Starcraft 2: Wings of Liberty

Hind: 849 krooni

Müügil: Gamestar.ee

Millega mängida? Arvuti (testitud), Mac

Mängu nautimiseks on vaja: kahetuuma-
line protsessor, 2 GB mälu, 512 MB graa-
fikakaart

rumpeerunud võimurid ja kõik see muu koguperedžemm. Leidub meeldejäavaid karaktereid (eriti Tychus), kuid sisu jääb esimesele osale alla. Samas on presentatsioon viimase peal. Teine mure on missioonide ebahütlane raskusaste.

Paraku oleme aastal 2010 olukorras, kus mängude tegemine on pööraselt kallis ja pikaajaline ettevõtmine ning mängud klopsitakse kiiruga valmis. Blizzard'i käsutuses on piisavalt aega, raha ja talenti, et välja anda üks tõesti korralik mäng, mida võib täiesti julgelt soovitada. Nii ei jäägi muud üle: varu purgisuppe; ütle tüduruksõbrale, et pead asjade üle järele mõtlema; viska mobiil merre; teibi aknad kinni ja anna tuld!

REIN ZOBEL II

HINNE

Kõlarid, võimendid, ressiivrid, kodukinosüsteemid, kõrvaklapid, A/V mööbel, tarvikud jpm.
Suurim valik ja parimad hinnad!

SOUND

S H O P

WWW.SOUNDSHOP.EE

5.0 kõlarite komplekt Pioneer S-ES3TB

UUS! Soodne 5.0 kodukino kõlaritekomplekt Pioneerilt. Koosneb kahest pörandakõlarist, keskkõlarist ja kahest efektkõlarist

4190.-

Kõrvaklapid Sennheiser HD-448

Hea ja võimsa heliga kõrvaklapid. Väga võimas bassi esitus ja hea välishelede isolatsioon.

1150.-

Minikõlar Fiio S1

Üliõhuke minikõlar, mis pole palju suurem tavalisest nutitelefoni, kuid väga valju heliga. Mugav kaasas kanda ja sobib kõikidele sülearvutitele ja MP3 mängijatele

~~290.-~~
199.-

Mikrokeskus Yamaha MCR-040

Väike aga võimsa heliga mikrosüsteem. iPod dokk, USB ühendus, 3.5 mm helisisend, CD plaadimängija, FM raadio, mängib MP3 ja WAV muusikafaiile, ehk mängib kõike ja kõikjal. Saadaval erinevates värvitoonides

~~3850.-~~ **3350.-**

Pörandakõlar Radiotehnika X-Line FS10.1

3150.- /tk.

Hea heliga, suured ja võimsad kõlarid. Küljel 10 tolline madalsagedus valjuhääldi.

Aktiiv subwoofer Yamaha YST-SW215PF

~~3290.-~~
2290.-

Läikiva musta viimistlusega ja 8 tollise valjuhääldiga Yamaha aktiivsubwoofer

Rahu on kõigest illusioon

Eesotsas Hideo Kojimaga on „MGS: Peace Walkeri” taga sama tiim, kes tõi meieni PS3 suurmängu „MGS4: Guns of the Patriots”. Seetõttu pole raske arvata, et tegu on eelmisest PSP-mängust „MGS: Portable Ops” märgatavalt suurejoonelisema ja küpsema teosega.

„Peace Walker” viib meid aega, mil rahu maailmas oli hapram kui kunagi varem ehk külma sõja haripunkti 1960ndatesse. Peategelaseks on jällegi sarja hilisem antagonist Naked Snake, kellena oleme varem saanud hiilida ringi PS2-l „MGS 3: Snake Eateris” ja PSP-l „Portable Opsis”, ja ta loodud palgasõdurite armee Militaires Sans Frontières.

Tegutseme salaja

Mängu tuuma valem on sama mis varem - ringi hiilida ja vastaseid üksikhaaval maha niita. Kui aga vastased sind märkama peaksid, siis pead nad raskema relvastusega ruttu kahjutuks tegema, enne kui nad raadio teel lisavägesid appi kutsuda jõuavad. Vastased pole rumalad - nad otsivad sind süstemaatiliselt ja leiavad tihti-peale ka üles.

Erinevalt näiteks „Hitmani” naiivsetest vastastest ja lisajõududest jäävad nad pärast alarmi puuduolevate meeste asemel

Playstation Portable'i väike ekraan kannab suured kangelased peaaegu veatult välja.

Lugu naeruvääristab sarjale omaselt tuumaheidutust ja selle põhimõtteid, diskuteerides lojaalsuse üle

patrullima, mistõttu tuleb pärast ebaõnnestunud hiilimist uuesti algusest peale hakata isegi siis, kui sul õnnestub võitluses lisavägedega ellu jääda.

Külma sõja kahe suurvõimu vahelise võitluse lugu, kus muide kumbagi ei kujutata hea ega halvana, vaid lihtsalt kahe vastasleerina, naeruvääristab sarjale omaselt teravalt tuumaheidutust ja selle põhimõtteid ning diskuteerib lojaalsuse üle nii iseenda kui ka riigi ees. Stiilselt koomiksilaadselt (nagu „Portable Opsis”) edasi antud lugu (koos kohustuslike superrelvade ja nende hävitamisega) hoiab sind enda küttes ligi kakskümmend tundi, ilma naljata.

Tundub nagu tavaline MGS? Jah ja ei. Tuum on tõesti vana ja ammu nähtud, kuid lisategevust on kaasa antud täie raha

Metal Gear Solid: Peace Walker

Hind: 699 krooni

Müügil: Gamestar

Millega mängida? PSP

eest. Peale põhimissioonide on veel sadakond lisaulesannet, mis võivad muutuda *de facto* kohustuslikeks. Enda varustust, mida missioonile kaasa tassida, saab pidevalt täiendada ja uusi relvi arsenalile lisada, lisaks tuleb rajada terve palgasõdurite armee erinevate meeskondadega ja neid omakorda missioonidelt sunniviisiliselt värvata, vange vabastada või hoopiski päris mängijatega vahetada.

Olemasolevaid sõdureid saab saata ka välissmissioonidele, et koguda nodi ja värvata uut kahuriliha, kuid seeläbi võivad sõdurid ka haavata saada või koguni hukkuda. Kui sellest veel vähe, siis saab põhi-

missioone läbida koostöös kahe- või neljakesi, mis annab mitmeid lisavõimalusi ja laseb kaartidel ligi pääseda aladele, kuhu ükski ei küündi.

Mitte ainult kuld ja kard

Maksimaalhinde hoiab ära üksnes tõsiasi, et hoolimata heast mängumootorist, on mõned aspektid kohati katkised: pärast plahvatust võivad mõned kurjamid jääda õhku rippuma, käsitsivõitluses on vastaste kahjutuks tegemine ebamugav ning lisaks võid neist mööda või läbi haarata. Seetõttu on hääletu uinutipüss peaaegu alati eelistatum relv.

„Metal Gear Solid: Peace Walker” kombineerib osavalt sarja mängude parimaid omadusi ja paarist tehnilisest apsusist hoolimata on tegemist ilmselt viimase aja kõige parema, läbimõelduma ja kauaks mängurõõmu pakkuva mänguga.

MARTIN METS

KOKKUVÕTE

„Metal Gear Solid: Peace Walker” on „MGS4: Guns of the Patriotsi” vääriline jahmatavalt hea looga mäng, millel on igas mõttes palju sisu.

HINNE

PlayStation® Move

IT'S YOUR MOVE

PS3

PlayStation 3

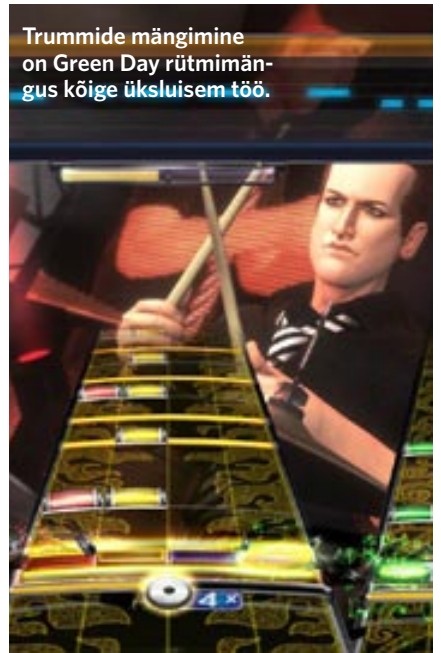

PS, PlayStation and PSP are trademarks or registered trademarks of Sony Computer Entertainment Inc. "PS" is a trademark of the same company. "P" is a registered trademark of Sony Corporation. "Blu-ray Disc" and "BD" are trademarks. All rights reserved.

Pilt on küll kena, kuid vaheldust ja uusi lavasid pakutakse näpuotsaga.

Trummide mängimine on Green Day rütmimängus kõige üklsuise töö.

Üks väga kiire süldiots

Kui sulle meeldib Green Day, siis „Green Day: Rock Band” on mäng just täpselt sinule! Nagu „The Beatles: Rock Band” annab ka see mäng ülevaate bändi karjäärist, esimestest kontsertidest väikestes keldrites kuni suurte stadionisõudeni välja.

59 lugu on kronoloogiliselt jagatud setideks, mida mängides avanevad fotod ja faktid bändi tegevusest. Kõik ülejäänud peaks olema teisi „Rock Bandi” osi mänginutele üsna selge. Peale karjääriosa on veel vabamäng ja treening, kus saab kitarr- ja trummikäike harjutada. Võrreldes „The Beatles: Rock Bandiga” on natuke uuendatud väljanägemist ja harmooniaid.

Elkõige fännitoode

Ilmselt piisab sellest kõigile Green Day fännidele, kuid need, kes tahaksid mängida lihtsalt üht head rütmimängu, peavad pettuma. Sellise bändi valimine iseenesest on veider. Ma tean küll, et Green Day on populaarne, eriti USAs, aga kas tõesti sedavõrd, et õigustada eraldi mängu tegemist? Teiseks on probleem lugudes. Sõltumata sellest, kas bänd meeldib või mitte, pole neid eriti lõbus mängida, eriti trummidel.

Lugude käigud on suhteliselt üheülbaliised, ainsana muutub tempo. Aeglased lood on veel eriti jubedad, neis puudub isegi see raskuselement. Paraku pole min-

Lugude käigud on ühesugused, ainsana muutub tempo, aga aeglastes lugudes puudub raskuselement üldse

Green Day: Rock Band

Hind: 1099 krooni

Müügil: Euronics

Millega mängida? PS3, Xbox 360 (testitud), Wii

dud „Guitar Hero: Metallica” teed, kus peale põhibändi lugude oleks ka mõjutaja- või paralleelbändide lugusid - plaat sisaldab vaid ja ainult Green Day laule.

On ka näha, et selle mängu eelarve pole võrreldav „The Beatles: Rock Bandi” eelarvega. Algu- ja lõpuvideod, kuigi stiilsed, pole midagi, kui kõrvutada neid The Beatlesi omadega, ning kuigi bändi liikmed on äratuntavad, pole erinevaid lava-

sid väga palju ja animatsioone on üsna piiratult. Üsna tihti hakkas silma publik, mis koosnes kolme-nelja mudeli kloonidest, mis moodustasid häirivaid mustreid.

Kuigi erinevalt „The Beatles: Rock Bandist” saab kõik lood eksportida kõvakettale „Rock Band 2-s” mängitavaks, ei küsita veidral kombel selle eest 800 punkti nagu esimese „Rock Bandi” või „Rock Band: AC/DC” puhul, vaid lausa 1600 ja seda saab teha vaid ühe korra. Tundub veidi absurdne, et see on täismängu hinnale lisatud.

Küsitav väärtus

Õhku jääb küsimus, miks on see mäng eraldi karbis, mitte allalaaditav lisapak. The Beatlesi puhul näis eraldi mängu väljalaskmine palju rohkem õigustatud, sest vahe „Rock Band 2-ga” oli üsna suur. „Green Day: Rock Band” on justkui kiiresti kokku visatud, et kasutada veel kord ära „The Beatles: Rock Bandi” mootorit, ent see pole kindlasti väärt terve mängu raha. Ilmselt isegi mitte kõige suuremale Green Day fännile.

RAINER PETERSON

KOKKUVÕTE

Kuigi „Rock Band 2” mootor on ikka veel mängitav ja lõbus, jätavad üheülbaliised lood ja silmatorkavalt väike eelarve mulje kiirustamisest.

HINNE

Õigete fännide maiuspala

Paljude kurvastuseks ei ole siiaaani ühtegi head „Transformersi“ mängu tehtud, aga õnneks muudab seda „War for Cybertron“. Mäng ei ole otseselt seotud ühegi filmiga, vaid tegevus leiab aset nii enne filme kui ka 1980–1990ndate multikate seeriat.

Tegevus toimub tükk aega enne seda, kui võeti kontakti inimestega robotite koduplaneedil Cybertron, kus nagu alati võitlevad Autobotid ja kurjad Decepticonid. Decepticonide liider Megatron plaanib seekord kasutada Dark Energoni, et võtta võimu planeedi üle, Autobotide ülesanne on peatada Megatron.

Kuigi lugu ei ole midagi väga erilist ja võib kohati veidi segaseks jääda, on see siiski piisavalt huvitav, et mängimist jätkata. Kindlasti meeldib see fännidele, sest saab palju teada Transformerite mineviku kohta (näiteks seda, kuidas paljud tuttavad tegelased omavahel kohtusid).

Lõbus kuju muutmine

Tegu on küll kolmandas vaates tulistamis-mänguga, aga puudub varjumissüsteem. Ometi tuleb suur osa lahingutest veeta ruse või esemete taga peidus olles. Kuna tegu on ikkagi Transformeritega, siis on iga hetk võimalik transformeeruda masina vormi. See ongi üks asi, mis teeb „War for Cybertroni“ väga omapäraseks ja lahingud huvitavaks.

Üksikmäng koosneb kümnest peatükist: neist pooli saad mängida Decepticonidena ja pooli Autobotidena. Enne iga peatükki saad endale valida tegelase (kõigil neil on erinevad võimed), kes on kindlasti Transformerite fännidele juba tuttav. Ajaliselt leiavad Decepticonide osad aset varem, aga alustada on võimalik mõlema poole algusest. Üks hea asi, mida

Mitu Autoboti on ikka mitu Autoboti, nagu ütleb mitmikmängusõprade vanasõna.

paljudes mängudes ei näe, on see, et iga peatükki saab ka otse menüüst taseme jätkupunktidest alustada, mis tuleb kasuks, kuna peatükid on üpris pikad ja üksikmäng võib kokku kesta kuni 10 tundi.

Lugu saab mängida ka kahe sõbraga, mis on kohati vajalik, sest arvuti juhitud kaaslased on lollid ega saa enamasti millegagi hakkama. Raskusi valmistab ka see, et tihti saavad kuulid otsa ja iga nurga läbituhimine laskemoona ja elupakkide leidmiseks ei ole lõbus. Kuigi mäng viskab sulle tihti ette erinevaid situatsioone, muutub lõppude lõpuks kõik üpris igaüks ja korduvaks.

Mitmikmäng päästab päeva

Õnneks on olemas huvitav mitmikmäng, kus on oma versioonid tuntud mänguviisidest. Üks neist on Escalation, mis sarnaneb „Gears of Wari“ horde mode'iga (või „Call of Duty: World at War“ zombie mode'iga). Lisaks on hulk teisi tuntud mänguviise (surmamats, lipupüüdmine jne).

Saab valida nelja erineva liigi (luuraja, teadlane, juht ja sõdur) robotite vahel, kellel kõigil on oma võimed sarnaselt „Team Fortress 2-le“ (võime muutuda nähtamatuks, maskeeruda vaenlaseks jne). Sarnaselt „Call of Duty'le“ on ka võimalik arendada oma tegelast, et saada uusi relvi ja

Lõpuks ometi on Transformersite muutumine tehtud lõbusalt mängitavaks ja eri mängustiilid hästi segatud

Transformers: War for Cybertron

Hind: 1099 krooni

Müügil: Gamestar.ee

Millega mängida? Arvuti, PS3, Xbox 360 (testitud), Wii

KOKKUVÕTE

Tavamängijale ei pruugi üksikmäng midagi erilist pakkuda, fännidele aga meeldib kindlasti. Mitmikmäng on kõigile väga hea viis sügisööde veetmiseks.

HINNE

SILVER SAUL

Promopiltide järgi tundub, nagu oleks tegemist toreda mänguga, kuid ärge langege sellesse lõksu.

Nüüd tuleb loetud sekunditeks hingamine peatada ja päästikule vajutada.

Äärmiselt frustreeriv amet

City Interactive alustab taas uut ajajärku. „Sniper: Ghost Warrior” on küll „Sniper: Art of Victory” järel Poola mängufirma teine katsetus täpsuslaskuri töö kujutamisel, kuid esimene mäng Chrome 4 graafikamootoril ja saadaval ka Xbox 360-le.

Chrome 4 mootor („Call of Juarez: Bound in Blood”) on ainuke põhjus, miks S:GW on mõningat tähelepanu pälvinud. Tõsi, troopikas aset leidva mängu pilt näeb välja päris korralik, kuigi mitte veatu. Vihmametsi külastavad ju ka „Crysis” ja „Far Cry 2”, ainult et parema mängitavusega. Kuna neis tulistamistes saab ise lähene-misviisi valida, ka täpsuslaskmise viisi, siis soovitaks pigem neid.

Snaiper tunnelis

Miks siis nii, treilerites paistab ju kõik korras olevat? Tuleb hiilida, hea ülevaatega positsioon leida, sihtimisel mängivad rolli tuul ja hingamine ning efektse lasu puhul näeb kuuli lendu. Lihtsamates raskusastmetes on veel aitamas kuuli tegelikku maandumispaika näitav punkt sihikul, vastaseid paremini jälgida aitav punane vari ja hinge kinnihoidmine ehk aegluubis sihtimine.

Osa nurinat saab heita eba-piisava liikumisruumi kapsa-aeda. Nähtamatud seinad loovad koridori ega lase mängijal oma taktikat luua.

Nähtamatud seinad loovad koridori ega ei lase mängijal oma taktikat luua, mis teeb mängu üheülbaliseks

Sniper: Ghost Warrior

Hind: 460 krooni

Müügil: Gamergate.com

Millega mängida? Arvuti (testitud), Xbox 360

Mängu nautimiseks vaja: 3,2 GHz protsessor, 2 GB mälu, 256 MB Nvidia 6800 või ATI X1650

Suurem süüdlane on aga halb tehisisintelligents: luuramine on raske, sest kunagi ei tea, millal keegi kuskil näeb või lihtsalt tunnetab mängija kohalolekut. Peidus püsimine on mängija, mitte vastaste mure. Sageli on neid vohava roheluse sees raske märgata ning kuna nad on kiired ja täpsed, tuleb tihti üha uuesti ja uuesti katsetada. Osades luuremissioonides on teatud valvurid uimasemaks tehtud, et mängu mitte võimatuks muuta, kuid see tekitab omakorda kõikuva taseme.

Omajagu saab madistada ka auto-maatrelvadega. Aga seegi pole parem. Jookse-ja-tulista süsteem pole küll nii katki kui hiilimine, kuid mingit lusti ka ei paku.

Lugu Steven Seagali varrukast

Ja stoori!? Lugu diktaatorlikust Lõuna-Ameerika pisiriigi kindralist, tuumapom-mist ja reetmisest oleks nagu juba kohanud, vähemalt mõned kümned korrad.

17 kampaania missiooni kõrval on S:GW-l ka mitmikosa, mis tähendab, et mõned üksikud huvilised liduvad ringi summutatud püstoli ja ühega mängu neljast snipperlvest. Keskpäraseid kaarte on kuus, osad pärit üksikosast, ja lahinguid saab pidada kuni 12 inimese vahel. Peab ära märkima, et netis mängimiseks tuleb ennast lausa registreerida.

Isegi varastamine ei päästa

Pole raske leida sarnasusi S:GH ja „Sniper Elite’i” vahel, kuid laenatud on mujaltki. Doonoriks on olnud ka „Call of Duty: Modern Warfare”, näiteks on otsitavad saladused samasugused ja mängitav tegelane vaheldub. Kui nüüd võtta arvesse, kui palju on eeskujusid ja kogemusi, on raske taibata, kuidas ei suuda City Interactive ikka veel korralikku FPSi teha.

LEHO LAHTVEE

KOKKUVÕTE

Pilt on kena, kuid naeruväärselt kulunud lugu, katkine mängitavus, tuim muusika ja vastaste ebareaalne käitumine rikuvad igasuguse mängulõbu.

HINNE

Sündis PlayStation

Jaapanis tuli müügile esimene Playstation, muu maailm pidi aasta võrra veel ootama.

1994: Kõige paremad mängud

FPSid hakkasid ülikiiresti populaarsust koguma, sest „Doom“ oli just eelmise aasta lõpus ilmunud ja varjutas kõik teised. Et mitte FPSidele päris ülemvõimu anda, tuli Blizzard välja tolle aja kohta revolutsioonilise strateegiamänguga „Warcraft: Orcs and Humans“.

1994. aastal hakkasid pead mulla alt välja pistma ka „Doomi“ esimesed kloonid, näiteks „Heretic“, „Rise of the Triad“. Suurimaks klooniks jäi siiski sel aastal ilmunud „Doom II“. Kui mõne mängu järel on kunagi rahakorjamise maiku juures olnud,

siis on see ilma kahtlusteta „Doom II“. Lisada samale graafikale kõigest üks relv (mis on ka olemasoleva modifikatsioon) ja paar uut elukat oleks tänapäeval täisväärtsliku järje puhul mõeldamat.

„Heretic“ on muide esimene mäng,

mida mängutoimetaja Martin enda personaalravis mõned aastad hiljem eelvusega mängis. Huvitaval kombel anti see koos „Descentiga“ uue arvutiga (Pentiumi 100 MHz proseg relv) kaasa, nii et tehniliselt võttes polnudki tegemist piraatlusega.

1

Warcraft: Orcs and Humans

„Warcraft“ on okei mäng. „Command & Conquer“ tuli järgmisel aastal oluliselt lihtsama juhitavusega ja „Warcraft 2“ parema mängitavusega, kuid sellest hoolimata ei tasu esimest „Warcrafti“ alahinnata. Selle mänguta ei teaks me midagi massiivlikast „World of Warcraft“ ja meil poleks aimugi hetke kõige populaarsemast ja kiidetumast strateegiamängust „Starcraft 2: Wings of Liberty“.

Millalgi 1990ndate lõpu poole tundusid „Warcrafti“ graafika ja mängitavus juba vananenud, ent nüüdseks on tegu antiigiga, mida tuleb siidkinnaste ja kannatlikkusega käsitseta, kuid seda on võimalik nautida. Seda soovitaks teha lausa kõigil, kes on hilisemaid „Warcrafti“ mängu nautinud.

2

Jagged Alliance

See mäng on saanud hulga järgesid ja väga hea põhjusega, omavahel on kokku segatud taktikaline ja käigupõhine rollikas ning strateegiamäng. Tulemuseks on unikaalne mäng, milles erinevate palgasõduritega käikude tegemine keerukuselt malele palju alla ei jää.

Mängu populaarsust ja ajaproovile vastupidavust näitab ka see, et alles eelmisel aastal anti see välja Nintendo DS-ile. Arvutiversioon on müügil vanakraamipoes Gog.com.

3

System Shock

Peale FPSide hakkas sel ajal arenema ka selle paralleelžanr ehk rollikaelementidega FPS. Üheks esimeseks selliseks mänguks oli „System Shock“, mis kombineeris läbi silmade vaates tulistamist varustuse korjamisega.

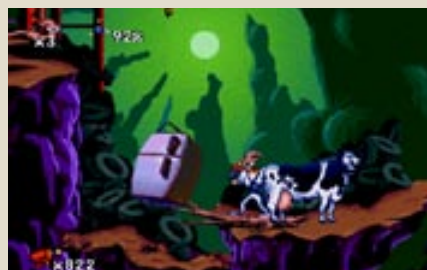
„System Shock“ ei ole küll pooltki nii hea kui mõned aastad hiljem ilmunud järg ja on graafiliselt tänapäeval raskesti hoomatav, kuid sellest hoolimata on tegu mänguga, mis on kohustuslik kõigile „BioShocki“ fännidele.

4

Earthworm Jim

Kes võiks olla ühe hea platvormika superkangelane? Äkki näiteks vihmauss, kellel on seljas ülisuper-viimase-sõna-tehnika robotülirikond ja kes peab lakkamatut võitlust kurjuse vastu?

Eriti vastukaaluks samal aastal ilmunud ja peaaegu sama heale superkangelasest jänesele Jazz Jackrabbitile. Lõbusa jookse-hüppa-tulista tüüpi platvormika „Earthworm Jim“ esimene ja teise osa saab tõmmata Gog.com'ist 70 krooni eest.

Väike poiss üksinda suures pimeduses

Uuenduslikke 2D-platvormikaid on nähtud ennegi. „Braid” võttis traditsioonilise vasakult paremale hüppamise ja lisas ajamanipulatsiooni, unikaalse visuaalse külje ja seda tüüpi mängudes harvanähtavalt tõsise loo. Kuid „Limbo” läheb veel sammu võrra edasi.

Ennekõike lööb „Limbo” oma visuaalse küljega. Kui „Braid” nägi välja nagu liikuv maal, siis „Limbo” on hoopis mustvalge. Peategelane on vaid kilavate silmadega väikese poisi siluett ning tausta moodustavad puude ja majade siluetid ja varjud, mis kaamera eest ja tagant läbi käivad.

Kuigi kõik on mustvalge, ei teki üllataval kombel mingit segadust sellega, kuhu poole minna või mis on interaktiivne. Puslede disain on nõnda hea, et mäng ise juhib sind väga edukalt täpselt sinna, kuhu vaja. Liikumises näeb mustvalge mets välja peaaegu sama veenev kui „Alan Wake'i” tihe kuusemets. Ka muusika või õigemini audioatmosfäär on täpselt nii minimaalne, et seda peaaegu ei märkagi, kuid ometi loob väga õõvastava õhkkonna.

Paljud mõistatused põhinevad füüsikal ning peategelane liigub oma ümbrusega manipuleerides just täpselt nii hästi nagu klassikalistes platvormimängudes. See-ga tundub iga surm olevat mängija, mitte mängu viga. Surmadele järgneb pealegi väga verine animatsioon, mis oma mor-

Tulevad meelde 1950ndad aastad, kui videomänge tehti veel mustvalgelt.

biidsel moel vähendab frustratsiooni.

Ainuke viga selle Taani firma tehtud ja Taani kultuuriministeeriumi toetatud mängu juures on hind. 1200 punkti (umbes 180 krooni) on natuke palju mängu eest, mille läbimiseks kulub kõige enam viis tundi. Muidugi, alati võib minna tagasi ja üritada saavutada maksimaalsed 125%, kuid 800 Microsofti punkti eest oleks seda palju kergem soovitada.

RAINER PETERSON

Limbo

Hind: 1200 punkti

Müügil: Xbox Live Arcade

Millega mängida? Xbox 360

HINNE

Naljanumber, mida mängida on igav

Ron Gilberti kui ühe „Monkey Islandi” esimeste osade taga olnud autori nimi peaks vanemate mängude austajatele tuttav olema. Kuid „DeathSpank” näitab, et mängus peab olema ka muud peale nalja, nagu on ta vana kolleegi Tim Schaferi mängus „Brütal Legend”.

„DeathSpanki” lugu on klassikaline - kangeline peab leidma artefakti, et päästa maailm. Mis see täpselt on ja milleks seda vaja, hoitakse kiivalt saladuses, kuid selle saamiseks peab DeathSpank osutama kuhjaga teeneid kümnetele inimestele.

Seega, peaaegu nagu rollikas või MMOs. Päästvaks omaduseks peaks siin olema nali: iga eseme kirjeldus, dialoog ja menüüvalik on tehtud huumorivõttes. Nagu arvata võib, ei tööta need kõik sugugi hästi. Pealegi ei muuda lõbus kirjeldus lõpuks seda, et vaadata tuleb ikkagi vaid statistilisi näitajaid.

Nali töötaks ehk paremini, kui DeathSpank oleks meeldivam tegelane. Praegune ennast täis ohmu ei kutsu kuidagi kaasa elama ja häälnäitlemine, kuigi üsna hea, on nii üle piiri, et muutub väsitavaks. Kiiresti hakkab tüütama ka visuaalne pool. Vähemasti Xboxil mängides on pilt kohati nii kirju ja tume, et toimuvast on väga raske aru saada. Kaamerat saab küll veidi sissepoole suumida, aga nurk jääb nii halvaks, et muutub arusaamatuks, milli-

Kaugelt vaadates on mäng kirju, lähedalt muudab kaamera tegevuse arusaamatuks.

se kolli vastu võitlus käib. Kahju, sest visuaalne stiil on iseenesest tore - tegelaste disain on lõbus ja tundub, nagu toimuks tegevus väiksel pallil. Igal alal on oma värvitoonid ja maailm on täis detaile.

Kahju ainult, et mängitavus pole nõnda stiilne pole. Hothead tõestas taaskord, et mängud ei tööta ainult nalja peal. Kui mängitavust toeks ei ole, võib iga millimeeter olla täis maailma parimaid nalju, aga sellest ei piisa.

RAINER PETERSON

DeathSpank

Hind: 1200 punkti

Müügil: Xbox Live Arcade, PSN

Millega mängida? PS3, Xbox 360

HINNE

▶ ARGIPÄEVAMÄNGUD

Käigupõhine lahing pilvede vahel

„SteamBirds“ ei ole tavaline lendamismäng, kus oluline lennukit õhus tasakaalus hoida ja surmasõlmest keerulisemaid maandumisi sooritada, vaid käigupõhine 2D-lendamine. Tuleb jälgida ja ette ennustada vaenlaste tiivuliste lennutrajektoore ning vastavalt sellele määrata enda teekond, millega vastast rünnata.

Samal ajal tuleb muidugi hoolitseda selle eest, et enda lennumasin ikka ühes tükis koju jõuaks. Hoolimata lihtsast ülesehitusest on tegu mänguga, mida on raske käest panna. Pigem teeb sellele lõpu mitte just ülemäärane suur tasemevalik.

www.armorgames.com/play/5426/steambirds

Väga vastutusrikas mäng

Kas olete kunagi mõelnud, kui keeruline peab olema mõne suure lennujaama lennujuhtimine, et iga viimane kui lennuk saaks ohutult õhku tõusta ja õigele maandumisrajale laskuda? „Air Traffic Chief B“ lubab astuda lennujuhi vastutusrikkas kingadesse ja lennukeid ükshaaval maanduma kutsuda.

Igale lennukile tuleb määrata trajektoor kuni maandumisrajani, kuid tuleb arvestada lennuki omapäraga, sest ega lennuk ei pööra ju kannal peal ringi, ja loomulikult veenduda, et mõnele teisele lennukile otsa ei sõidaks.

www.flashgames247.com/play/13646.html

Tahaks lennata ...

Lendamismängudest saab [digi] kaante vahel lugeda häbiväärselt harva. Kohe parandame selle vea ja tutvustame erinevaid Flashi mänge, mis lubavad tiivuliste plekkhindudega mööda taeva laotust ringi lennelda. Ja vajadusel ka natuke sõda pidada.

Kuulsad ja rutiinsed õhuässad

„Hostile Skies“ on klassikaline 2D-lennukisõjamäng, kus tuleb Esimese maailmasõja kestel õhuässaks hakata ja vastaste lennukeid taevast alla tulistada. Ise tuleb samal ajal loomulikult vaenuliku kuulipildujatule eest kõrvale põigelda.

Mäng on lihtne ja parajalt pikk, kuid kipub pikapeale üsna üksluisaks muutuma, sest lõputult tuleb sarnase strateegiaga alla tulistada sarnaseid lennukeid.

<http://www.rc-airplane-world.com/support-files/hostileskies.swf>

Lahingkooperi sadulas

Helikopteriga saab ju ka lennata, eks ole? „Heli Strike“ näeb välja nagu suvaline 1980ndate macho-madinafilm Chuck Norrisega – tuleb mööda džunglit lahingkooperiga ringi lennata ja kõike, mis vähegi liigutab, kuulipilduja ja rakettide abil plahvatama sundida.

Erinevalt „Hostile Skiest“ pakub see mäng pinget ja väljakutset märksa kauemaks. Ka vastased on liikuvad, neid tuleb erinevates variatsioonides ja nad on rohkem kooliharidust saanud.

www.gamegecko.com/helistrike.php

OSTUJUHT

Sülearvutid

1 Dell Inspiron 1470
[digi] nr 65 ★★★★★
UUS!
Enamiku kasutajate jaoks universaalne sülearvuti. Koolitööd saab tehtud, veebis surfatud ja aku kestab hästi.

2 HP 625
[digi] nr 65 ★★★★★
UUS!
Matt ekraan, nägus välimus ja soodne hind kaaluvad üles need paar kiiksu, mis arvutil on.

3 Dell Vostro 1015
[digi] nr 65 ★★★★★
UUS!
Tootja poolt Ubuntu kasutamiseks sertifitseeritud sülearvuti näitab end igati heast küljest.

Kompaktkaamerad

1 Samsung WB600
[digi] nr 62 ★★★★★
WB600 pakub kõiki fotograafiahuvilisele vajalikke võimalusi usumatult hea hinna eest.

2 Canon Ixus 210
[digi] nr 65 ★★★★★
UUS!
Sobib inimesele, kes ei taha fotograafiaga tõsisemalt tegeleda, kuid kes on nõus kaameras peituvaga tutvuma.

3 Samsung EX1
[digi] nr 63 ★★★★★
Ergonoomiline kere ning valgusjõuline objektiiv edasijõudnud fotohuvilisele. Igati õnnestunud komplekt.

Peejelkaamerad

1 Pentax K-x + 18-55 mm
[digi] nr 59 ★★★★★
K-x on tervikuna parem kui selle osade summa. Selles hinnaklassis on paremat võimatu leida.

2 Panasonic G2
[digi] nr 65 ★★★★★
UUS!
Ideaalne kaamera, kui digikompaakt „kitsaks“ jääb või digipeegli- le väiksemat ja võimekat asendajat otsid.

3 Canon EOS 550D + 18-55 mm IS
[digi] nr 61 ★★★★★
Kaamera, mis lausa sulandub kätte ja mida on mugav kasutada.

Mobiiltelefonid

3 HTC Wildfire
[digi] nr 65 ★★★★★
UUS!
Kes tahab praegu soodsat nutitelefoni, kuid ei kaalu HTC Wildfire ostmist, peab ikka päris juhm olema.

1 Samsung Wave (S8500)
[digi] nr 64 ★★★★★
Samsung Wave on tehniliselt suurepärane, kuid telefoni headuse üle ootustab aeg ehk Bada edasine edu või ebaedu.

2 Sony Ericsson XPERIA X10 mini
[digi] nr 63 ★★★★★
Nagu näha, ei pea nutitelefoni alati suured olema.

Kuvarid

1 Fujitsu SL3230
[digi] nr 63 ★★★★★
Kaugeltki mitte ideaalne kuvar, kuid just selline, mille võib karbist välja võtta, natuke nuppe sättida ja nii jätta.

2 Dell G2410
[digi] nr 63 ★★★★★
Rahuldava pildikvaliteediga, kuid kõigist teistest paremate seadistusvõimalustega.

3 ViewSonic VA2213w
[digi] nr 63 ★★★★★
Tegelikult ei pea ju igal kuvaril kümme erinevat liidest küljes olema. Vahel on vaja midagi odavat ja lihtsat.

Kõlarid ja kõrvaklapid

1 Sony MDR-EX300SL
[digi] nr 57 ★★★★★
Nii hea heli, kui ühtedelt kõrvasisestelt klappidelt üldse võid oodata, ja kõik lisad on olemas.

2 Denon AH-C360
[digi] nr 57 ★★★★★
Tasakaalus heli ja stiilne minimalistlik disain, ainult kandekarp on väike.

3 Sennheiser CX 300-II
[digi] nr 57 ★★★★★
Sennheiser CX 300-II pakub huvitavat heli, kus bass on täpselt nii lahe, kui see olla saab.

ISIKLIK KOGEMUS

Minu valge lustikummut

Ma pole kunagi olnud suurem asi arvutimängur. Üsna ammu-sest ajast on mul kodus mingit sorti konsool, mänguarvutite nõudmistega kaasaskäimiseks olen liiga laisk ja kitsi. Kuna mu töö seisneb peamiselt arvuti taga istumises, siis tahaks pärast tööd lõputada diivanil, pult käes, mitte ajada taga uuendamist nõudvaid draivereid.

Esiailgu ei olnud ma Xbox 360 ostmises väga kindel. Siis aga tuli müüki astronoomilise hinnaga PS3 ja selgus, et multiplatvorm-väljalasked on sellel peaaegu mängitamatud. Kui sõber müüs oma konsooli koos kümnekonna mänguga üsna soodsalt, tegutsesin kiirelt.

Rahalise poole kõrval oli otsustamisel määrava tähtsusega pult. Millegipärast pole Dual Shocki ega selle eelkäijate koju mulle kunagi sobinud. Käsi ki-sub krampi ja vasakpoolne kang tundub ergonoomiliselt väga vales kohas. Ehkki mul on PSOne ja nüüdseks ka PS3, pole ma selle puldiga suutnud lõplikult harjuda.

Peale kõige muu oli mul selleks ajaks juba üsna korralik originaal-Xboxi mängude kogu, mis on peaaegu tervenisti Xbox

360-l mängitav. Kui aus olla, ei ole ma neid peale mõne mängu eriti mänginud. Ekraanisuhe 4 : 3 ja *achievement*'ide ehk saavutuste puudumine kipuvad mängulusti rõövima.

Nii piinlik kui seda ka tunnistada pole, siis saavutustest (mitmesuguste ülesannete eest antavad lisapunktid) on saanud minu jaoks väga oluline mängude osa. Algul ei osanud ma punktide väärtust hinnata - tundus täiesti mõttetu number. Aga hästi tehtud saavutused on justkui mäng omaette. Ma pole küll nende järele nii hull kui mõned, kuid hea on, kui mängu lõpetamisele kulunud aja eest on midagi ette näidata. Muidugi, ka PS3 trofeed on toredad, aga kuna nad pole nii tugevalt süsteemi integreeritud, siis tundub nende väärtus oluliselt väiksem.

Kõik pole siiski roosiline. Hetkel on mul juba teine Xbox 360 ja paljudel teistel neljas-viies. Kuigi minu esimene pidas üsna kaua vastu, siis oli selle surm ja kaasnenukulud üsna ebameeldiv. Nagu ka 600 krooni ringis aastas võrgumängu eest, mis kohati tundub minu puhul üsna mõttetu. Siiski võimaldab see

mulle varasema ligipääsu demodele ja muudele pakkumistele. Kuna mu esimene Xbox 360 oli vana Premium-mudel, siis on selle kõvaketas vaid 20 GB, mahutades vaid kõik hädavajaliku ja mõne demo.

Õnneks on nüüd võimalik ka USB-pulki kasutada, aga mõistliku hinnaga suuremat kõvaketast ikka pole. Isegi kõige viimase mudelil saab kasutada vaid Microsofti spetsiaalkettaid, mis on mitu korda kallimad kui vastava suurusega tavakettad. Ka pole parandatud poolpidust D-padi, nooleklahvi, mis teeb võitlus- ja retromängudest piinarikka kogemuse. Kõige suuremaks miinuseks jääb DVD-lugeja puudumine. Kuna konsoolid on ka minu kodukino ja meediamängijad, siis vajadus Blu-Ray-mängija järele sai peamiseks põhjuseks, miks mul nüüd on kodus ka PS3.

Ilmselt jääb Xbox 360 selle generatsiooni lõpuni mu põhikonsooliks. PS3 on tore lisa ja sellel on hea filme vaadata, kuid tunne pole ikka õige. Peamine on aga see, et Xboxi pult ei väänna mu käsi pärast paaritunnist mängimist konksasendisse.

RAINER PETERSON

Xbox 360 on aja jooksul kulkaks osutunud, kuid PS3 lihtsalt ei ole päris see.

Lauaarvutid

1 AMD Dragon
[digi] nr 53 ★★★★★
Tagasihoidlikuma rahakotiga mänguril-rauaentusiastil on vägagi põhjust rõõmustada.

2 Ordi Netbox XP
[digi] nr 53 ★★★★★
Parima hinna ja võimekuse suhtega kodumaine arvuti. Sobib ideaalselt koju teiseks arvutiks.

3 Fujitsu Celsius Ultra
[digi] nr 55 ★★★★★
Ülivõimekas ja kallid mänguriarvuti, mille disaini oleks võinud masina sisemise iluga vastavusse viia.

MP3-mängijad

1 iPod Nano 5G
[digi] nr 54 ★★★★★
Nanol on kaamera, raadio ja sammulugeja, aga mõõtmed ja kaal on jäänud samaks, hind vähenenud.

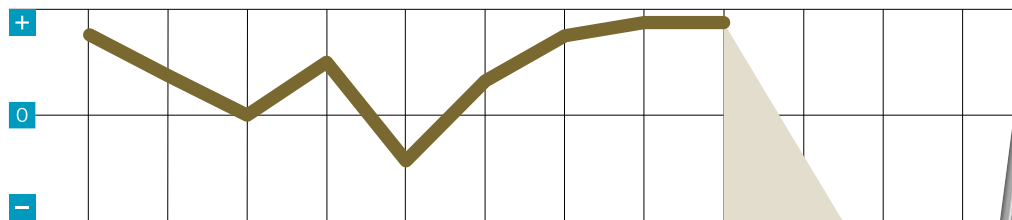

2 iPod Nano 4G
[digi] nr 43 ★★★★★
Vähe sellest, et tegemist on ülihea mängijaga, on see ka seni kõige loodussõbralikum iPod.

3 iPod Shuffle
[digi] nr 49 ★★★★★
Spordisõbra parim kaaslane. Miinuseks hind ja standardsete kõrvaklappide välistamine.

PÄEVIK

Elagu Eesti app'id

Sel kuul on vaja ära öiendada kaks asja. Esiteks pikaajalised kogemused uue iOS4-ga ning teiseks, nagu lubatud, Eestist pärit rakendused.

Multitask'iv ehk uue operatsioonisüsteemiga iPhone on mul igapäevases kasutuses olnud juuni lõpust saadik ning nüüdseks on küll täiesti selge, mida ta endast kujutab.

Eesti rakendused on samuti praeguseks enamuses järele proovitud, kuid igapäevasesse kasutusse on neist jäänud vaid paar tükki. Tegelikult pole see mingi ime, sest kogemuse järgi jääb kõigest allalaaditud rakendustest pidevasse kasutusse vaid murdos.

Siin ta on: patriotlik Eesti lehekene minu telefonis.

15. august

Eestis tehtud rakendused said telefonis lausa pidulikult oma ekraani - nii palju on neid kokku kogunenud. Tihedamalt on aga kasutuses kaks tükki: Pargi ja Kinokavad, mis ei olegi tegelikult nagu rakendus, vaid pigem iPhone'i jaoks optimeeritud koduleht aadressil kinokavad.hero.ku.com, mis on ikooniga iPhone'i töölauale toodud. Toimib väga hästi, soovitan soojalt. Pargi on ka end igapäevakasutuses tõestanud, ent kannatab tugevalt API puudumise all. Palju mugavam oleks ju, kui ta mu auto ise pargiks, mitte ei viskaks lahti sõnumi saatmise akent, ning palju mugavam oleks, kui see rakendus ise teaks, kas ma olen parkimise lõpetanud või mitte, selle

Endiselt suudab taustale käima jääv Tomtomi rakendus mind korralikult välja vihastada

asemel, et mulle ammu lõpetatud parkimist tuimalt meelde tuletada. Midagi pole aga teha: kui parkimise süsteemil API-t ei ole, siis on selline poolpidune rakendus ka parem kui mitte midagi.

25. august

iOS4 tulekust on kaks kuud möödas ning kauaoodatud *multitasking*'u võlusid ei ole seni

veel tabanud. Endiselt suudab taustale käima jääv Tomtomi rakendus mind vihastada ning mingi taustal töötanud programm tõmbas telefoni aku poole päevaga täiesti tühjaks. Kiirkorras arvutipoest ostetud auto-USB-laadija ei toiminud, sest telefon teatas, et tema sellisega küll laadima ei soostu. Ju polnud Apple'i heakskiitu vms.

26. august

Netis lööb laineid eestlaste tehtud Wristbreaker, uuest aastast hakkab ilmselt tihedasti kasutama Eurolaatorit. Kui teate veel mõnda head eestlaste tehtud iPhone'i rakendust, siis andke teada, neist hakkab nüüd omamoodi kollektsioon kokku saama.

KUU IPHONE'I-NIPP

Rakendused kinni!

Multitask'iv iOS4 peaks küll kirjade järgi oskama ise avatud rakenduste ja mälu mahuga majandada, ent aeg-ajalt on hea mõte teha suurel nupul topeltvajutus, hoida seejärel mõnel ikoonil sõrme peal ja tekkunud keelumärgist ebavajalikke rakendusi sulgeda. Vaikimisi jäävad lahti näiteks Skype, Tomtom, Windows Live Messenger ja paljud teised.

KUU APP

ARSoccer

Jalgpalli MMi ja *vuvuzela*'de hooaeg on küll nüüdseks läbi, aga Augmented Reality ja jalgpalli ühendamise katse väärib tähelepanu.

ARSoccer kuvab telefoni ekraanile kena väikese jalgpalli ning läbi kaamera paistavad su enda jalad ja natuke maapinda. Nii saabki selle virtuaalse jalgpalliga proovida kõksida ja isegi kõikvõimalikke trikke teha. Proovige, kellel õnnestub.

DELL Precision M4400

Intel Core2Duo 2800 Mhz
4096MB DDR2 RAM
DVD kirjutaja
320GB 7200rpm
15.4" WXGA+ (1440x900)
nVidia Quadro FX770M 512MB
Kaal 2.6 kg
Garantii 3 aastat
Aku kuni 5 tundi
Vana hind 38000.-

20900.-

Latitude E6410

Intel i5-520 2930 MHz | 4GB DDR3 RAM
160GB 5400rpm | 14.1" WXGA+ (1440x900) LED
Intel 5700MHD 1024MB | Kaal 1.9 kg | DVD kirjutaja
Garantii 5 aastat | Aku kuni 9 tundi
Vana hind 27000.-

17500.-

hp Elitebook 6930p

Intel Core2Duo 2660 Mhz
4096MB DDR2 RAM
DVD kirjutaja
250GB 7200rpm
14.1" WXGA+ (1440x900) LED
ATI Radeon 3400HD 256MB
Kaal 2 kg
Garantii 3 aastat
Aku kuni 6 tundi
Vana hind 24000.-

13900.-

Thinkpad T410

Intel i5-520 2930 Mhz
2GB DDR3 RAM
DVD kirjutaja
160 GB 7200rpm
14.1" WXGA+ 1440x900
Intel HD Graphics 5700MHD
Kaal 2 kg
Garantii 3 aastat
Aku kuni 7 tundi
Vana hind 26500.-

18500.-

DELL Precision M6500

Intel i7-720 4-core 2800 Mhz
4GB DDR3 (max 16gb) RAM
DVD kirjutaja
250GB 7200rpm
17" WXGA (1440x900)
ATI FirePro M7740 1GB GDDR5
Kaal 3.8 kg
Garantii 3 aastat
Aku kuni 3 tundi
Vana hind 51000.-

25900.-

lenovo Thinkpad T400

Intel Core2Duo 2400 Mhz
2GB DDR3 RAM
DVD kirjutaja
160GB 7200rpm
14" WXGA+ (1440x900)
Intel x4500 MHD 512MB
Kaal 2 kg
Garantii 3 aastat
Aku kuni 6 tundi
Vana hind 20000.-

14500.-

DELL Vostro 1015

Intel 900 2200 Mhz
2048MB DDR2 RAM
DVD kirjutaja
160GB 5400rpm
15.6" WXGA (1366x768) LED
Intel x4500 MHD 512MB
Kaal 2.1 kg
Garantii 3 aastat
Aku kuni 4 tundi
Vana hind 11000.-

7900.-

hp Elitebook 8530p

Intel Core2Duo 2800 Mhz
4096MB DDR2 RAM
DVD kirjutaja
250 GB 5400rpm
15.4" WSXGA (1680x1050)
ATI 3650HD 256MB
Kaal 2.8 kg
Garantii 3 aastat
Aku kuni 5 tundi
Vana hind 32000.-

15500.-

Sülearvutite
RENT
alates
99.- päev

Hinnad sisaldavad käibemaksu ja kehtivad kuni kaup jahtub!

Facebook'i fännidele
sülearvuti kott
rüperaali ostes
TASUTA kaasa!

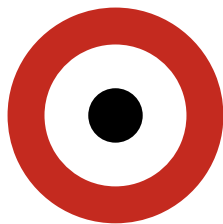

Sülearvutite akud
alates **950.-**
Sülearvutite ekraanid
alates **1500.-**
Windows'i reinstall
alates **150.-**

Katusepapi 6, Tallinn
Telefon: 6 835 543
Mobiil: 5 666 5943
laptopid@laptopid.ee
www.laptopid.ee

Laptopid.ee
kõik sülearvutitest!

KLICK
SINU DIGIPOOD

Tagasi kooli

**Soodne ja
töökindel!**

SÜLEARVUTI

HP 625

Windows 7 Home Premium

15,6" peegeldumisvastase kattega laiekraan

kiire 250GB kõvaketas 7200rpm
HP 3D DriveGuard kaitsesüsteemiga

- AMD Athlon II Dual-Core protsessor P320
- kiire 2GB DDR3 mälu • LightScribe DVD-Kirjutaja
- ATI Mobility Radeon HD 4200 graafika
- 3xUSB • HDMI • VGA
- veebikaamera • kiire WiFi b/g/n • Bluetooth
- kaal 2,49 kg • aku kestvus kuni 4 tundi

251,-

kuumakse alates
sissemakse 0%, periood 48 kuud

erihind 7990.-
(tavahind 9990.-)

Kampaania kestab 01.09.2010 - 30.09.2010. Kaupa on piiratud koguses.

Soovid nautida luksuslikku puhkuseriisi Türgis?

Sooritates septembri lõpuni Klicki kauplustes ostu Swedbanki järelmaksuga, osaled loomisel, mille auhinna on neli **kõik hinnas reisipaketti kahele Türgi.**

Järelmaksu kampaania kestab 01.08.2010 - 30.09.2010. Täpsem informatsioon kampaaniareeglite kohta www.klick.ee ja Klicki kauplustest.

Swedbanki järelmaksu pakkujaks on Swedbank Liising AS. Tutvu Swedbanki järelmaksu tingimustega www.swedbank.ee ja vajadusel konsulteeri Klientiteenindajaga. Krediidikuluksuse määra küsi Klientiteenindajalt.

KLICK

Tallinn: Kristiine Kaubanduskeskus (Endla 45), tel. 6668116, E-P 10-21; Rocca Al Mare kaubanduskeskus (Paldiski mnt 102), tel. 6668155, E-P 10-21; Ülemiste Kaubanduskeskus (Suur-Sõjamäe 4), tel. 6668159, E-P 10-21; Järve Kaubanduskeskus (Pärnu mnt 234/238), tel. 6668154, E-P 10-21; Lasnamäe Centrum (Mustakivi tee 13), tel. 6668128, E-P 10-21; Mustika Kaubanduskeskus (Tammisaare tee 116) 6668151, E-R 10-20, L-P 10-18; Sõkupilli Kaubanduskeskus (Tartu mnt 87), tel. 6668156, E-P 10-21; Tartu: Tasku keskus (Turu 2), tel. 6668163, E-L 10-21, P 10-18; Lõunakeskus (Ringtee 75), tel. 6668153, E-P 10-21; Kaubanduskeskus Eeden (Kalda 1c), tel. 6668164, E-P 10-21; Pärnu: Kaubamajakas (Päpiniidu 8/10), tel. 6668152, E-P 10-20; Viljandi: Viljandi Centrum (Tallinna mnt. 24), tel. 6668166, E-R 9-19, L 9-17, P 9-15; Jõhvi: Kaubanduskeskus Tsentraal (Kesk-väljak 4), tel. 6668168, E-R 10-19, L 10-16; Rakvere: Põhjakeskus, tel. 6668177, E-P 10-20; Valga: Valga Maxima (Jaama 2b), tel. 6668121, E-R 10-19, L 10-16; Paide: Ringtee 2, tel. 6668124, E-L 10-19, P suletud; Kuressaare: Auriga Keskus (Tallinna tn. 88), tel. 6668117, E-L 10-20 ja P 10-18.